

ĐỜI

1972

123

Wason

DS 531

D642+

THE GIỚI CHƠI CHƠI

GIỚI

SỐ 122 - NĂM THỨ BA - GIÁ 70đ
TUẦN LỄ TỪ 16-3-72 ĐẾN 23-3-72

ĐẶC BIỆT: THẾ GIỚI

CHOAI CHOAI

- NÓI RỜI BÀNH BI ĐẤT CỦA NGƯỜI BẠN TRẺ : phạmnga
- THIẾU NIÊN CHOAI CHOAI PHẠM PHÁP : vihuongchủ
- CHOAI CHOAI SÀI GÒN, CHOAI CHOAI CHỢ LỚN : p.n. — liêu quốc
- MỘT NGƯỜI CHỤA GIẤ VIẾT VỀ TUỔI TRẺ : ngútừu

CHÍNH TRỊ :

- NGÀY CHIẾN TRANH VIỆT PHÁP BÙNG NỔ : HỒ CHÍ MINH
- VỚI KẾ HOẠCH NAVARRE

VĂN NGHỆ :

- LUẬN VỀ TIỂU THUYẾT : doãnquốc
- GIỮA NHỮNG NGƯỜI ĐÃ CHẾT : hoànghảithủy
- KÈ BÀN MÀU : nguyenthuy loan
- NỖI LÒNG NGƯỜI PHƯƠNG ĐÔNG : cungtiếtbiên
- TỪ TRUYỆN GIẢI THUỞNG VĂN HỌC NGHỆ THUẬT... angiang
- PHIÊU : tềđề
- NGHĨ VỀ MỘT QUY KHÚ LẠI TỪ : cphucđạihoc

CÁC MỤC THƯỜNG XUYÊN :

- NÓI VỚI ĐẦU GỐI • THƠ ĐỜI • SINH TỬ PHÙ • TRANG THƠ • ĐỜI MUÔN MẶT • ĐỒ HUỒN TINH HOA • THỜI SỰ THẾ GIỚI • THỜI SỰ TRONG NƯỚC • ĐIỆN ẢNH • NGHIỆP ANH • S. HOẠT NGHỆ THUẬT

Chủ nhiệm :

Bà TRẦN THỊ ANH MINH

Chủ trương biên tập

CHU TỬ

Tôn soạn 143—145 Cống Quỳnh S.G.

Đ.T. 22.323

(Phát hành mỗi sáng thứ năm)

Đi tìm niềm tin mới

Thế nào là giới trẻ ?

Thực ra không có một cái gọi là giới trẻ. Chữ giới trẻ là một danh từ quá tổng quát. Mỗi thiếu niên, nam hay nữ, là một thế giới riêng. Mỗi nhóm thiếu niên lại tạo nên một thế giới riêng !

Một cuộc họp mặt của Hướng Đạo Sinh là một thế giới của giới trẻ. Một đại hội hippy ngoài trời cũng là một thế giới của giới trẻ.

Hướng đạo là những người trẻ có một nhân sinh quan đề tin tưởng và tự tạo cuộc đời mình, với sự hướng dẫn của người lớn tuổi.

Hippy là những người trẻ đang muốn phá vỡ những tập tục xã hội cũ và đi tìm niềm tin mới nhưng chưa biết tìm ở đâu ! Họ lắng nghe những bài ca ngoại quốc, họ bắt chước các kiểu y phục quốc tế, trong các tờ báo ngoại quốc nhập cảng hay do lính Mỹ đọc xong vứt ra lề đường bán sơn.

Lớp người trẻ thứ hai đó đang được gọi là : «Choai Choai» !

Thứ nhất, họ là một sản phẩm quốc tế.

Thứ hai, họ cũng là một sản phẩm của thời chiến tranh.

Trong nền văn hóa của các xã hội kỹ nghệ Tây Phương, nhất là Mỹ châu, người ta sống vật chất thừa mứa nhưng cảm thấy trống rỗng về tinh thần. Tất cả những tập quán xã hội trở thành giả dối, lừa bịp vì nội dung đã trống rỗng. Giới choai choai nổi loạn là đề phá vỡ cái xã hội đạo đức giả của người lớn, phá hệ thống giá trị cũ và đi tìm hệ thống giá trị mới, những niềm tin mới.

Trong xã hội ta, những giá trị truyền thống đã sụp đổ từ một thế kỷ mà chưa có hệ thống giá trị mới nào thành hình. Chiến tranh tạo nên một khung cảnh hỗn loạn về vật chất cũng như tinh thần, mở đường cho phong trào quốc tế du nhập.

Ý nghĩa của phong trào đó là những người trẻ tuổi ở khắp thế giới đang đi tìm một niềm tin mới.

Họ đề tóc dài, họ mặc quần áo kỳ dị trước mắt người lớn, họ tụ tập thành nhóm, thành đảng, họ nghe loại nhạc náo động, và họ rất dễ bị sa ngã vào nạn cướp bóc, mại dâm và ghiền ma túy.

Người lớn có thể nhìn họ như một «tai nạn xã hội». Nhưng họ thực sự đang khao khát sống đời sống của họ với những niềm tin, những giá trị đáng tin tưởng để mà sống.

Bao lâu mà thế hệ cha anh không để lại cho họ những điều đáng tin tưởng, chưa chứng minh cho họ thấy một đời sống đáng sống, thì cha anh họ không có thể tự coi là vô trách nhiệm và đứng ngoài nhìn vô họ như một thứ ung nhọt.

Không phải chỉ có tuổi trẻ bơ vơ đang đi tìm niềm tin để sống và múa may cựa quậy để giải tỏa sức sống đầy tràn không chủ đích của họ.

Cả xã hội chúng ta cũng đang đi tìm lại niềm tin, đặt lại các nền tảng.

Vì vậy tất cả chúng ta phải tìm hiểu giới trẻ. Tìm hiểu, bao dung để tìm hiểu, đó là nhiệm vụ của người lớn.

KHA TRẦN ÁC

Victor Louis

Cách đây nửa năm báo Đời có viết về một nhân vật người Nga là Victor Louis—chắc các bạn có thể quên vụ đó rồi.

Victor Louis là một phóng viên người Nga, mà ngoài việc viết các báo Nga anh ta còn làm phải viên cho mấy tờ báo ngoại quốc nữa. Theo các phóng viên ngoại quốc ở Nga thì Victor Louis chính là một nhân viên mật vụ được chính phủ Nga tin cậy. Mỗi khi chính phủ Nga muốn sly một cái tin nào ra ngoại quốc thì lại cho Victor Louis đánh bản tin đó cho 1 tờ báo ở Luân Đôn như Daily Telegraph chẳng hạn, năm ngoái Victor Louis sang Do Thái, lấy cớ để chữa mắt, làm như bên Nga hết bác sĩ nhãn khoa rồi. Cả thế giới đồn rằng Nga sai Victor Louis sang thăm dò việc bang giao với Do Thái, bỏ rơi «chính nghĩa diệt Do Thái» của các nước dân en Ả Rập, cũng chẳng khác gì Nixon bỏ rơi Đài Loan để liên lạc ngoại giao với Trung Cộng bây giờ.

Cách đây bốn năm Victor Louis sang thăm Đài Loan, và đã hội kiến rất lâu với Tưởng kinh Quốc phó thủ tướng ở Đài Loan và con trai Tưởng giới Thạch, chắc hai người nói chuyện với nhau bằng tiếng Nga vì Tưởng kinh Quốc đã du học ở Nga.

Và tuần vừa rồi thì ngoại trưởng Trung Hoa Dân Quốc Chu Thu Khai tuyên bố Đài Loan đang nghiên cứu việc liên lạc ngoại giao với Nga và các nước Cộng Sản Đông Âu.

Vậy cứ mạng của phóng viên mật vụ Victor Louis là đi móc nối

cụ Tưởng, báo động rằng Mỹ nó sắp đi bắt tay Mao, vậy cụ Tưởng sửa soạn bắt tay Nga đi là vừa.

Tuần trước có một người đàn ông cao lớn, người tây phương đến tìm gặp Đầu Gối, tự xưng là Victor Louis—không biết có đúng là Victor Louis thật hay giả! nhưng Đầu Gối là thằng trên răng dưới để không sợ ai hết cho nên cứ sẵn sàng mở cửa cho Victor Louis vào tự cho rằng nếu cảnh sát có bắt quả tang mình đang nói chuyện với một phóng viên Nga thì cũng bằng cụ ngoại trưởng Đỗ nói chuyện với Xuân Thủy là cùng.

Nói chuyện với Victor Louis

Câu chuyện giữa Đầu Gối với Victor Louis xoay quanh thời cuộc.

—Hình như ông mới ở Đài Bắc qua Saigon?

—Đúng, Tôi bí mật đi Đài Bắc cũng giống như Kissinger bí mật đi Bắc Kinh vậy. Ngày nay cả thế giới chơi trò ngoại giao bí mật, những người càng hành tung bí mật càng quan trọng, Đầu Gối nên vào nghề đó đi.

— Nhưng ông sang Đài Bắc làm gì?

— Tất nhiên tôi cố thuyết phục mọi cụ Tưởng giới Thạch sang thăm Nga.

— Cụ Tưởng có chịu không?

— Không! ông già đó gần dở lắm. Tất cả bọn quốc gia các ông, bao giờ cũng quân tử Tàu, như vậy hết.

— Ông cụ Tưởng thì chắc chắn là quân tử Tàu rồi ông ấy nói sao?

— Ông ấy bảo cả đời ông ấy chống Cộng, bây giờ 85 tuổi rồi ông ấy lại sang Nga bắt tay

Brezhnev thì nhục quá.

— Ông cụ Tưởng nói có lý chứ! 85 tuổi đầu rồi lại đi chống Cộng với bắt tay Nga.

— Ngu lắm! Ấy xin lỗi ông Gối, sao các ông quá giống nhau thế! ông ấy cũng nói hết như vậy. Mà lúc đó tôi vô tình kêu lên «Ngu lắm!» thế giới này muốn chống Cộng cứ bắt tay Nga là cách tốt nhất hay nhất! Như ông Thống Ai Cập Sadat ký hiệp ước bắt tay với Nga mà Cộng Sản Ai Cập tiêu diệt tướng Numeiry ở Sudan chẳng bắt tay Nga mà tiêu diệt Cộng Sản nổi loạn tại chính!

— À ra thế! Nực cười là nước chống cộng nổi lên

Victor Louis hành đi đây—Chớ còn gì nữa thì Đầu Gối muốn chống cộng thì mời sang Nga chơi.

— Ủa! Nhưng mà tôi thì quyền hành gì ở Việt Nam đâu?

— Không khó gì cả. Nếu với Mỹ muốn thì cả hai chúng tôi sẽ hỗ trợ cho họ ra ứng cử Tổng Thống Kỳ này chúng tôi sẽ bảo bên Việt nó chấp nhận tám điều kiện Thiệu, Năm tháng sau lại Thiệu từ chức để tôi chức bầu cử thì cả Nga và Mỹ hộ Đầu Gối ra ứng cử cùng là thang!

— Có điều kiện gì không?

— Vô điều kiện! Chúng tôi tạo một ảnh hưởng ở

Châu, Muốn vậy phải có những ảnh hưởng mới, mà các nhà lãnh đạo mới càng cũ lẫn, càng bù nhìn càng tốt.

Đầu Gối toan đứng dậy tát tai Victor Louis một cái, nhưng biết rằng mình tát tai như vậy chỉ chứng tỏ là mình quân tử Tàu. Nên lại cố nhịn. Nhưng Đầu Gối giận quá phải yêu cầu Victor Louis ra về, hẹn một tuần nữa sẽ trả lời.

Xin thu thật với các bạn là Đầu Gối chán làm lãnh tụ lắm, kể cả lãnh tụ đảng Đờ Buôn. Vì vậy xin ông khai hòa vụ mật thám với Victor Louis, để bạn nào làm tổng thống tương lai thì tới liên lạc với Đầu Gối gấp gáp vì kỳ hạn Victor Louis trở lại s p tới rồi. Riêng các ông Đặc công hay Cộng Sản nằm vùng thì xin miễn tiết, vì mục đích vụ đi với Nga này là để chống Cộng. Ông Cộng sản nào muốn ứng tuyển thì phải nộp theo một chứng chỉ chỗ g Cộng do vợ cấp. Chứng chỉ do vợ ký nhận là đáng tin nhất!

Nhắn tin ông Victor Louis

Ông Victor Louis ơi, có người bí mật ng ông rồi. Ông không phải là Victor Louis, phóng viên mật vụ Nga, mà có lẽ chính ông là Lino-ovski, thư trưởng ngoại giao Pháp. Ông giả bộ nói tiếng Pháp theo giọng Nga để bịp tôi, lâu lâu lại thêm chữ Nết là không, Da là có vào để giả bộ làm người Nga gốc Đức. Ông bịp được tôi nhưng không bịp được chị người làm nhà tôi đâu! Khi ông vừa ở trên cầu thang bước xuống bị hụt chân, suýt té đập đầu vào tường, ông vàng tặc, miệng tiếng Pháp-Merde! Chính chị làm công nhà tôi nó vậy đó!

Rằng một tiếng vàng tặc đó đủ tố cáo ông là người Pháp chính hiệu rồi. Người dân nước nào cũng vậy, dù tình thông cả chục thứ ngoại ngữ, nhưng khi vàng tặc thì bao giờ cũng, khòai vàng tặc bằng tiếng nước họ. Người ta kể rằng năm 1951 ở hội nghị Genève ngoại trưởng Pháp vào bị Bidault cầm đầu phái đoàn Pháp ép buộc phải chấp nhận việc chia đôi nước Việt Nam. Hai phái đoàn Pháp và Việt Nam họp kín từ trưa cho tới nửa đêm, cả hai bên đều nói tiếng Pháp. Bidault thì ép Trần văn

(Xem tiếp trang 55)

DÒNG ĐỜI

LTS : — Sau một thời gian vắng mặt. Bạn Độc Thủ tái ngộ bạn đọc từ kỳ này.

CHUYỆN THỜI TIẾT

— Thời gian, dù là thời gian thanh thanh hay tìm ngắt, vẫn trôi chảy đều hòa. Nhưng mục nham nhờ này đã tạm vắng bóng trong một thời gian trên mặt báo này. Lý do? — Thiết khổ mà nhớ cho hết vì đầu đã tuyệt tích giang hồ. Chỉ biết mục này đã qua đi vừa đúng một chu kỳ hợp, tạm để bắt lại từ đầu, một sự tạo ngộ mới. Xét ra, kể hèn này vẫn còn nặng nợ báo Đời, và nặng tình với bạn đọc bốn phương, dứt không nổi.

Người đã chán phèo, việc cũng không khá gì hơn. Thời thì quay ra nói chuyện thời tiết, nghĩa là nói bằng quơ những chuyện trên trời dưới biển, gọi là nói thay nỗi lòng u uẩn của một người quốc gia trong lòng quê hương sắp thức giấc ngủ chiến tranh bằng nộ hân, không phải của hoàng tử trong chuyện cổ tích Perrault, nhưng thức dậy bằng những chuyện đùng òn ào của hai nước không lồ vốn đối nghịch, hiềm khích nhau: Huế Kỳ và Trung cộng.

— Cứ theo sách vở thì những yếu tố của thời tiết là nhiệt quang (insolation), nhiệt độ (température), ẩm độ (humidité), khí áp (pression) và gió (vent). Thời tiết Saigon, trong «tháng giêng cổ non» quả thật là oi bức. Tuy xuân thời mà khí hậu là mùa hạ, «liệt trời thực oi ả». Trời Saigon nóng đã đành, mà ngay đến bầu không khí chính trị cũng «nực», phát sốt phát rét không tả. Nguồn cơn vì đâu?

— Đã lẽ nói có sách, mách có chứng, thời thì trở lại với năm yếu tố của khí hậu đã thơm mơ, bằng

bầu trời dịu dàng tươi mát, hay hành hạ kiếp người, bằng những cơn nắng gắt hay những tai ương khốn cùng.

— Yếu tố trước nhất là nhiệt quang. Chính trường Saigon vẫn được sưởi ấm bằng mặt trời Hoa Thịnh Đốn. Mặc cho lời van nài: «Xin mặt trời ngủ yên», mặt trời vẫn chẳng chịu yên nghỉ. Vào đúng mùa Xuân con chuột, mặt trời Hoa Thịnh Đốn sang gặp mặt trăng Bắc Kinh.

Cho nên, sự bức xạ đột nhiên dữ dội. Với bầu trời chính trị như rứa, có oi bức cũng là dễ hiểu.

— Yếu tố thứ hai là ẩm độ. Không khí chính trị Saigon, như đã nói, vốn xuất phát từ bờ bên kia, biển Thái Bình. Bằng ngang một đại dương, không khí chính trị chứa nhiều độ ẩm cũng là lẽ thường. Vào những buổi sớm mai, ẩm độ ngưng tụ thành sương. Cho nên chính trường miền Nam cũng có sương rơi. Cảnh hữu tình mà cũng ả ẽ thay!

— Đến yếu tố thứ ba lại càng rõ rệt hơn. Khí áp (pression) từ nước Cờ Hoa thiết là dày ừ, nên rất chặt. Cho nên, nhiều khi những cơn lốc chính trị ở đây chỉ là nhấm mắt đưa chân. Mặc cho con tạo xoay vần đến đâu...

— Yếu tố sau cùng là gió. Gió viễn tây từ ngọn Đông phong TC cuốn cuộn thổi. Khí áp càng chặt, sức gió càng ào ạt. Con gió sẽ trở thành «đại phong» (typhoon) ?...

ĐỘC THỦ

Lớp tuổi mới lớn nghĩ gì? mơ ước gì?

Nỗi rối rảnh bĩ đát của người bạn trẻ

Một vấn đề vắn kéo dài

Cậu con trai bước vào quán, gọi một ly Café đen và đốt thuốc một cách tự lự. Cô bé nữ sinh đứng trước cổng trường, phân vân trước lời đưa bạn rủ bỏ học đi chơi... Trong lúc đó, trên mặt báo loạt phóng sự loại «Bụi đời», tuổi trẻ S.O.S.v.v... đang rất nhiều kỳ. Trên diễn đàn, diễn giả trình trong nói «vấn đề tuổi trẻ» thực trạng niềm tin tuổi trẻ.v.v... Những hoạt cảnh đó vẫn diễn ra song hành trong ngày, trong muôn vàn vấn đề của đời sống.

Người lớn không ngừng mở xẻ vấn đề thanh thiếu niên, lên án tuổi trẻ, đổ lỗi lẫn nhau, đề nghị phương thuốc giáo dục... Nhưng trong lúc vắng mặt họ, cậu con trai và cô bé nữ sinh kia nghĩ gì, ước mơ gì khi chỉ có một mình?

Để góp một ít sự kiện thực tế ở đây người viết xin ghi lại một vài lời tâm sự vụn vặt, một số ý nghĩ bất chợt của vài người bạn trẻ lớp tuổi trung bình từ 16 đến 19. Gọi họ là đám «bạn trẻ» theo danh từ thông dụng ngày nay hay nôm na hơn, gọi họ là giới «choai choai» cũng đúng.

Rối rảnh đến tội nghiệp

Trên thực tế, các cô các cậu không hề suy nghĩ một vấn đề gì cho rõ ràng và hoàn tất. Bạt gặp họ

đường lang thang trên hè phố từng đêm, ngồi chờ người với ánh mắt ngơ ngác trong những cái quán thật tối với nhạc âm ỉ, đặt câu hỏi đang nghĩ gì thì đa số đều trả lời «không nghĩ gì hết, nhưng chờ lắm». Đối với những cô cậu bụi đời bỏ học suốt ngày ngồi vùi ngoài quán thì còn chán hơn, chán với sự mệt mỏi sa sút rõ rệt về thể xác. Những cô cậu khác đang chăm chú gào bài thi tú tài thì thấy chán học bài xong rồi thấy trống rỗng. Đâu đó của các cô các cậu được «rảnh» đến tội nghiệp. Trước kia lớp anh chị của họ có hay chán nản trống rỗng thì ít ra còn có thể đổ cho Camus, Sartre, F. Sagan, đáng này họ rất xa lạ với những nhà tư tưởng đó. Vậy mà có một số người đổ cho họ chịu ảnh hưởng phong trào Beat Generation (Beat: một mỗi đập phá) cho tới phong trào hippy tận bên Mỹ. Hay những tội nặng hơn về nhân sinh quan: đòi tạo lập giá trị mới, manh tâm cắt đứt với truyền thống v.v...

Và trong sinh hoạt hằng ngày hẳn các cô các cậu cũng rối rảnh quá nhiều, chỉ lo ăn học?

Những nỗi bận tâm nghịch lý

Các bậc phụ huynh đều an tâm rằng «tụi nhỏ chỉ lo ăn rồi đi học ngoài ra không còn việc gì phải lo nghĩ cả. Xin nhìn vào thực tế. Ăn (được cha mẹ nuôi ăn, lo cho các nhu cầu vật chất) và đi học (bôn phận) chỉ là những bận rộn. Nhưng bằng cái tuổi mới lớn không tránh được cái khuynh hướng trẻ trung tự nhiên ham vui ham chơi, các cô các cậu đã tự này sinh ra những nỗi bận tâm khác hơn là bận tâm sách vở thuộc về bận rộn học hành. Đi chơi thì phải có xe cộ, áo quần (nhất định không phải là cái áo dài trắng, cái quần Kaki xanh mặc đi học) và tiền. Tiền là một mối bận tâm nghịch lý nhất (lý của người lớn). Nhưng rất thực đối với đa số các cô cậu không phân biệt con nhà giàu hay con nhà nghèo.

Nhu cầu tâm lý tự nhiên ở tuổi mới lớn là nhu cầu kết bạn, người bạn trẻ rất cần bạn bè, sống rất nhiều cho bạn bè. Có nhiều cô cậu đã tâm sự: «Tôi bé ít đứa nào hiểu được em nhưng em cần tụi nó quá». Họ có nhu cầu sống tập đoàn nhưng phải là bạn bè để rủ nhau đi chơi mới hấp dẫn. Chính vì thế các đoàn thể thanh thiếu niên đứng đầu như Hướng Đạo, gia đình Phật tử, các đoàn văn nghệ, công tác xã hội của SVHS thu hút được một số tham gia. Hầu như đời sống xã hội đã bày ra sẵn cho trẻ con những băng hippy, băng bụi đời chỉ vì chơi phù phiếm nhưng lại quá phù hợp với tâm lý ham vui của các bạn trẻ.

Và dĩ nhiên để đưa đời chúng bạn tham dự các trò vui chơi thời đại, không trò nào là không đòi hỏi tiền bạc. Tâm lý thích hưởng lạc thú của con người thì vô hạn mà tiền bố mẹ cho để tiêu vật thì quá giới hạn (con nhà giàu thì nhu cầu lại càng nhiều hơn).

Xã hội tiến bộ về vật chất Âu Mỹ ngày nay lại chỉ bày ra những lạc thú đi đời với tiền. Tiền dụng: xe gắn máy, ciccé, máy hát tape-recorder,

đàn cụ trống đơn tối tần, vãi vốc.v.v.. Vì dụ các cô cậu được khuyến khích khiếm ham đọc sách (lạc thú tao nhã và hiền lành) thì ngày nay sách báo bị chi cũng quá đắt.

Riêng về ưu tư chiến tranh, đi lính

Ái cũng biết hoàn cảnh chiến tranh chết chóc bất an chỉ làm cho giới trẻ chán nản, mất hết niềm tin và hy vọng thay vì cố gắng ưu tư việc sáng tạo xây dựng lại từ những đổ vỡ. Các cậu 16, 17 tuổi hay nghĩ rằng: thấy các ông anh mình học cho lắm rồi cũng bị gọi lính mang lon chuẩn úy, mình còn rảnh học làm chi nữa? Do đó đa số các cậu choai choai học đến lớp 10, 11 một cách lơ đãng rồi bỏ ngang hoặc an tâm rằng cuối niên khóa sẽ xin đăng vào những thứ lính tương đối an ổn như Hải quân, Không quân với cấp bậc binh nhì, hạ sĩ. Nhiều cậu vì ham chơi học không vô và nổi mào ngồng cuồng thì đăng lính Biệt Kích Mỹ, VN v.v. để càng có một tâm hồn bệ rạc, lệch lạc hơn. Có thể nói tất cả các cậu hippy tóc dài đang chạy rong chơi phố và đang học năm thi tú tài I đều chung một tâm trạng; Đậu thi chuẩn úy, rớt thì hạ sĩ hay binh nhì.

Một số con nhà giàu đã đến tuổi 19, 20 — tuổi 20, một thi sĩ đã mệnh danh là «tuổi chiến tranh» — thì lại được cha mẹ bỏ tiền ra làm lại giấy khai sanh. Trong những chiến dịch Vi Dân đã qua, nhiều anh cảnh sát và QC đã vắng tục khi hồi giấy tờ các cậu thanh niên rất to con lớn xác mà khai sanh chỉ để sanh 1954, 1953.

Đám choai choai «trốn được nghĩa vụ quân dịch kia sẽ lớn lên với tâm lý hết sức thời đại: có tiền là trên hết.

Những thần tượng bây giờ

Thần tượng của các cô cậu mới lớn bây giờ là một hình ảnh không ai ngờ: mẫu người nhạc sĩ nhạc ngoại quốc. Đó là thần tượng của một số các cô cậu chịu học hành. «Bây giờ em bỏ học đi học nhạc, chơi khá rồi đi làm Club Mỹ ít nhất một tháng cũng được 40, 50 ngàn.

Bị đi lính thì làm tâm lý chiến, khỏe ru...!» Đó là lời thú nhận của một cậu học sinh lấy học phí đem đóng cho một lớp dạy nhạc.

Ước mơ của các cậu rất cụ thể và thực tế. Biết chơi nhạc để làm nhạc sĩ, ca sĩ kích động nhạc thì vừa có nhiều tiền, vừa ăn mặc đẹp vừa có nhiều «đào». Quả nhiên các cô bé hippy mơn mẩn đầu có mơ ước những mẫu lãnh tụ SV hay một hai hoa Mai trên cổ áo mà nhất định là những anh chàng tóc dài để dài có giấy phép, chơi nhạc club Mỹ hay phòng trà, được thu hình trên tivi VN.

Nếu không được là nhạc sĩ kích động nhạc ngay bây giờ thì các cậu thích mình là một tay chơi thời đại: hào hoa phong nhã, khiêu vũ giỏi, ưa đào hay và nhiều tiền như dân làm sở Mỹ. Và gần đây một số các cô cậu còn mơ ước làm tài tử xi nê đóng phim «nhạc trẻ».

Những thiện tâm thiện ý

Như đã ghi nhận ở trên tâm trạng của các bạn

trẻ choai choai rất rối rảnh theo nghĩa không bị bó buộc phải ưu tư gì về ý nghĩa và giá trị của đời sống. Nếu cảnh tượng quần do chính họ gây ra cho họ có buộc họ «tra hỏi» về ý nghĩa cuộc đời thì với đầu óc còn quá non trẻ, họ sẽ không nghĩ gì được. Nỗi buồn chán của phần lớn bắt nguồn từ chỗ mất niềm tin, hãy nghe họ tâm sự: «em không biết em đang muốn gì đây nữa, buồn quá, tụi bạn rủ đi chơi thì đi chơi». Mà «đi chơi hoài cũng chán quá. «Từ chỗ không thể ý thức được mình, được việc mình làm, giới trẻ dễ bị đẩy tới chỗ ngồng cuồng hay bất chước những trò ngồng cuồng có sẵn. Cũng như để tóc dài vì thấy tụi bạn để tóc và ca ngợi.

Tuy vậy không phải là họ không còn chút nào thiện tâm và lương tri. Chỉ bị thâm một điều là những thiện tâm, tin tưởng, phần tinh.v.v... chỉ lóe lên trong những hoàn cảnh đã thật trái ngang đến tối. Ví dụ một cậu choai choai lỡ «phạm tội» đến làm cô «bỏ» bé bỏng của mình có thai đã mong mỏi bỏ hết những trò ăn chơi đàn đúm để kiếm việc làm, kiếm tiền chuẩn bị tạo dựng một mái gia đình. Các bậc phụ huynh và luân lý xã hội nghĩ sao về các trường hợp này.

Một số bạn trẻ hippy nghe xong một buổi hát dân ca đã cho biết cảm tưởng chân thật. Tụi tôi thích nhạc ngoại quốc thôi mà sao nghe dân ca thấy khoái quá. Té ra hồi xưa ông bà mình làm ra nhạc cũng hay quá! Có phải giới hippy khoái nhạc Phạm Duy vì nghe được tiếng gọi nồng ấm của loại nhạc quê hương như trường hợp trên không?

Một số khác mang mặc cảm bị người lớn và dư luận xét đoán quá khắc nghiệt hay không hề được cảm thông đứng đắn. Một cậu để tóc dài than: «Cái tóc dài của tụi em có gì đâu mà bị bắt, bị chửi hoài. Có người tới nói chuyện với tụi em thì chỉ đem viết phóng sự nào là tụi em bệ hội đồng, tụi em phi cần sa, rồi ăn cắp cướp giật nữa. Vậy là vợ dứa cả năm Tụi em cũng có nhiều đứa 16, 17 tuổi đăng lính đánh VC rồi chết...»

Và giới trẻ hiền lành

Mặc dù tâm trạng chán nản mất niềm tin đã phổ biến trong giới trẻ tuổi mới lớn nhưng sa chân vào tội lỗi, ngồng cuồng chỉ có một thiểu số. Một số lớn còn lại vẫn hiền lành, không phá phách hay đi quá trớn những thú giải trí thông thường.

Điều nguy hiểm nhất là bất cứ lúc nào, các đa số hiền lành này đều bị quyến rũ vào chỗ quá trớn và sa đọa. Xin nhắc lại là tâm lý ham vui chơi 1 cách tự nhiên ở tuổi mới lớn bao giờ cũng âm ỉ như dung nham núi lửa, sẵn sàng bất chợt đầy họ vào sự buông xuôi, chỉ cần từ một chuyện rất nhỏ như cúp của thêm một lần để đi chơi, may thêm một bộ đồ «mốt» để đi party v.v...

Trên cái dốc băng hoại của xã hội bây giờ, giới trẻ ở mọi lứa tuổi chỉ mới làm được công việc nui lại cho vững một chỗ bằng sự nỗ lực từng giây từng phút chứ chưa có thể bàn chuyện ngoi lên. Có một bạn tay nặn sáp ước họ không?

PHẠM NGÀ

Thiếu niên choai choai phạm pháp

● VI HƯƠNG CHỦ

Thiếu nhi phạm pháp là vấn đề to lớn nhất, thể hiện nhất của nhân loại ngày hôm nay. Từ Âu sang Á, từ các nước theo chủ nghĩa (cộng sản) đến tự do (tư bản) số lượng thiếu nhi phạm pháp ngày một gia tăng về cả hai phương diện: hình thức (số lượng) và nội dung (tội phạm) theo thống kê của Bộ Tư Pháp thì năm 1963, Tòa án Thiếu nhi đã xét xử 2491 vụ, năm 1964 xét xử 3125 vụ, năm 1965 3065 vụ, và riêng trong dịp Tết Nguyên Đán 1966 xét xử 2190 vụ thiếu nhi phạm pháp (gia tăng 50 o/o).

Riêng tòa án Thiếu nhi tại Sài Gòn, năm 1964 xét xử 1413 vụ, dịp Tết Nguyên Đán năm 1965 xử 1225 vụ như vậy gia tăng hơn 80 o/o.

Đặc biệt trong năm 1969-1970, số thiếu nhi phạm pháp gia tăng 1 cách dữ dội, theo đúng nhịp độ của đồng bạc bị phá giá sau các biện pháp được mệnh danh là cách mạng.

Năm 1970, riêng tại Sài Gòn Chợ Lớn có trên 20.000 thiếu nhi phạm pháp bị cảnh sát bắt trong số đó

có hơn 9.000 đứa bị giải tòa.

Theo sự kiểm kê của các cơ quan Xã Hội tư và Bộ Xã hội và các đô thị lớn như Vũng Tàu, Cần Thơ, Cam Ranh, Nha Trang, Quy Nhơn, Đà Nẵng, Huế... có hơn 9.000 thiếu nhi phạm pháp đã bị cơ quan công lực chế tài, hoặc Tòa án định án ít nhất là một lần. Đáng lưu ý trong số 19.000 thiếu nhi phạm pháp có đến 2.570 là bé gái từ 14 đến 17 tuổi hơn 300 em sinh trưởng trong gia đình danh gia thế phiệt, còn đa số là con cái quần nhân và thợ thuyền lao động.

Trên đây là những con số được coi là chính xác trong các phúc trình của các giới chức có trách nhiệm. Nhưng theo sự ước tính của các chuyên viên xã hội thì hiện nay tổng số thiếu nhi choai choai bụi đời có khoảng trên 300.000. Thể thảm và cay đắng cho đất nước này thật.

Con số 300.000 này chưa có thể gọi là thiếu nhi phạm pháp được vì chưa bị cơ quan công lực chế tài hoặc tòa án xét xử, nhưng về khía cạnh xã hội và thực tế thì

chắc chắn số thiếu niên này đã hơn một lần can tội đi đống, trộm cắp, bụi đời, v.v..

Thế nào là thiếu nhi phạm pháp

Điều 2, luật II ngày 3-7-58 ghi rõ: Tòa án thiếu nhi xét xử thiếu nhi dưới 18 tuổi can tội theo hình hay đại hình.

Điều luật này mặc nhiều án định những công dân bất luận nam nữ dưới 18 tuổi là thiếu nhi chứ không được là người lớn. Mặc dầu trên thực tế những thiếu niên dưới 17 tuổi ở thời đại này dư sức làm những việc phi thường cao thượng cũng như đề lễ mà người lớn làm nổi.

Bộ quốc phòng chánh phủ VN CH đã cho phép tuyển mộ những thiếu niên nam nữ chỉ cần hội đủ 16 tuổi đời tình nguyện gia nhập các binh chủng oai hùng như Thủy quân lục chiến, Biệt động quân, Nhảy dù.

Luật là luật, bất khả luận. Nhưng theo một số chuyên viên xã hội mà chúng tôi đã hỏi hàng tiếp xúc trong dịp đi tìm tài liệu

hàng trăm ngàn nguyên nhân khiến các Thiếu nhi ẻo lả ngoào dễ thương trở thành phạm pháp — mà người lớn chúng ta không hiểu nổi — Nhưng chắc chắn tại chúng ta một phần lớn, tại phụ huynh chúng ta cố chấp, hẹp hòi, hoặc vô tình hay cố ý tạo nên môi trường để con em chúng ta hư hỏng.

Đúc kết sau đây là những nguyên nhân chính.

Yếu tố về tinh thần

Theo thống kê do bác sỹ Healy nghiên cứu cùng với một nhóm chuyên viên xã hội thuộc cơ quan Bảo Vệ Mẫu Nhi của LHQ thì có từ 10 đến 15% số thiếu nhi phạm pháp, vì cha mẹ nghiện rượu, mắc bệnh phong tình, hoặc phải sống trong một cuộc sống bất bình thường lo lắng, hãi hùng thái quá. Đa số những thiếu nhi phạm pháp trong trường hợp này thần kinh bị suy nhược.

Yếu tố về thể chất

Rất nhiều thiếu nhi tật nguyên phạm những tội trạng rất trầm trọng như hành hung kẻ thù đến vụng mạng. Tình trạng này thường xảy ra tại các cơ nhi viện kiểm soát không được chặt chẽ. Tại một cơ nhi viện tư mới đây một thiếu niên bị cầm và hơi điếu mới 15 tuổi, thể chất yếu đuối khi không phần nộ gây thương tích khá trầm trọng cho một nữ cô. Nhiều lý do được mang giải thích những trường hợp kể trên. Nhưng các chuyên viên xã hội đều cho rằng nguyên nhân phạm pháp kể trên do trạng thái tâm lý gây ra, trẻ em tật nguyên đôi lúc có những phản ứng hung tợn vì bị mặc cảm do hành vi thiếu tế nhị của những người xung quanh.

Sự khủng hoảng của tuổi dậy thì

Y học đồng ý đều đồng quan điểm ở tuổi dậy thì các tuyến trong cơ thể phát triển một cách mạnh mẽ thường làm cho trẻ em trở nên mất quân bình. Sức sống như vươn lên không làm sao kiềm hãm kiểm soát được. Trong thời kỳ này nếu không có lối thoát thích nghi sẽ vô cùng tai hại.

Ngưỡng cửa phạm pháp như lúc nào cũng rộng mở để đón chúng. Vì ở vào thời kỳ này thiếu niên vô cùng hiếu động thích bạo động.

Nghịe di huyền bí

«Ba vạn sáu ngàn ngày là mấy
«Cuộc phù du trông thấy cũng
nực cười

Cuộc đời ngắn ngủi quá, chỉ có một trăm năm nhưng mấy người đã sống nổi 50 năm để lo việc đời. Quanh quẩn cứ tiếp nối, có lẽ trong cuộc đời chúng ta chỉ có đứa con là chúng ta đầu tư vào đó nhiều nhất, công phu nhất tốn kém nhất, để chúng tiếp nối bước đường chúng ta đi dù chúng ta muốn hay không.

Theo từ vi bối dịch của Trần Đoàn thì mệnh tốt không bằng thân tốt, thân tốt không bằng tài tốt, tài tốt không bằng tử tốt. Cung tử tức được xếp lên hàng đầu. Cung quan lộc, tài bạch không xét tới. Công hầu khanh tướng, giàu có đều là phù du.

Tây phương cũng có quan niệm tương tự. Nhà tâm bệnh học người Ý Cesare Lombroso lập luận rằng: Trời sinh ra một thiếu số người có tánh thích phạm tội và ông cho đó là thứ người nguyên thủy còn sống sót lại trong xã hội văn minh. Và từ lập luận đó ông đưa ra nhận xét sau đây:

«Những đứa trẻ nào sau 60 có một đường lõm xuống, xương quai hàm lớn, gò má cao, chỉ bàn tay rời rạc thô lỗ, tai sọc ra, ít biết đau đớn, râu ít thưa, sọc lép, mắt xếch... những đứa trẻ trên bất luận nam nữ thường thường phạm pháp dù được giáo dục trong môi trường nào... Kết luận Lombroso gọi đó là lý do Tiên Thiên hay số mệnh mà cha mẹ, xã hội đó phải gánh chịu.

Ở Đông phương theo Ma Y Thần Tướng cũng có nhận xét tương tự như Lombroso vì trong Ma Y Thần Tướng có mấy câu phú như sau:

«Trai mà tóc rối như tơ
Vô đầu lép xẹp cả lơ cả đời
«Mây giao mặt nám không tươi
Lấy nhân làm oai vốn người xấu

người nào tương tự tương hùg
Cai mặt méo xẹo hiệu trung bao
giờ

Ngoài các yếu tố kể trên mà các nhà xã hội học gọi là nguyên nhân nội tại trong vấn đề thiếu nhi phạm pháp. Các chuyên viên về vấn đề này còn nêu ra vấn đề khá phức tạp đó là trạng thái tâm lý thiếu nhi. Chúng ta thường thấy ở lứa tuổi 14, 15, 16 trẻ thơ thường cảm thấy cô đơn, muốn thoát ly gia đình, kết bạn với những đứa trẻ cùng trang lứa. Đây là bước đầu dẫn đưa trẻ vào đường tội lỗi hư hỏng cả một cuộc đời. Nguy hiểm như, khó ngăn ngừa nhất.

Môi trường sống

Môi trường sống tức là hoàn cảnh sống hiện tại của các thiếu nhi khiến tâm hồn trẻ thơ bị tiêm nhiễm những tư tưởng xấu, rồi tiến dần đến hành vi và hành động xấu. Mọi đứa trẻ có hành động xấu thì sớm muộn gì cũng trở thành một thiếu nhi phạm pháp.

Gia đình, xã hội học đường, là 3 môi trường có ảnh hưởng lớn nhất đến tâm hồn trẻ thơ trong trắng để nhiễm trùng như của các thiếu nhi.

Theo một cuộc nghiên cứu rất tỷ mỉ của Burneett mới đây thì 73% thiếu nhi phạm pháp có đến 62% thuộc gia đình nghèo, 25% ở trung lưu, 13% ở thượng lưu trí thức.

Cũng trong một cuộc nghiên cứu điều tra 908 thiếu nhi phạm pháp trong một trại giáo hóa mới đây thì có 74% trong số 908 thiếu nhi kể trên, sinh trưởng trong gia đình rất đầy đủ về vật chất nhưng cha mẹ những đứa trẻ bậc phước này chuyên sinh sống bằng những nghề rất thấp hèn như nghề gá chứa bạc lấy xấu, chứa dĩ, cho vay và đồ tể.

Đọc bản thống kê này, chúng ta lại liên tưởng đến một câu tục ngữ thường được nhắc nhở như sau :

—Thứ nhất đồ hồ

Thứ nhì chưa dĩ có nên bao giờ
và «Cắt cổ mổ bụng làm sao nên người»

Con hư tại mẹ cháu hư tại bà
Theo một luận án sắp sửa độ trình

bằng tiến sĩ xã hội học tại Nhật
của một tu sĩ VN có đoạn viết :

«Trong một cuộc thăm dò 100 thiếu nhi phạm pháp thì 92 đứa trẻ sống trong những gia đình mà người Mẹ đã nắm trọn vẹn quyền hành pháp và lập pháp trong quốc gia nhỏ bé này, mà chỉ có 8 đứa sống trong những gia đình theo chế độ độc tài chuyên chế của người cha».

Tất cả các chuyên viên xã hội đều công nhận rằng gia đình là yếu tố sâu xa và quan trọng nhất khiến số thiếu nhi phạm pháp ngày một gia tăng. Gia đình tan rã, cha mẹ ly dị nhau, đứa trẻ thiếu tình thương, không người dạy dỗ, thường thường những đứa trẻ bất hạnh sinh trưởng trong những gia đình này tâm hồn uối ngày, một trở nên cô đơn mặc cảm với tất cả mọi người xung quanh — chúng xa lánh tất cả đi tìm đến một thế giới riêng biệt tự họ nơi thanh vắng hoặc thật sôi nổi để tìm quên lãng... con đường du đãng bắt đầu rộng mở... Ngoài gia đình đến học đường, học đường là nơi giáo dục những thiếu niên trở nên những công dân lương thiện. Nhưng nhiều khi môi trường tạo ra những thiếu nhi phạm pháp một cách anh hùng nhất.

Dù biện bác thế nào đi chăng nữa, ai cũng công nhận học đường có công to trong việc đào tạo được hàng trăm ngàn thiếu nhi du đãng choai choai như ngày hôm nay.

Đó cũng là điều dễ hiểu vì Học Đường là một chiến khu lớn nhất, có nguy cơ tốt nhất để đào tạo những thiếu nhi phạm pháp

Làm sao bây giờ. Một tập thể đồng đạo, phương tiện giáo huấn chánh quyền phó mặc cho tư thực khai thác theo chiều hướng thương mại...

Buồn lắm ! vì rất nhiều thiếu nhi đến trường chỉ với mục đích lừa dối gia đình để bề kết bè lập đảng thực tập nếp sống du đãng hơn là để học.

Nhà trường dự biết những vấn đề làm sao chứ biết làm sao bây giờ... Giáo sư dạy hết giờ là hết trách nhiệm.

Muốn trở thành những thiếu nhi thực thụ bụi đời phải qua những giai đoạn nào

Sau 7 năm nghiên cứu «hande» bụi đời du đãng lớn tại Mỹ, nhà xã hội học Thrasher hoàn thành một tập tài liệu nghiên cứu về tình trạng các thiếu nhi phạm pháp.

Theo Thrasher, nguyên ủy xa của các thiếu niên phạm pháp là sự thờ ơ và cô đơn của trẻ. Buổi ban đầu chúng kết bạn nhau để vui chơi với nhau không có gì là phạm pháp cả. Cho đến chúng còn được cha mẹ khuyến khích cho hợp quần với nhau và lựa tuổi của chúng có rất nhiều thắc mắc, thích tâm sự với cha mẹ nhưng cha mẹ làm sao có đủ giờ tâm sự với con cái, vì thường thường ngay sau tuần trăng mật vợ chồng cũng rất ít khi tâm sự với nhau, làm việc tối ngày, người đều nhìn về một hướng đi tiến tới một mục tiêu chung hay là tìm hiểu tâm tính nhau thêm luống chi là tâm sự với con cái.

Sau đây là các giai đoạn chuyển đưa một thiếu nhi tốt trở thành một thiếu nhi phạm pháp chưa quý có nghĩa là chúng cứ phạm pháp liên tục ít nhất 3 lần thì mang ra xét xử trước tòa án thiếu nhi trong cuộc đời niên thiếu của chúng.

1) Giai đoạn tự vệ và phát triển tinh thần tương trợ

Một biến cố xảy ra trong cuộc vui chơi khiến bản năng tự vệ của trẻ bột phát từ đó thiếu nhi nhận thấy cần phải có phần tử mạnh và nhu cầu đoàn kết để chống lại kẻ thù. Từ đó sự va chạm xảy ra, ban đầu thì cá nhân thiếu niên với cá nhân thiếu niên khác, rồi dần dần đến tập thể (band) thiếu niên tranh dành ảnh hưởng với thiếu niên khác. Có khi chúng gây được cả áp lực với Học đường và các cơ quan công quyền.

2) Thủ lãnh xuất hiện

Giai đoạn hai là thủ lãnh xuất hiện. Thường thường thủ lãnh xuất hiện ngay sau một vụ xô xát.

(Xem tiếp trang 51)

CHOAI CHOAI MAY MẶC

Từ mini đến midi

□ Bài vở : PHẠM HUY và ĐAN THÙY

□ Hình ảnh : AD và TTD

biết ngay được cô nào là choai choai, cô nào không, nhất là qua bộ quần áo.

Sau suốt một ngày ngồi đếm chúng tôi đã thấy ằng, cứ trong 100 người phụ nữ đi dạo phố hôm đó thì có tới 91 người thuộc loại trẻ. Và trong số sau này có 64 phần trăm là choai choai.

Đó mới chỉ là những con số sơ khởi việc chính của chúng tôi là đếm xem có bao nhiêu choai choai mặc jupe, bao nhiêu mặc quần dài, bao nhiêu mặc quần ngắn, bao nhiêu mặc áo dài, v.v...

Từ mini jupe qua cái quần

Trong 100 choai choai đi qua, trung bình có 15 cô mặc mini jupe. Chiếc váy ngắn dễ thương xinh xắn đó biến đâu hết rồi?

Trời Sài Gòn đã trở lại chói chang, nóng như thiêu đốt. Chẳng hiểu sao các choai choai lại che bộ đồ rất thoáng khí này.

Tuy nhiên, cũng có điều an ủi đôi chút cho quý vị nam tử mê ngắm mini. Đó là những mini hiem hơi còn xuất hiện lại có khuynh hướng cắt ngắn hơn trước. Không những vậy, ở sau lưng, ở trước ngực, ở ngay bụng và đôi khi ở ngang hông, quý cô choai choai lại cho hở đám ba cái cửa sổ trông thật đẹp. Mini ít xuất hiện, vậy mini bỏ đi đâu?

Các cô cắt hết jupe ngắn vào đáy tử rồi hay sao? Thưa không. Nếu không còn thích khoe cặp đùi nữa thì các choai choai chỉ có thể mặc chiếc jupe đó cùng với một cái quần dài.

Quả vậy, dạo này cái quần có vẻ được ưa chuộng nhất. Hơn 60% các choai choai mặc quần dài đi dạo phố.

Các loại quần đương thịnh hành là patte, cigar hoặc cigar-patte.

Loại patte là thứ quần được may bó sát cho tới phía trên đầu gối rồi lại mở rộng ra cho tới

khoảng 40cm khi phủ xuống lết đất. Loại này không còn được nhiều cô mặc.

Các em choai choai thích loại xi gà hơn. Thứ này rộng rãi, mát mẻ ống rộng thẳng từ trên xuống dưới. Lưng quần rộng chừng 6 tới 7cm và hơi trễ xuống phía dưới rốn độ 4 tới 5 phân. Hàng khuy cài được đặt ngay giữa bụng, với những cái khuy tròn, lớn trông thật khiêu khích.

Nhưng quần xi gà trông thùng thình quá nên một số cô lại thích quần hỗn hợp. Đó là quần cigar-patte. Hông và đũng của kiểu quần này được may thật bó nhưng ống thì lại từ từ mở rộng thẳng từ trên xuống.

Ngoài những thứ trên, còn có

Saigon một buổi chiều tươi nắng : các cô choai choai diện áo quần rực rỡ để làm đẹp phố phường

Những cánh áo cắt ngắn trên đầu gối càng lúc càng cao, cao nữa

vải cô mặc một loại quần đặc biệt gọi là «quần ống loa vải xéo» cái quần này được may thật bó cho đến đầu gối, rồi từ đầu gối phủ xuống chân thì quần xòe ra như một cái váy rộng.

Về loại vải và màu thì rất ít cô may bằng vải hoa hoặc có hình sắc sỡ. Đa số chọn loại vải dày và màu trơn, nhũ như nâu, đen, xám hoặc trắng hay vàng nhạt.

Tuy nhiên một vài choai choai chịu chơi thì may bằng vải nỉ sọc màu lục tươi, hoặc đỏ, tím.

Kiểu quần đã lắm, kiểu áo để mặc cùng còn nhiều hơn. Quần áo với chiếc mini-jupe (cũ) chỉ là 1 hình thức tiết kiệm. Thực ra mỗi kiểu quần phải đi với loại áo riêng.

Chiếc Tunique và sự đi lên của cái khuy

Cái quần xi gà hoặc ci-gà-pát thường được may cùng với chiếc áo Tunique thành một bộ. Chiếc áo Tunique có vạt dài, tới ngang hông, đôi khi xuống đến phía trên đầu gối và có hàng khuy dọc giữa ngực.

Tay áo có thể ngắn hoặc dài, đôi

khí may bằng 1 loại vải khác, mỏng hơn.

Hai vạt giữa được may liền với vạt áo sau nhưng ở phía trước bụng lại xòe ra để khoe...phần trên của cái quần. Thân áo thì được may bó sát người với những đường «đề cúp».

Chiếc áo thường được may bằng vải trơn, màu và thật sáng như vàng hay đỏ hay cam.

Kiểu quần áo này trông thanh lịch, dễ thương ra phết. Nhưng thừa quý vị, nóng quá. Có lẽ vậy mà các choai choai «mit» đã mở hé cửa cho gió thổi vào. Lúc nguyên thủy chiếc khuy áo cuối cùng nằm ngay chỗ lưng quần. Nhưng cái khuy to và tròn đó, tròn như một trái banh nhỏ đã được đưa lên cho tới ngang rốn rồi lên nữa, lên nữa, và bây giờ thì nó đã đưa quá «lằn mức giữa sân» tới 5cm!

Sự đi lên đó thật đáng khen ngợi? Vậy mà một số kẻ xấu miệng lại dám gọi kiểu áo đó là «áo thuốc xỏ» Chẳng qua là vì họ e rằng các em mặc áo đó dễ bị đau bụng. Sự lo ngại này quả là hão huyền. Các choai choai vẫn

phây phây. Không những vậy, để chứng tỏ cùng bản dân thiên hạ là sức chịu đựng của (bụng) thiếu nữ Giao chỉ rất dẻo dai, một vài choai choai lại còn cho lên cao nữa, lên cao mãi cho đến lúc cả hàng nút chỉ còn có một hột ngang sát dưới ngực.

Nhưng có lẽ chiếc Tunique vẫn còn khiến cho ta nóng nực vì phải may với hàng vải dày quá cào nên choai choai đã chọn những thứ áo khác.

Áo Dentelle và áo thun

Nàng may áo bằng vải dentelle. Vải dentelle cũng dày nhưng lại rất thoáng. Không những vậy thứ vải lưới này lại mềm, có thể ôm thật sát người khiến cho những đường nét mỹ miến của quý cô không bị biến dạng. Chiếc áo bằng vải dentelle có thể mặc bỏ ra ngoài quần xi gà. Nhưng nó cũng có thể được mặc chung với chiếc quầnpát và nhất là với quần xi gà-pát. Áo dentelle bỏ trong quần xi gà pát với lưng quần may thật thấp khiến cho dáng dấp các cô trông cao, thanh hẳn lên.

Nhưng mặc áo thun bây giờ lại «chie» hơn mà trông lại có vẻ «bụi đời». Áo thun sang vì là hàng nhập cảng và do đó khá đắt tiền. Rẻ nhất cũng khoảng 3500đ, cao thì có thể lên đến 6000đ một chiếc. Nhưng hình như cũng có thứ nội hóa chỉ rẻ khoảng 5 tới 600 đồng.

Áo thun cũng có nhiều kiểu, nhiều hạng. Có thứ dây thứ mỏng, có thứ dài, thứ ngắn, thứ có tay, thứ không tay, thứ có hình, thứ không hình. Thứ áo thun mỏng, ngắn tay và có vẽ hình thật lớn ngay trước ngực và sau lưng hiện đang được ưa chuộng nhất. Có những hình mèo hình chuột nhưng nhiều nhất là những bông hoa vĩ đại hay cái vành lái tàu thủy hoặc dấu hiệu hòa bình — tức là cái vòng tròn trong đó có một vạch thẳng đứng trên 1 chữ V có xẻ giữa đặt ngược kèm theo vài hàng chữ ngắn.

Áo dentelle và thun mặc với quần dài đã đẹp nhưng nếu mặc với quần ngắn lại càng đẹp hơn. Chúng ta hãy trở lại với một của những cô thích mát chân, mát cổ.

Quần sọc và jupe midi

Con số mặc những thứ váy, quần ngắn này rất nhỏ chỉ khoảng 10-

các choai choai diện sọc hoặc jupe midi. Quần sọc của các cô quả thật là rất short (ngắn) sọc mặc với áo thun ngắn tay bỏ trong quần trông thật gọn gàng trẻ trung. Nhưng sọc phải may chặt và bí cho nên nó bị lấm lướt bởi chiếc midi. Jupe midi đúng là 1 cái jupe, nghĩa là chỉ có từ thắt lưng trở xuống. Midi nghĩa là thời gian hoặc không gian nóng nhất, jupe midi để mặc tại những xứ nóng vào những lúc nóng trời nhất cho nên không đâu hợp cho jupe midi bằng xứ Sài Gòn này. Mặc jupe midi để cho mát nên jupe midi của choai choai Sài Gòn rất ngắn, nó chỉ dài chừng 25 đến 30cm. Hãy tưởng tượng đến 1 choai choai áo mặc jupe midi đang rướn người với 1 trái táo, hay đang ngồi trên Honda phóng lượn trên đường phố. Hỡi ai không rụng rời?

Mặc jupe midi, các em tiết kiệm vải, nhà nước tiết kiệm được ngoại tệ, xứ sở có thêm vốn để đầu tư phát triển. Vậy mặc jupe midi là các em đã chứng tỏ tình yêu dân,

yêu nước như các em đã chứng tỏ là mình còn nặng tình với văn hóa nước nhà bằng cách vẫn mặc chiếc áo dài Việt Nam!

Từ áo dài Raglan đến áo dài ba vạt

Thật vậy, choai choai vẫn thích áo dài VN lắm chứ. Chứng minh cụ thể và hùng hồn là trong cuộc kiểm kê «choai choai và quần áo» mà bỗng báo thực hiện, kết quả cho thấy c' tới... 15%, choai choai diện áo dài.

Nhưng ch. ai choai thích cái đẹp cái lạ, cái mới nên những áo dài mà choai choai mặc phải đẹp, gọn, lạ, không giống áo dài của tất cả mọi người.

Choai choai bắt đầu thích áo dài từ khi kiểu tay áo raglan được tung ra. Với lối ráp tay này chiếc áo trông thon, xinh hẳn lên. Choai choai lại đang thích mặc mini jupe không eo cho rộng rãi: những cái pince mà các ông thợ may gọi là «ben» kẹp bụng được tháo ra, và cái cổ áo được hạ thấp xuống. Choai

choai muốn gọn gàng: tà áo được đưa từ từ lên cao cho đến đầu gối. Choai choai thích mát mẻ: chỗ 2 tà áo tách rời nhau ở eo được đưa lên cao, trên lưng quần độ 5cm. Áo một hàng vải trong buồn; hai tay được may bằng hàng khác hoặc bằng dentelle cho vừa lòng choai choai. Còn cái quần ta ỉu xiu, xấu xí: choai choai chỉ việc thay bằng chiếc quần xi gà có sẵn. Thế là bộ áo dài trở nên tối tân, trẻ trung duyên dáng. Nhưng chiếc áo dài mới lại được phổ thông hóa và trở nên kiểu áo của tất cả mọi người nên choai choai lại chán.

Quý vị «tay ơ puốc đăm» vội nặn óc sáng chế ra kiểu áo dài mới để làm vừa lòng người khách trẻ: kiểu áo dài ba vạt có khi còn được gọi là áo tam thể.

Thứ áo mới này là một sự xào nấu giữa áo dài và áo tunique. Vạt đằng sau được để nguyên hoặc may với 2 hoặc 3 đường decoupe. Còn vạt đằng trước được xẻ làm hai để cài khuy ở giữa ngực. Hàng

Một vài kiểu áo dài thông dụng hiện nay: với bông hoa lớn loẹt tạo một nét vui vẻ trẻ trung (giữa) và kiểu ba vạt (hai hình bên)

khuy chỉ chạy từ cổ tới ngang thắt lưng thì đứt. Một vài cô thích mắt mẽ có thể đưa vị trí cái khuy dưới cùng lên cao một chút. Vậy là lại quay về với cái Tunique.

Chúng ta đã đếm nhiên, đã xem lắm, hãy tạm rời khu phố này để đi thăm quí vị thợ may.

Đi hỏi tiệm may : 80% khách hàng là choai choai

Khô thay, tiệm may nhiều quá, biết vào tiệm nào bây giờ. Chỉ riêng khúc đường Phan Đình Phùng đã có gần 100 tiệm may. Ngoài ra còn biết bao khu đường khác. Tổng cộng Sài Gòn phải có hàng ngàn tiệm.

Đành phải giới hạn lại, chúng tôi chọn 9 tiệm được xếp thành 3 loại : 3 tiệm thuộc loại lớn và sang, 3 tiệm thuộc loại trung bình, và 3 tiệm thuộc loại nhỏ và rẻ.

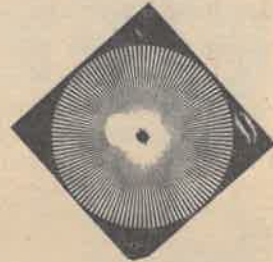
Được hỏi về cặn số khách hàng thuộc loại choai choai tất cả các tiệm, từ một tiệm may thật lớn ở Đakao đến một tiệm may hạng trung bình đang than ế ẩm trên đường Phan Đình Phùng đều cho biết là khoảng 80% khách hàng của họ thuộc loại những cô bé trẻ thích mốt.

Hỏi kỹ hơn về giai tầng xã hội của giới khách hàng trẻ này. Các chủ tiệm hàng sang cho biết gần như hầu hết là con cái những gia đình giàu, con thương gia, tướng tá hay tư chức cao cấp. Các choai choai này thường là học sinh, nhất là tại những trường Tây còn sót lại các cô thường được bố mẹ cho xe chở tới đo áo lấy áo. Tại một cửa hàng ở Đakao, chúng tôi thấy khách hàng tập nập ra vào. Khoảng 2 phần 3 là những cô bé rất trẻ. Trong khi đang phỏng vấn chủ nhân tiệm may thì có 1 xe dip dừng lại trước cửa tiệm. Một bà độ 40 tuổi rất diện bước xuống, theo sau là ba cô con gái, tất cả đều mặc những bộ quần áo thật đẹp, những mốt mới nhất. Chủ nhân chạy ngay ra vồn vể chào hỏi. Gia đình này có vẻ là khách hàng quen của tiệm. Trong khi bà mẹ thử lại bộ quần áo mới may xong thì cô lớn thử một chiếc áo sắp sửa hoàn tất, còn hai cô em thì châu đầu vào quyển catalogue, chọn kiểu vải

(Xem tiếp trang 50)

Áo thun ngoại quốc, quần palette, hai bánh Nhật : những hình quen thuộc của lứa tuổi choai choai

Một dịp để giới choai choai thử đồ khoe áo quần và khoe... đùi : Đại Hội Nhạc Trẻ tại Sở Thú trước Tết.

VŨ VIỆT và ANH ĐIỂN

Nói chuyện với Hippy

Chiều cuối tuần, sự sống-dường như đọng lại ở công viên trước rạp Rex và Hạ Viện. Lứa tuổi choai choai từ các nơi đổ về đây để biểu dương sức sống. Với y phục sắc sảo họ tự thành những điểm sáng linh động trên thảm cỏ để đầu lảo, hoặc tựa thành lan can ngắm thiên hạ từng cặp đôi nhau vào màn bạc nổi danh nhất thủ đô.

Vài đứa tách khỏi «băng» ngoắc đồng bạn đang cỡi xe gắn máy Nhật trở tới, nhảy lên yên sau, và cuộc biểu diễn uốn lượn quanh đường Nguyễn Huệ tiếp diễn liên tục. Nhóc tí Thạch, khuôn mặt trẻ quen thuộc tại quận I, mặc áo hở hờ ngực chống nạnh thần nhiên phá khỏi thuốc bảo : «Đứng ra tuổi choai choai qua một phần đời sống ngoài hệ phố.»

Sáng bừng mắt dậy, hẳn hay bất cứ đồng bạn khác ở một địa điểm nào đó trong thành phố với kết thúc phần vệ sinh cá nhân, nốc nhanh ly cà phê rồi lái cadi (vừa ca vừa đi lò ca chân) đến nơi gặp gỡ. Có khi hẳn hy sinh luôn công tác đánh răng rửa mặt, tuy nhiên, bộ quần áo luôn được săn sóc kỹ lưỡng. Rồi buổi sáng trời đi với cuộc chuyển dịch tập thể qua các hệ phố, cùng với cây đàn bohémien, hay túi vải đựng những cuốn sách thuộc loại : «must rank amony the best crime fiction of today» (1) Trên đường nếu may phước băng nhóc bắt gặp một «gã» đi ngược chiều ném ánh mắt tinh nghịch thì một nhóc đưa hai đầu ngón tay theo hình chữ V chào hỏi. Nếu em đáp lại bằng cũng dấu hiệu, thì chúng ta đã quen nhau từ... kiếp nào. Sự hòa mình đến thật giản dị, không những giữa hippy thủ đô mà ngay nếu vào tháng tới như một băng nhóc Sài Gòn lên Đalat sương mù, suối Nha thành cát trắng hay bất cứ một điểm nào họ đặt chân đến, sẽ được tuổi trẻ địa phương đón tiếp niềm

Hippy Saigon đầu lảo tại công viên trước rạp chiếu bóng Rex và Tòa Đô Chánh.

nở. Bình thường, một chuyến đi liên tỉnh của băng choai choai có kèm theo một ban nhạc để đem sự ham sống cho khách mộ điệu và... kiếm địa cho những ngày dài tiêu hao ở cố quận.

Đôi lúc họ tung «đĩa» thật. Đặc biệt vào những ngày có «ghế» để trang điểm đời sống. Buổi trưa phải ăn «tay cầm», hay có tối về khuya đánh xuống bếp lục cơm nguội. Họ tìm lãng quên sự thiếu thốn bằng những ca khúc quen thuộc, bằng hơi ấm của bạn đồng thuyền đồng hội.

Tuổi choai choai chia xẻ với nhau từng nụ cười rạn vỡ, nếp nhăn suy tư, màu bánh, miếng thuốc cây kẹo. Anh chàng Vũ có mái tóc dài khóa lấp nửa khuôn mặt hiền thực, khoát tay quả quyết: «Anh có thể thấy đứa con gái buổi sáng được em đi qua các hệ phồn hưng chiều đến «elle» đã bỏ với một bạn, trai hippy khác và lòng em không... hề gợn buồn». Bỗng con gái là ngôn ngữ đầu lưỡi của bọn khứa (trai) choai choai cuốn hút họ vào những cuộc tìm kiếm không biết mệt. Dù đón nhận đầy đủ từng cơn lốc tình cảm bốc lửa đến sự ve vuốt nhẹ nhàng trong các cuộc giao du trai gái, họ vẫn phủ nhận tình yêu vì không hề nghĩ đến hôn nhân. Một Hippie, đứng trong đám người phục sức sắc sảo vây quanh kẻ phỏng vấn, mỉm cười nhận xét: «Hôn nhân có thể là đỉnh cao của tình yêu và cũng có thể là kết thúc của một cuộc tình đẹp?»

— Thế có phút nhớ nhung chăng?

Đứa con gái mặc áo lưới trắng ngoài khoác chiếc Tunique màu xanh biển khẽ nghiêng vuốt tóc dài e thẹn:

— Lòng buồn mà miệng bảo không làm sao kẻ khác biết được chứ? Thì ra vẫn có e ấp, thẹn thùng trên thớ gợn tình cảm của lứa tuổi choai choai, chẳng trách họ yêu mình tình tãi tử trong «Roméo Juliette» «Love story».

Bây giờ chú đã hiểu tại sao lứa tuổi choai choai là tín đồ cuồng tín của Hòa Bình, hay ngoan hiền khi ông «bạn dân» xâm phạm mái tóc Hippie của họ. Buồn lòng trước ỨC HIẾP của nhà cầm quyền, sự công kích thiếu hiểu biết của dư luận, khi đêm xuống, họ rút về bóng tối

Quán nước với nhạc psychedelic, ánh đèn huyền ảo thường được giới hippy chiêm ngưỡng

Một giây phút rồi rảnh thoát nơi của mấy tay hippy trước gian hàng một địa điểm sản xuất và phát hành băng nhạc.

trăm ngăm trong khói thuốc

Tuổi choai choai như vườn hoa muôn sắc cả mấy trăm trang giấy chưa chắc đã điếm hết một lượt. Em gái 14 tuổi bờ môi và sống mắt gợi cảm gập đầu thông cảm. Thuộc giống thượng lưu. Em đủ «địa» để thay đổi thời trang, tiết mục giải trí nhanh như chong chóng bản lãnh người phỏng vấn phải khá lắm mới tránh được mối họa đi

nhà thương Biên Hòa... Khi đứng nghe em liệt kê một loạt các nơi tiêu khiển, các kiểu quần áo, giày, trang sức. Là điển hình cho tuổi choai tại các trường Pháp ở Thủ Đức. Em biết tự chế đề dành giờ cho học văn, cho các mùa thi cử đầy kỷ niệm.

(1)—phải được liệt vào hàng tiểu thuyết tội ác hay nhất hiện nay

NHIẾP ẢNH

□ LÊ VĂN KHOA phụ trách

Chụp ra một ảnh xem được rất dễ. Tạo ảnh đẹp khó hơn 1 bức, từ đó phải bước thêm 1 bước nữa mới vào nghệ thuật hẳn. Khi chụp được ảnh nếu bạn muốn «trình làng» hoặc muốn được chúng tôi góp ý với bạn cho vui, xin bạn gửi về trang «Nhiếp Ảnh». Hình ảnh gửi về, xin dùng giấy láng, cỡ 13 x 18 trở lên. Bạn có thể gửi một lần một hoặc nhiều ảnh, nên lót giấy cứng để khỏi bị gãy. Phía sau ảnh nhớ để tựa ảnh, tên tác giả và địa chỉ. Nếu có thể, xin cho biết thêm chi tiết về máy ảnh, ống kính, phim, khẩu và tốc độ, kính lọc màu. Nếu không phải là lời đòi hỏi thái quá, xin bạn nui lòng cho biết nghề nghiệp và chơi ảnh đã bao lâu rồi. Chúng tôi chờ đón tác phẩm của quý bạn để chúng ta «CÙNG XEM ANH»

«Chạy chơi» của Dương quốc Sinh, Đà Nẵng

CHẠY CHƠI

(Của Dương quốc Sinh Đà Nẵng.)

Đời cát, bãi cát, bãi biển sau khi thủy triều xuống tạo những vằn cát thật bắt mắt người ảnh. Tuy gió và nước là hai thứ hoàn toàn khác nhau, nhưng đều tạo ra ảnh hưởng giống nhau là những lớp cát dợn sóng. Đối với đời cát thì ngoài những vằn cát, gió thổi mạnh lại dồn cát lên thành những ngọn đồi cao vút mà đời cát Mũi Né ở Phan thiết là nổi danh nhất.

Về bức ảnh «chạy chơi» bạn Dương quốc Sinh chụp tổ trình độ nhiếp ảnh của bạn khá cao. Bố cục vững. Bạn đã can đảm cho người mẫu của mình chạy ra ngoài bìa bức ảnh chứ không theo

lề lối thông thường là cho khoảng trống ở phía trước rộng hơn phía sau, để người mẫu có chỗ chạy tới. Cũng nhờ chỗ tảo bạo đó mà bạn ghi được những vết chân — nói đúng hơn, những lỗ đen ngoằn ngoèo trên bãi cát để tạo thành đường nét bố cục.

Tuy nhiên, chúng tôi có vài điều tiếc, là bạn in ảnh còn hơi yếu. Phải chi bóng đổ của vằn cát đậm hơn, ảnh sẽ hấp dẫn hơn. Cả quần đen của người mẫu và bóng ngả của người mẫu cũng chưa đủ đậm.

Điều đáng tiếc thứ hai là người mẫu mặc áo trắng, gần tiếp với màu cát. Trong trời nắng thế đó, các chú bé thường mặc quần xà lỏn và ở trần để chạy chơi ngoài

nắng hơn là mặc quần đùi để chạy tay.

Điều đáng tiếc thứ ba là, người mẫu không rõ nét. Về hơi thở, mở trong khung cảnh này không được thích hợp lắm. Nó cần là một bóng đen, một khối đen để tương phản với cảnh vằn cát đều nhau. Vì không rõ nên không ai biết chú bé đang làm gì. Đang đẩy xe cát có chăng? Ở đó đâu có chỗ để cất lều, lều đẩy xe có hộp lon quay tròn, trò chơi của trẻ em. Vì vết cát nhấn mặt bên cạnh vết chân tổ cáo điều này.

Điều đáng tiếc thứ tư là bạn ngấm ảnh trong Hypo không kỹ. Có thể không lác đều để bảo đảm thuốc chảy qua đều trên toàn mặt giấy, nên một phần ba ảnh bên mặt bị nhiều quầng vàng.

Cuối cùng, xin bạn chịu khó phơi thêm (rơi sáng thêm trong khi che các phần khác) một phần tư ảnh phía trái và một phần tư ảnh phía mặt. Thứ điều chỉnh lại đèn máy phóng.

THEO DÕI CHƯƠNG TRÌNH THIẾU NHI LÊ VĂN KHOA TRÊN TI VI

(Của ông Nguyễn tiến Thuật — Saigon)

Đây là ảnh thứ nhì của ông Nguyễn tiến Thuật xuất hiện trên trang báo này. Ảnh lần này của ông Thuật mang tựa đề quá dài nhưng rất tiếc không nói lên được bao nhiêu. Bốn em bé thật dễ thương đang chăm chú nhìn nhưng không có hình dáng chiếc tivi để người ta thấy là đang xem tivi. Ảnh bị loãng vì bộ ly tách trong tủ ở phía sau và tấm khăn bàn trắng.

Muốn diễn tả ảnh theo đề tựa trên chúng tôi đề nghị, ông Thuật nên chụp hình từ phía sau lưng các em bé, để thấy chiếc tivi và hình ảnh đặc biệt hấp dẫn nào đó trên tivi. Riêng các em bé thì không cần thấy mặt nhưng độ ng tác chồm tới, vỗ tay, chẳng hạn, sẽ nói rõ sự chăm chú theo dõi của các em hơn.

CHE MƯA :

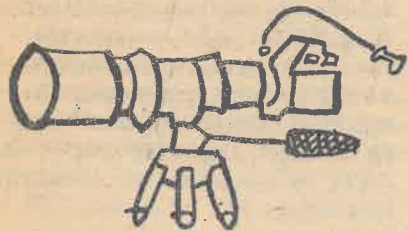
(Của Pedro Lui Raota — Argentine)

Đề rộng tâm nhận xét và quan sát ảnh thể giới hầu rút kinh nghiệm cho việc sáng tác (không phải bắt chước). Chúng tôi xin được phép thỉnh thoảng giới thiệu một tác phẩm ngoại quốc. Chắc bạn cũng không lấy làm phiền.

Hôm nay chúng tôi chọn bức «Che mưa» của nhiếp ảnh gia lừng danh thế giới. Tác giả nguyên là một phóng viên nhiếp ảnh, nên hình ảnh nghệ thuật của ông hơi nặng về phóng sự. Ông đã chiếm hăng trăm huy chương trong các cuộc thi ảnh quốc tế. Tác phẩm «che mưa» của ông cũng đã chiếm nhiều giải thưởng và được chấp nhận trong mọi salon. Nét đặc biệt trong tác phẩm của Pedro Lui Raota là thật đơn sơ, có sự tương phản rõ rệt giữa trắng và chủ đề lúc nào cũng nổi bật.

Trong ảnh này chủ đề là chủ đề màu trắng, nổi bật trên bối cảnh trời mưa che dù và người lớn toàn màu đen. Xem ảnh «che mưa» người ta liền tưởng ngay đến bức ảnh kiác của ông cũng tương tự và cũng dùng phương thức này: trắng đen đối với đen, người lớn đối với trẻ em cùng đường nét điệp nhau. Chủ đề được đặt vào đúng điểm mạnh. Bốn chiếc dù được cất cúp khéo léo để có tuy cùng một loại mà có bốn hình thể lớn nhỏ, sáng tối khác nhau. Như vậy một lần nữa ta thấy tác phẩm lớn không cần phải là tác phẩm rườm rà.

LÊ VĂN KHOA

«Theo dõi chương trình thiếu nhi L.V.K. trên Tivi» của Nguyễn Tiến Thuận

«Che Mưa» của Pedro Lui Ruoto (Argentine)*

HỌC HÀNH, BÁT PHỐ,
THỜI TRANG, BỤI ĐỜI,
MA GIÁO...

CHOAI CHOAI SAIGON

✎ ký sự của PHẠM NGÀ

Saigon, thành phố của giới choai choai?

Chiều thứ bảy, chủ nhật, ai có chịu khó ngồi ở một cái quán nào đó bên lề đường Lê Lợi, Nguyễn Huệ ngắm thiên hạ đi phố là có thể nhận ra ngay con số đông đảo kẻ của các cô các cậu choai choai. Đường phố bị tràn ngập bởi lớp tuổi từ 14 đến 18, 19. Các cô các cậu đi từng «bàng» trên hè phố, đứng từng đám trong các công viên, xe gần máy chờ đôi chỗ ba bốn ào ngược lại ở các đèn đỏ ngã tư, đổ tràn ra đường từ các rạp ciné văn hát... Hay rõ rệt hơn là sự hội tụ nhanh chóng, đông đảo của các cô các cậu trong các sinh hoạt văn nghệ được mệnh danh là của «giới trẻ» như các buổi đại hội nhạc trẻ và trình diễn thời trang mùa hè trong sân vận động Hoa Lư và Thảo cầm viên Saigon. Với con số một chục ngàn người tham dự, đứng ngồi hỗn loạn không cần ghế ngồi hay bóng mát, đó là một sinh hoạt văn nghệ thu hút được số khán giả vô địch từ trước đến giờ.

Bát phố và ngồi quán

Chờ đôi chỗ ba trên xe honda, suzuki hay đi bộ, chỉ cần đi long nhong ngoài đường là các cô các cậu cảm thấy thích rồi không cần gì phải có chỗ đến nhất định. Hoặc nếu có tiền các cô các cậu kéo vào rạp ciné coi tuồng chường, nhưng thịnh hành nhất là mục ngồi quán.

Ở Saigon có rất nhiều quán trang hoàng theo lối hippy với những tranh ảnh bích chương ca nhạc tô bằng màu ngân nhũ (lumineux) và loại nhạc kích động ảo giác (psychedelic) để đón tiếp đám khách choai choai này. Ngày thường các cô cậu đến ngồi không chú ý đến quần áo cho lắm, có các cô bé bụi đời cứ mặc đồ bà ba ngồi cả ngày trong quán. Tối thứ bảy và chúa nhật thì cô cậu nào cũng diện những bộ thời trang nhất để rời quán ra còn đi bát phố và đi party nhảy nhót. Quán P. ở đường Nguyễn Hoàng Chợ Lớn là nơi các cậu thích đem cần sa và «đề phi» thả hồn theo những âm thanh quái đản.

Một trò ma giáo của choai choai

Phóng viên Đời ghi nhận được một chuyện vui (hay buồn không biết người lớn phải nghĩ thế nào đây) xảy ra trong quán Les M. ở thương xá Tam Đa.

Đầu tiên một đám cô cậu choai choai kéo vào quán gọi đủ thứ nước uống. Một lát ngồi chán, nhắc nhau trả tiền thì các cậu lẳng lặng bước sang ngồi với đám bạn khác ở các bàn kế bên. Chốc còn 4, 5 cô bé vừa áo dài vừa áo hippy lũng tung ra mặt. Một cô chạy sang bàn các cậu thì cậu nào cũng vỗ vào túi nhún vai lắc đầu. Anh bồi mang phiếu tính tiền đến thì được các cô ngăn lại đợi tí, một hai cô đã ra khỏi quán, chắc đi chạy tiền. Một hồi lâu sau một cô

trở vào, dẫn theo một ông Đại Hàn giới thiệu với cả bọn là «ba tao» ông Đại Hàn vừa gọi thêm thức uống thì cô bé kia đã xì xồ vừa tiếng Việt vừa một thứ tiếng gì tương tự tiếng Anh Lê vừa vẽ ngón tay một vòng khắp mặt bàn, chắc ý nói phần cả về ông «bố Đại hàn» tiếp theo là vừa chuyện trò, các cô vừa dần dần rút đi thật tài tình. Sau cùng chỉ còn một cô bé ngồi lại thì một cô đứng dưới thang lầu đã gọi khẽ: «đi, xách theo cái giỏ». Ông bố Đại hàn chưa hiểu ắt giáp gì thì cả người lẫn vật đã biến mất. Đích thân ông chủ quán đến tận tận tiền thì ông Đại Hàn chỉ chịu trả phầu mình, phần còn lại thì ông ta chỉ về phía bàn của các cậu thì các cậu cũng đã biến mất từ lúc nào. Vì ông khách Đại Hàn nhất định trả phần mình thôi nên cãi vã hồi lâu, ông chủ quán đành chịu và không quên đi một đường mơn cho ông ngoại kiêu hãnh ngọt.

Áo quần, xe cộ

Đề ăn chơi, các cô các cậu rất chú ý đến vấn đề may mặc. Điều đặc biệt là có thể nói các cô các cậu chịu khó ăn mặc đúng một hơn đám đàn anh so với hồi cùng lứa tuổi. Từ một số kiểu cộ chương mất sải mùa, các thời trang thì đua trong 2 kỳ đại hội nhạc trẻ vừa qua khá phong phú với rất nhiều màu sắc vui mắt. Các cô cậu sành điệu còn biết mò vào các ngõ hẻm may quần áo tại nhà các tay thợ các hiệu may lớn trên Saigon, những tay này cắt vừa khéo lại vừa rẻ vì đâu có chịu thuế môn bài.

Gần đây các cô khoái mặc quần hơn mặc váy. Hèm kiểu Short rất tiết kiệm được vải. Cứ nhìn từ phía sau lưng, các cô các cậu cùng tóc dài ngang nhau, cùng mặc quần ống rộng và áo bó sát lấy sườn, cùng mang những cái sắc Guru bằng vải đủ màu, thật khó phân biệt con trai con gái. Về màu sắc và các hình hoa hoét trên vải áo thì đã từ lâu không còn phân biệt loại nào dành cho con trai hay con gái, các cô các cậu dùng chung những màu tươi chói nhất.

Gần đây các cậu choai choai cũng mang vòng đai vải ở cổ (collar) với những hạt ngọc đá đủ màu và có cậu còn mang cả nịt ngực, áo dài trắng mặc đi học, các cô choai choai cũng đem xẻ vải trước làm hai, gài lại bằng loại nút bọc thật lớn và chỉ dài đến ngang đầu gối. Tự hào về cách ăn mặc đúng một nhất là các cô học trường Đầm Đa số thuộc về các gia đình giàu có, các cô có thể diện những kiểu thời trang mới nhất từ quần áo cho đến giày, vớ, sắc tay v.v... được lẳng xè trong các tạp chí vừa về thời trang vừa về ca nhạc như tạp chí Salut Les Copains, kể cả báo mỹ Circus, Playboy v.v.

Phương tiện đi lại của giới choai choai Saigon vẫn là xe gắn máy Nhật. Tối Noel và tết tây vừa rồi đã vắng bóng những đoàn ngựa sắt choai choai. Những năm trước các cậu tổ chức những cuộc đua rất nguy hiểm ở công trường Mê Linh, Kennedy và Quốc tế viện trợ (hay được gọi là công trường Rùa vì có tượng con rùa dưới bồn nước). Một số con cái nhà giàu dùng cả xe La Dalat, Toyota để đi

đu hí. Những chiếc xe hơi cũ có thể phá thành mạt trần, vẽ đủ thứ hình Love, Peace để chất lên cả chục mạng chạy rong ngoài phố.

Một số cậu chịu chơi còn sửa chiếc honda mini, lại bằng ống nhún thật dài, cửa «bỏ» cho nó lớn, gắn thêm đèn vẽ hình là cờ USA phủ khắp bình xăng để bắt chước chiếc xe mô tô của chàng lừng lẫy do Peter Fonda đóng trong phim Easy Rider.

Boum, bal và nhạc ngoại quốc

Một sinh hoạt về đêm được giới choai choai khoái nhất là mở dạ vũ (party). Trong tuần các cô các cậu chỉ mong chạy được các Carte d'invitation và Soul Party (luôn luôn được in bằng tiếng Pháp, Mỹ) để chiều thứ bảy, tối chúa nhật tha hồ diện đồ đi nhảy nhót. Gặp chỗ sang trọng thì có nhạc sống và giấy phép đăng hoàng. Còn gặp chỗ tẻ thì chỉ chơi băng nhạc và vừa nhảy vừa ngán xe tuần cảnh đèn hốt về bớt. Các tay tổ chức còn phải đề phòng bọn điên nhảy lộn không có thiệp mời gì cả. Riêng bọn này thì rất tài, đánh hơi được nơi tổ chức party ở khắp nơi nên tối cuối tuần nào cũng đi nhò, đều đều dù chẳng được ai mời. Đang có phong trào các cậu choai choai đi học những điệu cô điển như Valse, Tango và các cô thường chỉ nằm lòng 2 điệu Soul và Slow.

Choai choai

Chợ Lớn

● LIÊU QUỐC

Trong gian phòng rộng khoảng 40 thước vuông đèn mờ tối vừa đủ để mọi người có thể nhìn mặt nhau. Mười mấy cô cậu choai choai mặt bụng ra sửa, ngồi lác lác theo tiếng nhạc phát ra từ Pick-up đặt ở cuối phòng. Điện nhạc thật quen thuộc, đúng là bản «Love Story» thịnh hành, nhưng có cái gì lạ lạ trong lời ca. Không phải là giọng Mỹ, cũng không phải lời Việt của Phạm Duy mà là giọng Chợ Lớn. Đây là bản nhạc Tây lời Tàu.

Đó là một trong muôn ngàn hình ảnh sinh hoạt của giới trẻ Chợ Lớn. Phần lớn những cô cậu tuổi đại này là học sinh các trường Bác Ái, William... hấp thụ văn hóa Tây Mỹ nên bỏ rơi đi ảnh hưởng Khổng Mạnh cổ hủ ngày nào, mà cũng chẳng mang đến tư tưởng Mao chủ Tịch 1

Mấy cô cậu choai choai Chợ Lớn, cũng lập băng như ai, những băng này phần nhiều không đông lắm, chỉ khoảng trên mười người, trai cô, gái cô, và hầu như là học sinh cùng học ở một trường (ở Chợ Lớn đa số các trường trung tiểu học đều tổ chức theo lối nam nữ học chung, cho không riêng rẽ như trường của chúng ta). Có một thời, nhất là khoảng năm 69-70, khi phong trào nhạc trẻ ồ ạt xâm nhập Việt Nam, thì Chợ Lớn cũng bị ảnh hưởng mạnh và một băng chơi của đám choai choai nổi tiếng thời bấy giờ ở đây là

đang «Xin Swin Hao» (Tuổi trẻ) băng này có trên tay mấy chục mạng hoạt động cũng sôi nổi không kém băng «L'amour» ở Saigon.

Băng này do tên «Woong Cù Lũ» cầm đầu, chuyên tổ chức «nhót lộn và đi đầu cũng kéo theo nguyên đám xe gắn máy mở bỏ nổ ầm ỹ. Bọn này thường đóng băng tại Thám Sự Cãi (gần đường Tân Đa) gây phiền nhiễu cho đồng bào cư ngụ tại đây rất nhiều. Cho mãi đến đầu năm 71, «Woong Cù Lũ» bị bắt quân dịch thì băng này mới tan rã, và các nhà hàng như «Moulin rouge» «Đồng Khánh»... mới thở phào nhẹ nhõm.

Tuy cũng đập phá, cũng theo tôn chỉ yêu cuồng sống vội (sự thật ra mấy cô cậu này có biết oóc gì là «Đời đau khổ, đời chó má...» vì họ đa số là con nhà giàu chưa biết từng thiếu gì đâu mà chán đời, chẳng qua chỉ chạy theo trào lưu, thấy người coi đó là một lối sống là bắt chước theo mà thôi). Nhưng dù sao đi nữa họ vẫn có vẻ hiền lành hơn dân chơi Saigon nhiều. Có lẽ đó là nhờ phần lớn vào trường học ở Chợ Lớn, các trường Việt gốc Hoa đều có kỷ luật chặt chẽ. Trung bình mỗi tuần học sinh học bốn mươi tám tiếng (học cả hai buổi học không giống như trường Việt ta chỉ học lấy lệ có nửa buổi mỗi ngày. Các học sinh từ 12 đến 15 tuổi học ban sơ trung bắt buộc phải hót tóc thật cao mới được vào lớp, chỉ có học sinh ban cao trung (Tú Tài) là có quyền để tóc dài tí mà thôi. Sách báo phần lớn đều sản xuất từ Hong Kong. Phim ảnh cũng thế. Vào Chợ Lớn mà quý vị muốn xem một cuốn phim cao bồi bắn súng của Tây phương thì thật là khó, đi tới đâu chỉ thấy tràn phim Tàu, từ phim xã hội cho đến phim Chưởng. Cũng chính vì thế mà dân chơi choai choai Chợ Lớn có vẻ giữ miếng chữ không chơi xả láng như dân chơi choai choai Saigon.

Thời trang: một... Hồng Kông

Cũng áo eo, quần si gã, cũng dây nịt bần to, giày bốt, nhưng nhìn mấy cậu ở Chợ Lớn quý vị sẽ thấy cách chưng diện của họ không à la mode như dân trẻ đến ở phố Tự do, Lê lợi... Một dân chơi choai choai Chợ Lớn đã phải thú nhận: «Tại Saigon ăn mặc sang hơn, vì vậy thường khi bọn này muốn sống hợp thời, phải ra ngoài đó xem thế nào rồi về bắt chước theo».

Sự thoát bộ về thời trang ở Chợ Lớn cũng không có gì lạ cho lắm, vì ở Saigon, đa số dân chơi thường trực tiếp xem các loại sách thời trang như «Salut Les Copains» sản xuất ngay tại Paris thủ đô của thời trang thế giới, còn dân Chợ Lớn thì chỉ xem ba loại như «thanh niên thời đại» «trẻ»... xuất bản từ Hong Kong, do đó thời trang vừa được lẳng xè ở bên Pháp, mãi tháng sau mới bay đến Hong Kong, rồi từ Hong Kong chạy theo tàu biển đến Việt Nam, chặng đường quanh co như vậy cũng đủ làm mất thời gian tính rồi.

Dân chơi Chợ Lớn giàu, đủ phương tiện hơn dân chơi Saigon, nhưng không biết cách chưng diện, nên thường bị dân Saigon chế. Một dân chơi choai Saigon khi được hỏi ý kiến về thời trang Chợ Lớn, đã

bật mũi chề: «cái tụi đó là dân chơi xu... Pleiku mà»

— «Đã gọi là dân chơi thì phải biết đủ thứ». Một anh choai choai có vẻ kiêu hãnh cho biết: «Phải biết «phi» cần sa, morphin, phải chịu bẽ hội đồng, phải biết bụi đời...»

Nếu dựa trên tiêu chuẩn trên để xác định một dân chơi chính hiệu thì lũ choai choai Chợ Lớn chỉ là những cụ già mờ. «Phi» thì chẳng dám «phi» bằng morphin, cần sa... Cao lắm là họ chỉ xài đến ba loại thuốc an thần như Binocet, Merinax... là những loại thuốc an thần có tính chất kích dâm nhẹ. Bụi đời thì chẳng dám bụi đời thẳng cẳng, chỉ biết trốn đi một vài hôm là lại khúm núm trở về, vì vậy thường bị dân chơi Saigon gọi là «dũ óc dế».

Thần tượng: Khương Đại Vệ —

Vương Vũ — Dịch Long

Thần tượng của choai choai Chợ Lớn không có những cái tên bắt đầu bằng chữ Francoise, Marcel, Jean... Mà bắt đầu bằng những cái tên rất quen thuộc Vương Vũ, Khương Đại Vệ, Dịch Long, Lôi Chấn... Chính vì điều này mà các loại báo điện ảnh Hong Kong, Đài Loan như «Ngân Hà Thời sự» «Minh tinh Nguyệt San»... Bán chạy như tôm tươi. Những loại báo này rất chịu khó khai thác đời tư của các vua chương như: Tuần này Dịch Long ăn mặc ra sao? Nhà ở của Vương Vũ trang trí thế nào. Khương đại Vệ thích loại cravate nào... Tờ báo vừa tung ra ở Chợ Lớn, là các cô cậu choai bắt chước ngay. Có một thời, khoảng cuối năm 70, báo «Ngân Hà» đăng hình Dịch Long thay vì thắt cravate lại quàng chiếc khăn sọc sỡ của phụ nữ lên cổ, thế là mấy ngày sau trong các buổi tiệc tất niên, Noel... đi đâu người ta cũng thấy mấy cậu choai choai quàng khăn đàn bà đủ màu trên cổ, trông đẹp chẳng thua kém cái lương Thanh Tú tí nào cả.

Không phải chỉ có giới ăn chơi là mê kếp chiếu bóng, ngay cả những cậu học sinh mười hai mười ba tuổi cũng mê như điên. Các cậu này cắt hình các tài tử mình ưa thích ép vào tập. Vì vậy có một lúc các trường trung học như Tri Dục, Tuệ Thành đã phải ra lệnh bắt các học sinh không được dùng tập bên ngoài mà phải dùng tập của nhà trường in, bìa không được bao bằng giấy báo, mà phải bao bằng bọc nhựa...

Ghế Chợ lớn

Ghế choai choai Chợ Lớn về phương diện ăn chơi phần lớn tùy thuộc vào «khửa» cả. Nhưng nhất hơn ghế Saigon nhiều họ chỉ thích phở trương thời trang hơn là ăn chơi thực thụ. Cũng hot - pan cũng minijupe... Nhưng ít khi nghe thấy họ đi bụi đời.

Khuynh hướng của người Tr. Hoa là thích đồng hóa những cái gì hay lạ của ngoại quốc, vì vậy các bản nhạc kích động thời trang của Âu Mỹ như «Love is blue» «Sometime my Love» «Love Story»... vừa lừng danh là Hong Kong đã sản xuất ngay những đĩa nhạc đó, nhưng thay vì lời Anh hay Pháp ngữ, họ

(Xem tiếp trang 54)

MỘT NGƯỜI CHƯA GIÀ

VIẾT VỀ TUỔI TRẺ

● NGŨ TỬ TU

Vợ chồng tôi có với nhau ba con, hai trai, một gái. Cậu út của chúng tôi mới 10 tuổi. Cậu này chưa làm cho chúng tôi phiền nhiều, âu lo gì nhiều. Nhưng hai đứa trên đang ở tuổi mười sáu, mười bảy—tuổi dậy thì hoặc gọi theo danh từ bây giờ là tuổi choai choai—chúng ở vào lứa tuổi chưa lớn hẳn nhưng cũng không còn nhỏ nữa. Và tuổi này là tuổi làm phiền nhiều mẹ cha nhất. Những ai từng có con và yêu thương con chắc đều đồng ý với tôi.

Một hôm, tôi có 1 tập san Seventeen của Mỹ. Tập này chuyên quảng cáo những y phục, giày dép và đồ phụ tùng của giới choai choai ở Hoa Kỳ. Trên một trang báo có in hình tới 10 thiếu nữ bận 10 bộ y phục khác nhau. Vợ chồng tôi nhìn xem và chọn hai bộ ưng ý nhất. Chúng tôi thấy hai bộ ấy đẹp nhất, lịch sự nhất và bảo nhau:

—Đề hỏi con gái mình coi nó có thích như chúng mình thích không.

Đưa con gái 16 tuổi của tôi khi được hỏi, đã lựa hai bộ y phục mà vợ chồng tôi ghét nhất, thấy bẩn nhất nhất trong số 10 bộ quảng cáo trên trang báo ấy. Đến lúc đó tôi chợt hiểu vì sao con chúng tôi lại có khiếu thẩm mỹ khác với vợ

chồng tôi. Thì ra chúng tôi đã chọn y phục cho chúng tôi bận nếu chúng tôi có thể có, trong khi con gái chúng tôi chọn y phục cho nó bận.

Và điều phiền nhiều giữa cha mẹ và con cái là cha mẹ hay bắt con cái ăn bận và sống theo ý mình trong khi con cái chỉ thích và đòi hỏi được ăn bận và sống theo ý chúng nó. Thảm kịch chia rẽ trong gia đình, giữa cha mẹ và con cái do đó mà ra.

xXx

Tôi mới 40 tuổi, nghĩa là tôi ở vào cái số tuổi không còn trẻ nữa nhưng cũng chưa gọi là già. Tuổi trẻ của tôi vừa mới đi qua, nhiều lúc tôi vẫn tưởng tôi còn trẻ lắm hoặc mới ngày hôm qua đây tôi còn trẻ. Nhưng giữa số tuổi 40 của tôi với số tuổi 16, 17 của các con tôi đã có hơn 20 năm cách xa. Người Mỹ gọi khoảng cách đó là «The Generation Gap»: Khoảng cách giữa hai thế hệ. Xã hội càng tiến bộ nhanh bao nhiêu khoảng cách này càng sâu rộng nhiều bấy nhiêu. Quan niệm về cuộc sống giữa hai thế hệ nhiều khi khác nhau đến nỗi cha mẹ và con cái không thể hiểu được nhau, không thể thông cảm dù rằng đôi bên rất yêu thương nhau, vẫn yêu thương g nhau.

Tivi Mỹ chiếu ở Saigon các đây không lâu có một serie phim chiếu hàng tuần gọi là «The Generation Gap». Đây gần như là một cuộc đố vui giữa hai lớp người: dưới 20 và những người chưa gần hẳn ở vào số tuổi 40. Thế hệ trẻ dự chương trình này đều là học sinh, sinh viên và lớp người chưa già là những người đã thành công trong đời, đã có một địa vị, một tên tuổi. Giám khảo hỏi một câu và phe nào trả lời trước, đúng sẽ được điểm. Tôi từng theo dõi serie phim này và thấy rằng thế hệ trẻ thường thường là thua điểm tuổi 40. Sự kiện này có lẽ là vì thế hệ 40 vì bận bịu sinh kế nên không còn tâm trí ghi nhớ những con số hoặc những chuyện không cần thiết can mật thiết đến địa hạt thương mại của mình.

xXx

Vợ chồng tôi mới 40 mà coi chúng tôi đã 16, 17 tuổi. Kể ra, chúng tôi là một cặp vợ chồng tương đối trẻ và con chúng tôi tương đối sung sướng vì cha mẹ chúng không đến nỗi xa cách lắm với chúng. Theo sự nhận xét chung của tôi bây giờ đa số thanh niên lập gia đình sớm. Có con sớm cũng theo ý tôi, đó là một trạng tốt, Chỉ cần những người

lối. Và họ cũng chỉ là một thiểu số. Theo tôi, với tình trạng băng hoại của xã hội ta, nhất là sau cơn bão lốc gây ra bởi sự có mặt của nửa triệu binh sĩ ngoại quốc trên đất nước ta, tuổi trẻ của ta chỉ sa đọa có thể vẫn còn là nhẹ. Tôi muốn nói đến tỷ lệ tuổi trẻ phạm pháp của ta.

xXx

Ăn trộm, ăn cắp nghiện ma túy, bê hội đồng, kết thành những băng du đảng... đó là những tội trạng mà tuổi trẻ VN đang mắc phải. Ở đây tôi thực tình không muốn lên tiếng báo chữa che đậy cho tuổi trẻ VN. Tôi càng không có ý định thúc đẩy tuổi trẻ phạm tội hoặc nói dùm cho họ rằng phạm tội là phải. Xong chúng ta hãy tự đặt mình vào tuổi trẻ dù chỉ đặt mình trong phút giây.

Ta thấy tuổi trẻ VN có gì, được nuôi dưỡng như thế nào? Niềm vui và thú giải trí lành mạnh nhất, thích hợp nhất của tuổi trẻ là thể thao. Và ở Saigon này, ta thấy có bao nhiêu sân vận động để tuổi trẻ có thể đến thao dượt mỗi ngày??

Một sân Phan Đình Phùng chật ních đầy bụi bặm và nhà cửa, một sân Hoa Lư cổ không có người cắt xén. Sân đầy những hố và cũng đầy nhà cửa. Sân Cộng Hòa dành riêng cho những hội Tuyển Banh Tròn. Còn Lở bơi?? Những Piscine tương đối bán giấy rẻ mà con nhà trung lưu có thể vào tắm được như hồ tắm Hồ Thành, Chi Lăng đây nghet những người quang cảnh như một chậu ếch những hôm trời Saigon nóng nực. Còn Piscine Neptune, Đệ nhất khách sạn giá vé mỗi lần vào cửa là 100 đồng, chưa kể ở Hồ Bơi Đệ Nhất khách vào tắm còn phải chi thêm 50 đồng tiền giữ quần áo. Hồ tắm Cộng Hòa ở ngã Ba Ông Tạ trước đây cho Mỹ mượn nay Mỹ về nước, người VN lại có quyền vào đây, nhưng giá vé ở đây là 300 đồng một lần vào cửa. Sức mảy mà tuổi trẻ VN có thể vào đây đùa rồn với nước.

xXx

Tuổi trẻ VN còn có cái tội mà theo tôi là tội nặng nhất, nguy hiểm nhất: tội chơi súng và giết người. Tôi không muốn nói đến bọn du đảng có súng. Những người trẻ

tuổi chơi súng mà tôi muốn nói tới đây là những người trẻ chơi súng hợp pháp, được khuyến khích chơi súng.

Đó là những người trẻ Nhân Dân Tự Vệ.

Đồng ý là tổ chức NĐTV là cần thiết, là đứng trên căn bản lý thuyết. Nhưng tôi không đồng ý ở điểm tổ chức này lỏng lẻo, không trật tự và không được huấn luyện. Phải nhận rằng ở nhiều nơi trong thủ đô một số NĐTV lại chính là những phần tử bất hảo, khả nghi nhất trong khu vực.

Mới 16, 17 tuổi đã được người lớn ấn một cây Carbin với đầy đủ đạn nổ vào tay để chơi cái trò nguy hiểm nhất là trò giết người làm sao mà tuổi trẻ VN không chết?

xXx

Một thời gian tôi giữ mục viết vật về mọi vấn đề gần giống như một thứ tạp ghi, cho một nhật báo. Ở đây, tôi mở một loạt bài cho những bạn đọc trẻ viết về tuổi trẻ và được khá đông bạn đọc hưởng ứng. Thưa lên tiếng về tuổi trẻ và những thắc mắc, khổ tâm của những người trẻ gửi về thật nhiều. Đa số người trẻ đều than phiền về tình trạng người lớn, tức cha mẹ, không «chiều» và không «chịu hiểu» họ.

Tôi là người chịu tìm hiểu tuổi trẻ lắm song thú thực, tôi cũng không thể chịu nổi sự đòi hỏi cha mẹ phải thông cảm họ của những người trẻ bây giờ. Tôi nghĩ: «Vừa thôi chứ. Nỗi khổ sở nhất của người sống trong xã hội nhiều vật chất này là sinh kế. Là việc phải lo cơm ăn, áo mặc. Những người trẻ dưới 20 tuổi chưa phải lo sinh kế, cơm ăn, áo mặc đã có cha mẹ lo... Còn vấn đề gì ghê gớm làm cho họ phải suy nghĩ nữa...?»

Có lẽ những người trẻ không nghĩ như tôi. Có thể họ cho rằng chỉ cơm ăn, áo mặc thôi chưa đủ.

Nhưng họ suy nghĩ cái gì?? Tôi thật không thể hiểu.

Và cái không thể hiểu đó của tôi có lẽ chính là khởi điểm của khoảng cách không sao có thể rút ngắn giữa 2 thế hệ Trẻ và không còn Trẻ vậy.

NGŨ TỬ TU

Các giải Văn Học Nghệ Thuật, không riêng gì ở VN, cái giải Nobel cũng mang tai tiếng khá nhiều.

Nó cũng phụng sự cho một thể chính trị nào đó, hơn là chỉ cho Văn học nghệ thuật. Nhưng phải nói giải V.H.N. Th. không phải là không có giá trị. Nó gây nên cuộc bàn cãi sôi nổi và làm cho máu nóng chảy trong người của nhiều người, làm cho các nhà văn trong và ngoài cuộc cũng suy nghĩ, để ý buồn vui với nó không ít.

Nhưng, không nên vin nó làm một cái bia để anh em ăn đòn oán trả với nhau trong lãnh vực giang hồ quái khách! khác. Tiểu đệ là kẻ trong cuộc chơi chơi với hình thức, tiểu đệ lại là kẻ được ân huệ của rất nhiều bạn bè giúp đỡ, báo chí, anh em văn nghệ, Trung Tâm Văn Bút cho đến các nhân vật từ chiếng giang hồ từng nhậu la ve củ kiệu với tiểu đệ đều giúp từ lúc tiểu đệ bước chân vào nhà tù tới khi ra tòa về đến Đơn vị 3 Quân Trại. Nếu tiểu đệ kê khai ra đây thì hầu hết các bạn đọc tên không thiếu 108 vị, mỗi người một phương tiện, mỗi vị ở

TỪ CHUYỆN giải thưởng Văn học Nghệ thuật

ĐẾN CHUYỆN tù

VÀ CHUYỆN giải Nobel

□ SA GIANG TTK

mỗi một khoảng trời rụng võ đều hết tâm giúp đỡ. Nếu tiểu đệ phải xoay mong-móng quanh các ơn đến chông mắt cũng không thể nào hết được. Nhưng phải nói, cũng vì cái giải văn học đó nó cứu đỡ tiểu đệ nhiều lắm! Từ năm 66-68 lãnh giải thơ. Từng tiền tiểu đệ mong giải giải lần nữa nhưng hụt...

Từ lúc nằm trong quân lao, tiểu đệ nghe đồn giải V.H.N.Th năm nay về bộ môn thơ có tiểu đệ, Trần Dạ Từ và nhà thơ Cao Tiển được vào chung kết! Thế rồi lại nghe nhà thơ Cao Tiển rút ra có ý nhường giải cho tiểu đệ để nhân đó mà về nhà ăn Tết khỏi tù tội. Tiểu đệ nghe anh em báo Cao Tiển ra tập thơ «Đang Trình» vừa rồi tuyệt lắm. Tiểu đệ đã chưa được đọc, nhưng hành động nghĩa khí đó tiểu đệ cảm kích vô vàn.

Còn giải V.H.N.Th. bạn Trần Dạ Từ tại họa tự nhiên phải được. Và lại bạn Trần Dạ Từ vốn là anh em từ lúc chia xẻ từng khúc bánh mì đối với tiểu đệ chuyện giải V.H.N.Th để không được mà bạn của tiểu đệ được thì cũng là chuyện gia đình thông

khỏi có sao đâu! Anh Chu Tử vì thương tiểu đệ mà bị anh em kéo ra làm bia để chĩa mũi súng bách phát bắn vào. Đằng sau cái bia đó, lại có cái thằng tiểu đệ moi khổ chứ!

Tiểu đệ đùa chơi chữ vì thơ tiểu đệ thì ít vì thương tiểu đệ thì nhiều, đến như nhà thơ Vũ Hoàng Chương còn bỏ qua ân oán giang hồ. Mãi đến phiên tòa 07.2.1972 do vị chủ án khoan hồng để cho một năm treo thoi.

Nay được tự do đọc báo, thấy bao nhiêu chuyện đời xảy ra lao xao khác hơn cái im lặng trong tù, đệ đâm ra hoảng hốt. Đệ xin can tất cả anh em đừng vì yêu đệ, thương đệ, cũng như một số anh em quá khôn quá khéo nhân chuyện của đệ thì ít mà chuyện ăn oán với nhau thì nhiều đã lôi đệ và cái giải V.H. Ng. Th. ra làm bao cát mà thử sức rơi nhai.

Đệ cũng mong anh Thanh Tâm Tuyền bỏ qua cái xử sự quá tâm phảo của người đời, mà bỏ luôn luôn mất cái lối chơi hào hoa phong nhã đó đi.

Ở đây đệ cảm ơn tất cả, cũng như đệ đã đến Trung Tâm Văn Bút cảm ơn cụ Vũ Hoàng Chương trước mặt mọi người. Cảm ơn chân thành không hề thất mắc. Riêng cái- giải thơ V.H.Ng. Th. năm nay, nếu còn dư âm trong vòng lịch sử văn học, mong cho nó tốt đẹp, lịch sử sẽ làm sáng những khuôn mặt sáng, chẳng lẽ lịch sử lại tối mờ như đêm 30, như hồi đệ ở trong tù nghe nói đến sự oái oăm đó sao?

Riêng anh Thanh tâm Tuyền đệ chưa được gặp, nhưng đệ đã đi gặp các anh Nguyễn Sa, cụ Vũ Hoàng Chương, anh Hà Thượng Nhân, cụ Thanh Lăng và nhà thơ Cao Tiển và rất nhiều bạn thân. Chưa lần nào đệ cảm thấy buồn hơn, cả lúc trong tù cũng không thể nào buồn hơn được. Dường như cái linh hồn thơ đã điểu của mình nó đi lạc ở cõi mộng lung theo vầng trăng sáng ở chốn nào rồi. Con người mình ngày nay, với cái xác không hồn buông vào quần ngũ nó trở về làm sao! Đệ không còn có thể hăm lại cái tiếng thơ, tiếng thơ thật sự đã xa rồi.

Đệ muốn sẽ ổn định, sẽ an cư và lạc nghiệp trong cái tâm thường nhất của cuộc đời. Và cũng mong sao mọi người, các vị đàn anh văn nghệ hãy bỏ qua mọi sự ân oán nọ kia ấy. Buông ra một tiếng thở dài rồi nghĩ đến còn bao nhiêu kẻ sống trong lao tù, mà quay qua viết gì cho họ, tranh đấu kêu gọi gì cho họ. Những tù nhân trong buổi chiến tranh và do chiến tranh này mới có. Và uầy bỏ qua; hãy khinh bỉ cái lối châm biếm của mình đi, dù hay sắc sảo, dù được dù hơn cũng là để đánh bẻ bạn mà thôi.

Nhân cái giải Thơ của năm nay, đệ muốn kể đến và kể về vài mẩu chuyện vui vui trong tù. Những chuyện khổ nạn thì không muốn kể làm gì. Và, đệ đã có kể đến một vài người bạn thân lúc biết họ thực tâm và tốt với mình. Riêng Trung Sĩ Tuyền ở tiểu đoàn 6, như Trung Sĩ Sâm ở Sài Gòn 3, như Trung Sĩ Khải ở Quân lao. Những người ấy yêu văn nghệ, hiểu văn chương nghệ thuật với một

tâm hồn rộng mở, thâm trầm. Họ đối xử thân mật và tốt đẹp, và có lẽ đặc biệt nhất của một thời đại đầy rẫy tai ương và thống khổ này. Tôi phải gọi họ là những nhân vật chứng nhân cho thời đại. Với mắt thấy, tai nghe và lòng đầy cảm thông, chịu đựng và nhân hậu ở những nơi tiếp nhận đủ hạng người do cái xã hội khổ nạn đã tạo thành. Tôi quý trọng họ hơn hết những người mà tôi quý trọng. Nếu quả thật ánh sáng công lý có, thì họ là những ngọn đuốc soi vào nét mặt thống khổ của bao nhiêu kiếp người tù tội hôm nay. Trung Sĩ Tuyền đã có những vần thơ, trung Sĩ Khải trầm lặng và cảm thông vô cùng với giới văn học nghệ thuật chân chính. Phong Linh là một tay hào phóng và nghĩa khí tác giả «TÂM SỰ NGƯỜI CÁI NGỤC» đang xuất bản.

Có người tôi gặp, có người có thể tôi không thể gặp được vì hoàn cảnh, nhưng những tấm lòng hào sảng đó khiến cho bước tội tù của mình trải qua cũng ấm áp phần nào. Chiến tranh đã sắp tàn, tang tóc đã quá nhiều rồi, miền Bắc ắt là cũng cảm biết điều đó. Người Việt nam nào ắt cũng biết bọn ngoại quốc đã gây nên thảm cảnh này. Chúng tôi hãy hết sức kêu gọi và kiến tạo hòa bình, vì thế mà tôi có thể gác bỏ tất cả những ân oán đã chịu đựng nhiều hơn nữa! Và, cái giải V.H. N. Th. hy vọng rằng sau này sẽ trao cho những người đã đấu đánh cuộc cả đời mình để làm sáng ra cái nguồn khổ đau của dân tộc.

SA GIANG

BƯỚC VỀ TRÊN DẤU CHÂN HOANG

*hương gió núi mây ngàn phiêu bạt
đem lửa hồng đốt tuổi lớn khôn
ta bỗng nghe — trái tim đôi khác
đồng tro tàn đất lạnh trong hồn!*

*khe khe bay bụi mờ lưu lạc
lưng ngựa hoang, gió mỗi trời xa
dưới bước đi dấu chân bão táp
muôn nghìn trùng cuộn cuộn phong ba*

*kìa rừng đó xôn xao mùi lá
ta trở về lấm gót rêu phong
trời bao la hồn như biển cả
chút thanh thản quên chút phiêu bồng*

HY LẠP

Các tôi có một ông bạn chỉ thân, một người sạch trong ngành quan thuế, ông bạn Ph. nhất định muốn nhận đôi dẫu tên, rất khoái chương cuối cùng phần ba cuốn sách American Foreign Policy của tiến sĩ Kissinger. Cả phần ba này mang nhan đề «Hòa Đàm VN», riêng chương cuối chương V — mang nhan đề «tự đây chúng ta đi về đâu» «Chúng ta đây là người Mỹ. Ông bạn Ph. đã đích thân xem cả nguyên bản Anh văn của Kissinger và bản Pháp văn của Raymond Albeck rồi dịch thoát lấy ý chính.

Chúng tôi đồng ý chương này chỉ «thuật nhi bất tác» tuyệt đối không nên Thánh-Thân hay Mao-tôn Cương mà làm gì. «Thuật nhi bất tác» để cả ba cùng đọc lại, cùng nghiền ngẫm và cùng người nào phần này rút ra một thái độ sử thế tiếp vật sao cho thích nghi và đúng đạo người quân tử hòa nhi bất đồng, uy vũ bất năng khuất... Cả ba đây: một là chính tác giả Kissinger đại diện cho chính sách Mỹ, hai và ba là hai miền Nam, Bắc cùng người Việt mí nhau cả.

Nào xin mời các bạn đọc Kissinger (tòa soạn Đời xin phép đặt tên các tiểu mục)

CHƯƠNG V

Từ đây, chúng ta đi về đâu?

Cuộc hòa đàm hoàn toàn tiến triển trong bầu không khí thiếu tin nhiệm, các vấn đề lại chẳng chịt lấy nhau một cách quá phức tạp. Trong hoàn cảnh ấy, phương pháp tốt nhất để phá vỡ bế tắc là hãy gắng tìm cách thỏa thuận về những mục tiêu tối hậu trước, rồi giải quyết những chi tiết sau.

Cần phải làm cuộc phân tách và cân nhắc lại lực lượng của đôi bên.

Hà Nội đặt tin tưởng nơi dư luận hoàn cầu và các áp lực ngay trên đất Mỹ. Họ định ninh rằng tính cách mất lòng dân của cuộc chiến tại VN sẽ bắt buộc quân Mỹ phải rút lui.

Thế yếu của Hà Nội là họ chỉ có thể xư dụng sở trường trên của họ để bù trừ vào chỗ thiếu hụt tài nguyên vật chất tới một mức độ nào đó. Vượt quá giới hạn này, sự chênh lệch sẽ thấn thía vô cùng, và lúc đó muốn tiếp tục cuộc chiến họ phải lệ thuộc vào ngoại viện, do đó nên

CÁC CẠC ĐẠI HỌC SĨ

Nghĩ về một quy khứ lai từ!

độc lập bị đe dọa, điều mà Hà Nội vẫn cố tránh.

Một cuộc chiến kéo dài hậu quả dĩ nhiên là để lại một Việt Nam tan hoang. Hơn nữa những biến cố vừa xảy ra trên thế giới không thể làm cho Hà Nội vững tâm. Vụ Nga Xô xâm chiếm Tiệp Khắc làm cho Việt Nam mất tầm quan trọng đối với dư luận thế giới. Một số nước xưa nay vẫn quen miệng công kích Mỹ bỗng ý thức ra địa vị hiểm nghèo của họ...

Sau chót thuyết Nga Xô cho rằng Mạc tư Khoa có quyền can thiệp để bảo vệ những nước theo chế độ xã hội chủ nghĩa làm cho một cuộc chiến Trung Cộng Nga Xô là điều có thể nghĩ tới được. Vì lời lẽ Mạc tư Khoa kết án Trung cộng còn gay gắt hơn nhiều so với lời kết án Prague (Tiệp Khắc). Vào trường hợp có xung đột Nga—Hoa, Hà Nội sẽ như tàu mắc cạn. Cho nên Hà Nội đã cảm thấy thời gian không đứng về phía họ.

Tất cả vốn liếng tiềm năng của Hoa kỳ lại ở tình trạng trái ngược hẳn... Tự sức mình Hà Nội không thể nào bắt buộc lực lượng quân sự Mỹ phải rút khỏi Nam Việt Nam... Vậy nên Hà Nội phải điều đình để Hoa kỳ rút lui. Điều đáng buồn là lực lượng quân sự Hoa kỳ không kèm theo một thành quả

tất nhiên về chánh trị để có thể đương đầu hữu hiệu với mọi tấn công quân sự của Hà Nội khi bộ đội Hoa kỳ đã rút hết quân.

Khung cảnh hòa đàm thật xa vời Triều Tiên không có chủ uào là mặt trận, không có nơi nào là hậu tuyến. Tại Việt Nam hòa đàm không hợp thực địa một tình trạng quân sự sẵn có nhưng lại tạo ra một thực thể chánh trị mới. Không có tiêu chuẩn rõ rệt để so sánh hai lực lượng tương đối giữa chánh trị và quân sự. Tình hình chánh trị có hai bên đều bấp bênh—đối với Mỹ là tại quốc nội VN, đối với Hà Nội là trên quốc tế...

Mục tiêu của Hoa kỳ

Trong tình trạng ấy, thành quả chỉ có thể đạt được nếu ta biết mình định các mục tiêu. Giới hạn về sự dấn thân của Mỹ có thể diễn đạt trong hai câu:

1— Người Mỹ không thể chấp nhận một cuộc thua trận quân sự, hoặc một sự thay đổi cơ cấu chánh trị tại Nam Việt Nam do áp lực quân sự bên ngoài đem tới.

2— Một khi lực lượng Bắc Việt rút khỏi, Hoa Kỳ không còn bổn phận bảo vệ chánh phủ Saigon bằng vũ lực.

Vậy mục tiêu của Hoa Kỳ sẽ phải là:

1— Thực hiện sự rút lui từng phần các lực lượng bên ngoài (Bắc Việt và Hoa Kỳ)

2— Tìm cách thúc đẩy tái đa cho các lực lượng chống đối (Saigon và Mặt trận giải phóng) đi đến một thỏa hiệp về chính trị. Nội dung và chương trình thỏa hiệp phải dành cho người Nam Việt Nam. Có thể ghi vài nguyên tắc về cuộc rút quân tương phần như sau:

1— Cuộc rút quân sẽ kéo dài đủ để cho một tiến trình chánh trị của dân tại chỗ thành hình; sự hỗ trợ rút quân không được coi như một âm mưu che giấu một cuộc cướp chính quyền cho CS.

2— Các phe chiến đấu tại Nam VN không được dính dấp vào các cuộc vận động nhằm đạt mục tiêu của mình bằng vũ lực, trong lúc đương có một cuộc rút quân hỗ trợ (của Mỹ và Bắc Việt)

3— Cho tới mức có thể được, việc định một cơ cấu hay một tiến trình chánh trị thích hợp phải dành cho dân Nam VN, trong khi cuộc rút quân hỗ trợ tạo khung cảnh thời gian cho một cuộc thỏa hiệp... Trách nhiệm thiết yếu điều chỉnh cơ cấu nội bộ VN phải dành cho cuộc thương lượng trực tiếp giữa người VN. Nếu Hoa Kỳ dấn thân quá sâu vào vấn đề nội bộ Nam VN, HK gặp những bất lợi như sau:

1— Hoa Kỳ sẽ là phe ít thích hợp nhất trong cuộc hòa đàm đối với các thể chế chánh trị của VN.

2— Nếu áp lực Hoa Kỳ quay vào Saigon hậu quả sẽ là một sự căng thẳng nội bộ Hoa Kỳ, một sự bế tắc kéo dài, hoặc chiến trận sẽ lại tái diễn...

Một công thức đàm phán

Hòa hội bốn phe chính ra chỉ nên là một phiên nhóm liên khởi có thể họp kín để hợp thức hóa hai tiêu ban: (a)—giữa Saigon và Mặt Trận Giải Phóng (b) giữa Hà-Nội và Hoa Kỳ.

Hà-nội và Hoa Kỳ nên bàn cãi về việc đồng rút quân và những vấn đề liên hệ như sự trung lập Lào và Cao Mên.

Saigon và Mặt Trận Giải Phóng sẽ thảo luận về cơ cấu nội bộ Nam Việt Nam.

Hội nghị thứ ba có thể là một hội nghị quốc tế tìm phương thức bảo đảm các điều hòa thuận đạt được trong cuộc hòa đàm, gồm cả bộ máy quốc tế gìn giữ hòa bình...

Liệu Hà Nội có sẽ nhận một thế thức như vậy? Câu trả lời một phần có lẽ họ không còn cách nào khác. Họ không thể tự họ làm cho lực lượng Mỹ phải rút đi, đặc biệt khi Hoa Kỳ chấp thuận một chiến lược kiên nhẫn hơn, nhằm bảo vệ dân chúng, và có thể chịu đựng được với số tử vong giảm thiểu...

Đối với Mỹ việc rút quân ngoại nhập, giảm thiểu áp lực của đôi bên, hòa hội sẽ có đủ thời gian để củng cố chánh trị là những điều tối đa mà Mỹ có thể làm được đối với đồng minh của mình mà không cần phải bảo vệ bằng cách đóng quân vĩnh viễn.

Chắc chắn người ta không thể đòi hỏi Hà Nội phó mặc số phận Mặt Trận Giải phóng cho chính phủ Saigon... Bởi vậy phải có một lực lượng quốc tế hiện diện để thực hiện sự thật tâm. Đồng thời, ta không thể tin vào lời hứa xướng của Hà Nội, và sự rút quân của họ và từ bỏ áp lực đối với Nam VN lâu dài. Vấp một lực lượng quốc tế phải cần đến để giám sát các đường xâm nhập. Một hàng rào điện tử sẽ củng cố thêm việc kiểm soát sự đi lại.

Việt hóa về quân sự

Lẽ dĩ nhiên một phương thức hòa đàm và một định nghĩa các mục tiêu không thể bảo đảm một thỏa hiệp

Nếu Hà Nội cứ khăng khăng đòi toàn thắng, chiến tranh phải tiếp diễn... Trong trường hợp đó Hoa Kỳ nên chấp nhận một chiến lược nhằm giảm tổn thất của ta, chú trọng vào việc bảo vệ dân chúng do đó làm hư hao vốn liếng chánh trị của phe Cộng Sản. Hoa Kỳ phải tiếp tục gia tăng lực lượng quân đội Việt Nam để có thể rút ra dần dần. Saigon cần nói rộng nền tảng để trở nên mạnh hơn trong cuộc đấu tranh chánh trị với Cộng Sản mà chẳng bao lâu nữa sẽ phải đương đầu.

Không có cuộc chiến nào trong thế kỷ lại gây sôi nổi như cuộc chiến Việt Nam... Dù sao thì kết thúc cuộc chiến trong danh dự là

tối thiết đối với hòa bình thế giới Bất kỳ phương thức nào khác cũng buông thả ra những lực lượng làm cho phức tạp thêm những viễn tượng về một ổn định quốc tế.

Một chánh phủ mới phải được quyền nghi ngờ, và được củng cố hiển một dịp may để tiến tới hòa bình, một nền hòa bình đem lại cho dân chúng Việt Nam cái mà họ đã anh dũng chiến đấu để đạt tới: một cơ hội để xây đắp số phận của chính họ, theo đường lối riêng của họ.

xxx

Đó, xin thuật nhi tất tác! Chỉ cần nhắc lại ông Kissinger cho in cuốn AMERICAN FOREIGN POLICY này được hơn một năm rồi.

Trong khoảng thời gian có bao nhiêu nước chảy qua cầu đó chúng ta được biết ông đã chịu khó tiếp xúc mặt mày lần với phe bên kia tại hậu trường hòa hội Paris, nếu không thành công ít ra cũng thành nhân nghĩa là dù sao ông cũng đã giúp bên kia thấy con đường tất yếu họ phải theo dù sớm dù muộn, để kiến lập lại hòa bình.

Nhưng nếu ông chưa thành công ở khúc giữa con sông với cộng sản Bắc Việt thì ông đã thành công rực rỡ ngay tại ngọn nguồn con sông với Trung Hoa đỏ: ông đã làm cái gạch nối hữu hiệu cho cuộc hội kiến hy hữu trong lịch sử nhân loại hiện tại là cuộc hội kiến Nixon—Mao. Hậu quả của cuộc hội kiến này hay hay dở hai ông Nixon và Mao sẽ phải trực tiếp nhận lấy trách nhiệm. Ông Kit thên thàng đứng ngoài vòng.

Theo sự tiết lộ của báo chí Mỹ thì có lẽ ông Kit sắp trở lại giảng dạy tại Đại học Harvard. Như vậy thì quả thực đó là một tấm gương «quy khứ lai từ» Tây phương rất đáng mên phục. (Cộng thành, thân thuôi).

Bốn năm về trước ông còn giảng dạy ở đại học đương Harvard, gặp ô.Nixon lần đầu vào 1967, sang 1968 ông đã lọt vào mắt xanh của Nixon và trở thành một trong những nhân vật quan trọng nhất tại HK. Rồi trong khoảng có ngót bốn năm ngan ngừi

(XEM TIẾP TRANG 55)

HỒ CHÍ MINH VỚI KẾ HOẠCH NAVARRE

Ngày chiến tranh Việt Pháp bùng nổ

- Theo tài liệu một của Sở Liêm Phóng Đông Dương (Pháp) và Tổng cục chánh trị V.M.

LTS : Đây chỉ là một tài liệu lịch sử, cần được đặt trong bối cảnh lịch sử. Trong bối cảnh lịch sử 1945—46, Việt Minh đã cướp được chính quyền và việc lãnh đạo chống Pháp. Ai cũng biết sau này V.M đã phản lại mục tiêu kháng chiến dành độc lập của toàn dân đề mưu đồ thực hiện mục tiêu riêng của họ là Cộng Sản Hóa, đặt chế độ độc tài đảng trị trên nước VN.

PHẦN I

Mãi hơn 1 giờ sau, một tiểu đội Công An Xung Phong VM, từ trên 2 xe cãm-nhò-nết nhào xuống, súng ống lên đạn lách cách hù ng hô sát khi đang đứng.

Mụ chủ đầm lai trong bộ đồ ngủ sa tanh bông, đứng trên lầu, thấy vậy, biểu gia nhân mở cửa gấp.

Trong tòa nhà, qua những phút xúc động, hoảng hốt đầu tiên, mọi người đã trở lại bình tĩnh và đứng im trên tầng lầu, chờ toán Công An xung phong xâm lấn tiến lên thang. Rồi ai nấy đều được lệnh của viên trưởng toán viên công an, phải đứng sấp mặt vào tường, hai tay ôm lấy đầu, không được buống thông xuống. Lát lâu sau, hai xe khác của quận nhì Hàng Đậu tới để chở toàn người trên lầu.

— Tất cả trên 2 chục trụ—về trung ương Hàng Cỏ (đại lộ Gambetta).

Giữa cảnh đang nhốn nháo này, thỉnh thoảng một thanh niên da trắng trạc ngoài 3 chục, y phục sang trọng, xuất kỳ bất ý đã phóng mình lẹ như chim cất, vọt qua lan, cao nhảy thoát sang căn nhà kế bên đang xây cất.

Không ai hiểu nhờ phép lạ nào thanh niên ngoại kiều đã trốn lủi cách nào trong căn nhà đang làm chưa xong, gạch gỗ tre kheo còn ngổn ngang mà Công An xục xạo không tìm thấy mồi là điều kinh dị!

Dù cho đã ra thoát khỏi tòa nhà này chắc chắn chẳng ngoại kiều tài tình này cũng chưa thể đi đâu xa khỏi khu vực này, vì lúc đó mới nửa đêm, các ngã đường phố đều có tự vệ canh gác và Công An Cảnh Sát chìm nổi hoi hạo, kiểm soát giấy tờ thì làm sao đi cho thoát?

Suy diễn như vậy nên toán Công An Xung Phong VM đã chia đi các ngã trong khu vực để xục xạo lùng kiếm cho kỳ được ngoại kiều này. Một tốp chạy sang bãi chợ Hàng Da và chừng mười phút sau, quả nhiên đã thộp được thanh niên này nằm ép mình dưới «tảng xê», hầm trú ẩn xây nổi bằng gạch, trên đắp ụ đất.

Bị túm cổ lôi lên, gã bèn xuất trình giấy tờ. Lúc đó, mới biết gã là một tùy viên sứ quán Anh quốc, bên hông Đông Dương Ngân Hàng, trước Chủ tịch Phủ và Vườn Hoa Con Cóc.

Vụ này, sáng hôm sau, được trình báo lên Ủy Ban Liên-Kiểm và Ngoại kiều vụ do tội dâm trách. Nhưng liền sau đó Bộ Nội Vụ có lệnh cho chúng tôi phải chờ chuyện này, bỏ qua luôn như chẳng có chuyện gì xảy ra. Do đó Ủy Ban Liên Kiểm đã không cáo trị cho lãnh sự quán Anh và tất cả số khách «du bi» trong tổ qui Đường Thành đêm đó đều được ra về thông thả, ngay 3 giờ chiều hôm sau.

Nói đến đây, Ông Nguyễn thiệu Lâu ngưng lại một thoáng rồi tiếp:

— Xuyên qua những vụ đại loại như vừa kể cho Trung Tướng tư lệnh nghe, tôi muốn kết luận rằng sự có mặt của Đoàn Viễn Chinh Pháp tại Việt Nam—sau ngày Nhật Bản thua trận đã trao hoàn chủ quyền lại cho người Việt chúng tôi—là một sự kiện—nếu không nói là một biến cố—hết sức phiến toái và vô cùng nguy hiểm cho cả hai bên Việt, Pháp vì các xích-mịch, dụng độ khó tránh hàng ngày, đã xảy ra mà không cách nào ngăn chặn được.

Thấy viên Tư Lệnh Pháp khẽ nhún vai với nét buồn thoáng trên mặt, Lâu mỉm cười:

—Nói như vậy đối với Tr.Tướng Tư lệnh có thể cho là không hẳn đúng. Song thực tế, đã có những vụ việc còn động trời gấp bội. Nhiều, rất nhiều lần binh sĩ Pháp và lính da đen thuộc địa Phi Châu đã dùng súng đạn đi tổng tiền, cướp của giết người như vụ vừa xảy gần đây tại đường La Côm (Rue Amiral Courbet) Hải Phòng, cả gia đình một đại thương gia đã bị một toán binh lính Đoàn Viễn Chinh qui quốc xông vào cửa tiệm lúc 8 giờ tối, hạ sát không nương tay trên chục nhân mạng gồm vợ chồng, con cái gia nhân, chỉ trừ có ser bông 2 đứa con chủ chui dưới một hồ nước, thoát khỏi sự xục xạo, tìm kiếm của lũ lính sát nhân.

Sau khi tàn sát đã mãn các lương dân không tặc tài trong tay để tự vệ thì bọn vô lương tha hồ vơ vét hết tiền bạc nữ trang vàng bạc bày trong các tủ kính cùng các đồ quý giá trong tiệm trước khi biến mất dạng, không để lại dấu vết nào khác ngoài các cục áo quần phục bộ binh thuộc địa với hình nổi mỡ neo đủ cỡ cáo binh tịch hưng thủ.

Ngoài các vụ đại hình ghê gớm rùng rợn như trên, còn có những vụ lín Tây ăn quít, uống bữa vắn...vắn...bị quá, đã đem cãm bán «súng» để thanh toán «thế» vào tiền ăn nhậu, đi gái v.v...rồi về trại báo cáo là đã bị tự vệ chặn đánh «trước» vũ khí của gũ ở giữa đường.

Ở Hải Phòng, Nam Định, các nữ công nhân nhà Máy Tơ, sợi Máy sợi đã không dám đi làm giờ phụ trội buổi tối và phụ nữ dân chúng tại 2 thành phố này cũng chẳng dám đi coi hát, xinê buổi đêm vì đã xảy nhiều vụ binh lính Tây nấp trong các lùm cây công viên hay bóng đêm các ngõ hẻm, chờ đàn bà con gái đi qua. Dù là những lão bà, chúng cũng đi ra làm chuyện tồi bại như chốn không người. Có nhiều thiếu nữ hoảng kinh giẫy

đưa, gào la đều bị bọn quỉ râu xanh, siết cổ đến tay chân rũ liệt, đã đời chết... Tại các thị trấn lớn, chẳng ngày nào không xảy ra 4...5 vụ tương tự. Tuy báo chí trong nước không được phép đăng tải, song, Ban Liên Kiểm Hồn Hợp và Ngoại Kiều vụ chúng tôi đều có hồ sơ biên bản đầy đủ.

Nói đến đây, Trưởng Ban Ngoại Kiều Vụ ngưng lại vì Cụ Huỳnh ghé bên tai nói nhỏ đây lát và Lâu khẽ gật gật rồi nói với Morlière:

— Từ ngày Chủ Tịch Chính Phủ chúng tôi từ Ba Lê hoàn hương với ban Tạm Ước (Modus vivend) 14-9-1946, vì căn bản chưa được xác định hẳn hoi, nên tới nay, đã vài bốn tháng rồi vẫn chưa giải quyết được việc chi ngã ngũ. Tình hình nhiều nhưng ngày thêm khẩn trương mà còn báo hiệu chiến tranh sắp bùng nổ bất cứ lúc nào.

Theo chúng tôi nghĩ nếu nước Pháp không sớm tỏ thiện chí xây dựng thành thực hợp tác với chính phủ VNDCCH, chúng tôi lo ngại tình hình còn tồi tệ, nguy hiểm và không sao lường trước những hậu quả khủng khiếp của nó.

Morlière ngó Nguyễn quân ra vẻ ngạc nhiên vì câu nói họ Nguyễn:

— Ông Lâu muốn nói... Có thể đưa đến chiến tranh giữa 2 nước?

— Chúng tôi nghĩ như vậy. Mọi sự việc ở đời đều có giới hạn của nó. Cũng như sức chịu đựng, kiên nhẫn, không thể vô cùng tận. Khi mà các vấn đề mâu thuẫn xung đột không còn thể giải quyết êm đẹp bằng đàm thuyết, bằng nhân nhượng nhau thì chiến tranh sẽ không sao tránh được. Chúng tôi lo ngại về điểm đó!

Chủ quan tin tưởng nơi sức mạnh quân sự trong tay, Morlière nhếch mép cười ruồi (cười nửa miệng thật nhanh rồi tắt ngay như khi nhếch bên mép đuôi xua con ruồi đậu trên môi) chậm rãi nói:

—Tôi xin lặp lại câu ông Lâu vừa nói, với sự thay đổi vị trí nhân xưng như thế này: Chúng tôi nghĩ nếu Việt Nam không sớm tỏ thiện chí xây dựng, thành thực hợp tác với chính phủ đệ tam Cộng Hòa Pháp, chúng tôi lo ngại tình hình còn tồi tệ, nguy hiểm và không sao lường trước được những hậu quả khủng khiếp của nó.

Viên cố giáo sư Văn khoa đại học Saigon (Nguyễn thiệu Lâu qua đời năm 1967 tại Saigon) gật đầu:

— Trung tướng tư lệnh nói vậy cũng đúng! Chúng tôi hoàn toàn đồng ý về điểm này! Can qua giữa hai nước sẽ khó tránh nếu một trong hai chính phủ Việt Nam hay Pháp không sớm khôn ngoan nhân nhượng đối phương.

Nghiêm mật ngó xuống chiếc pip, tay vừa nhồi thuốc đây chặt nôi điếu, Morlière vừa hỏi:

— Theo ý kiến ông bạn. Chính Phủ bên nào sớm hóa hoãn, nhân nhượng trước?

— Theo luận lý (logique) tôi thiên nghĩ... Chính Phủ nước mạnh phải có hiệp sĩ tinh tở thái độ nhân nhượng với đối phương yếu hơn mình. Nếu không thì là sự đầu hàng chứ không có chuyện nước yếu nhân nhượng nước khoẻ bao giờ.

— Nói vậy thì ra ông bạn không thấy Chính Phủ Pháp chúng tôi đã có thừa thiện chí nhân nhượng đối với quý Chính Phủ sao?

— Chúng tôi không phủ nhận điều đó! Nhưng — nói cho ngay — Chính Phủ Pháp đã nhân nhượng được 9 điều mà đến điều thứ 10 quan trọng lợi hại nhất lại không nhân nhượng thì kể cũng như chẳng nhân nhượng gì cả? Nguyễn quân vừa nói đến đây, thỉnh linh có chuông điện thoại reo vang bên văn phòng Chủ tịch Phủ kể bên tư viện. Cùng lúc, viên đại úy tuy viên Pháp cũng đến sát bên nói nhỏ với Morlière. Lập tức, viên Tướng tư lệnh đứng lên cao từ Cụ Bộ Trưởng Nội Vụ và mấy Bộ Trưởng VM trong phòng rồi cùng toàn sĩ-quan Pháp ra về.

Vụ rắc rối giữa Tự Vệ Yên Ninh với 1 thiếu Tá Pháp đưa đến chiến tranh Đông Dương (1946—1954)

Tiệc tan, các quan khách giải tán rồi, Cụ Huỳnh đứng lại chuyện trò với mấy cán bộ phụ-trách việc thu dọn sạch sẽ phòng khách-tiết rồi Cụ trở về văn phòng. Lúc đó đã hơn 10 giờ đêm, Nguyễn thiếu Lâu theo gót cụ vào theo ý muốn biết cam tuồng cụ về thái độ của viên Tướng Pháp?

Cụ lắc đầu thở dài:

— Càng ngày thái độ trắng trợn của thực dân càng rõ và đem đến cho ta bao nhiêu khó khăn, khúc mắc nan giải.

Ngưng một thoáng cụ nhìn Lâu, mỉm cười:

— Ông thật là giỏi... nói tiếng Pháp chõi chẩy như nước tuôn sừng non. Nhưng nhiệm vụ ông thật là nặng nề phức tạp, rồi ra còn khó khăn hơn nữa. Dù sao, Chính Phủ cũng đã nhận thức rõ sự cố gắng của ông. Ông cần cố gắng thêm hơn nữa cho đỡ bớt chuyện đã làm khổ chúng ta và mặc dù som muộn thế nào chiến tranh cũng sẽ xảy ra.

Rồi cụ khựng lại hỏi:

— Hồi nãy, Ông có đề ý đến sự kiện viên đại úy tùy viên của Morlière đột ngột đến bên tai chủ tướng nói lầm rầm rồi cả toan cùng rút lui một cách hơi vội vã không?

— Dạ có. Cháu nghĩ có chuyện biến gì... bất thần đã xảy ra khiến họ lật đặt ra về như vậy.

Cả Cụ Huỳnh và Trưởng Ban Ngoại kiều vụ đều không hiểu chuyện biến gì đã xảy ra. Mãi đến gần trưa hôm sau, Ủy Ban Liên Kiềm Hồn Hợp và Ngoại kiều vụ mới nhận được văn thư của Bộ Tư Lệnh nội Thành của Bắc kháng nghị về vụ xung đột đổ máu giữa một tốp 4 Tự vệ khu phố với một thiếu tá Pháp tại một hẻm đường Quan Thánh Hà nội, diễn biến như sau:

Một thiếu tá Pháp ngồi lái một xe Jeep bên cạnh là một cô đầm lai đang bon bon chạy trên đường lộ nói trên, bỗng... một cục đá xanh, từ trong đường hẻm ngang khu phố Yên Ninh, bay vào trúng vai cô đầm ngồi bên viên sĩ quan tay lái. Két, xe thắng rít, ngưng lập tức, in một vết đen bên bánh chạy dài miết trên mặt đường khiến khách bộ hành đang đi giạt mình, ngó lại...

Tức giận, viên thiếu tá Tây nhào từ trên xe xuống, cam cồ chạy vụt vào trong hẻm, rượt ào mấy gã Tự vệ mà 1 gã vừa liệng cục đá vào cô đầm trên xe.

Chờ viên sĩ quan vừa khuất dạng trong hẻm, 1 Tự vệ khác đứng trên thềm ngôi nhà trước mặt chiếc xe Jeep, liền chạy ào đến kéo tóc cô đầm 2 giòng máu đánh đầm túi bụi rồi xô té xấp xuống gốc cây bang bên lề đường.

Bị tấn công tới tấp, bất ngờ, cô gái vừa vùng vẫy, chống cự vừa la chửi ầm ỉ... Gã Tự vệ đâm quỳnh, bèn rút dao găm búp đa đất bên hông, khua mua trước mặt cô đầm, dọa nếu la sẽ đâm chết cô.

Tiếng la rú lãnh lốt cô đầm bay vẳng đến tai viên Thiếu Tá đúng lúc y thôi rượt mấy gã Tự vệ mất dạng trong hẻm rồi lật đặt quay trở lại ngoài lộ. Vừa ra đến lề đường y thấy gã Tự vệ đâm múa may «tri» dao vào ngực cô đầm uy hiếp nếu không được là lổi um xum.

Không dấn nổi trước cảnh người đẹp bị đe dọa, viên sĩ quan Tây bèn rút súng, chạy tơi...

Nhờ có người la «Chạy đi! Nó bắn, nó bắn!» thanh niên kịp ngó lại, thấy nguy, vội cầm đầu cò giò đồng mất...

Nhưng viên thiếu tá chỉ còn cách có mướn thuê liền bắn 2 phát súng chỉ thiên. Nhưng thanh niên vẫn chạy... Viên quan tư Pháp la như cát, «vẩy súng» bắn đuổi theo... đạn trúng 1 viên vào bàn tọa khiến thanh niên loạng choạng té rụi xuống đường.

Nửa giờ sau xe Ủy Ban Liên Kiềm tới nơi lập biên bản tại nơi phạm trường.

Vì tính cách quạo trọng của vụ này có đổ máu và hung phạm là sĩ quan cao cấp Pháp, người ta phải chờ giới chức thẩm quyền trung ương tới chứng kiến việc lập biên bản tại chỗ.

Chủ tịch Ủy Ban Liên Kiềm Hồn Hợp, Hoàng Hữu Nam được tin cấp báo về vụ này, bèn cử 1 thư Ủy Ban là Trần Đình Vọng đi thay đại diện Chủ tịch Ủy Ban.

Khi xe Liên Kiềm ta đến đầu ngã tư Hàng Bún trên, ngang cửa tòa báo Việt Nam — cơ quan truyền đầu nhóm Việt Quốc của Nguyễn Tường Tam — và xéo góc trụ sở Cách Mệnh Đồng Minh Hội, đám đông đã bu quanh nơi phạm trường.

Hai đại diện Liên Kiềm Việt và Pháp bắt tay chào nhau, bề ngoài có vẻ thân thiện «anh em» lắm, nhưng bên trong chắc là không.

(CÒN TIẾP)

TIỂU THUYẾT PHONG TÁC của HOÀNG HẢI THỦY

GIỮA NHỮNG NGƯỜI ĐÃ CHẾT

(TIẾP THEO)

Những cái tài mà người Pháp gọi là talents d'agrément, dùng để tô điểm cho cuộc đời thêm đẹp chứ không phải để mưu sinh. Nam 18 tuổi vợ moa đã được ông bố cho cái xe đầu tiên làm quà mừng sinh nhật. Ông nhạc moa là một đại phú gia...

Thịnh nói tên một ông nhà giàu nổi tiếng đã qua đời. Mạnh từng nghe nhiều huyền thoại về sự giàu sang của ông này. Giờ đây chàng hiểu tại sao Thịnh thanh công nhanh đến thế. Số hồi môn của Dung chắc chắn phải lớn lắm. Lại còn bao nhiêu giúp đỡ khác nữa do quyền thế đem tới.

— Bây giờ vợ toa có còn hay về nữa không?

— Thôi rồi. Từ ngày có chồng, nàng loai dáo dạt thối hẳn. Một người đàn bà ở thành phố có nhiều việc bận rộn không tên, tuy chẳng phải làm gì cả ngày mà vẫn bận cả ngày.

— Nhưng... chắc phải có một nguyên nhân nào đó cho sự thay đổi tính tình của vợ toa chứ? Chắc phải có một sự kiện gì đó mở đầu cho tất cả? Như một tin buồn, hay một vụ cãi nhau? Một chuyện bất như ý? Toa thử nhớ lại coi...

— Moa đã suy nghĩ nhiều rồi, đã kiểm soát những sự việc thật kỹ, nhưng tuyệt nhiên moa không thấy gì hết. Thời gian sau này moa thường phải vắng nhà luôn vì công việc, có khi moa phải đi vắng cả tháng trời...

— Vì sao toa lại nảy ra ý định đến nhờ moa?

Thịnh trở lại dáng điệu khổ sở. Giờ đây Thịnh không còn là ông chủ bự của ai hết. Thịnh chỉ còn là một gã đàn ông bất lực trước vấn đề riêng của mình, một gã đàn ông phải đi nhờ người khác giải quyết dùm mình một việc riêng tư, Thịnh khẽ nói:

— Vì chúng mình là bạn. Vì moa nhớ rằng trước kia toa từng chú ý đến những vấn đề thuộc về thần kinh, siêu hình, Và nhất là vì moa biết toa từng làm cảnh sát và toa đã bỏ cảnh sát... Moa không thể nào đem việc riêng tư này đến nhờ cảnh sát hay nhờ bọn trình thám tư lừa mánh mà moa không thể tin.

Thịnh nhìn thấy làn môi mỉm lại của bạn và Thịnh vội nói:

— Chính vì toa đã bỏ cảnh sát nên moa mới tới tìm toa, nhờ toa,

Mạnh đột ngột ngừng đầu lên :

— Toa biết vì sao moa bỏ ngành cảnh sát không?

— Không, nhưng mà...

— Trước sau gì rồi toa cũng biết, những chuyện ấy không sao có thể giấu lâu được. Để chính moa nói toa nghe thì hơn..

— Nếu toa muốn nói. Moa rghi chuyện đó chẳng quan trọng gì.

— Moa gặp một tai nạn. Một tai nạn không ra là... sao cả nhưng là một tai nạn chết người. Như toa đã biết đấy. ngày xưa khi còn đi học, moa thích điều tra, thích phân tích tâm lý thật nhưng hình ảnh người điều tra của moa là một hình ảnh thơ mộng. Một thám tử như Lê Phong, như Đoàn Hùng, như những chàng détective privé trong những phimtrinh thám Áu Mỹ. Người điều tra lý tưởng của moa không phải là...phủ lít chuyên điều tra bằng cách tra tấn, đe dọa tàn nhẫn.Nói thẳng ra là moa không ưa nghề phủ lít. Việc ông già moa làm phủ lít về moa bị bọn các toa bọn các bạn ngày xưa chế là con nhà phủ lít chuyên bắt phi lu...càng làm cho moa có ác cảm với nghề. Nếu ông già moa không gần như ép buộc moa. Với ông, nghề cảnh sát là nghề hứa hẹn nhất, nhiều vinh quang nhất và xứng đáng để phục vụ nhất. Đang lẽ ra ngày ấy moa phải có can đảm từ chối, chống đối. Bây giờ moa nghĩ rằng không người cha nào dù thương yêu con mình đến đâu lại có quyền ép buộc con mình làm một cái nghề mà rõ ràng nó không thích. Không ai có quyền bắt ép những người thanh niên mới vào đời phải làm nghề này, đừng làm nghề nọ...Một hôm moa phải đi bắt một tên gian phi. Ồ...tên này không phải là một tên nguy hiểm, nó chờ đợi bị bắt, nó chỉ trốn lên mái nhà cao. Moa cùng đi với 1 người bạn đồng nghiệp. Tên hắn là Lê, Hãn hiền lành lắm. Tốt nữa...

Mạnh uống cạn ly rượu và tự nhiên nước mắt chàng ứa ra. Chàng cố nuốt nước mắt và gượng nói đùa :

— Toa thấy đó. Lâu rồi nhưng mỗi lần nói lại chuyện này, moa còn xúc động. Mái nhà cao và dốc, đứng trên đó moa nghe rõ tiếng xe chạy bên dưới đường. Tên gian nấp ở mái nhà bên kia, moa và Lê đứng trên mái nhà bên này. Giữa hai mái nhà có một khoảng cách. Lẽ ra moa phải nhảy sang công tay tên gian, nhưng moa chân chừ..

Thịnh đỡ lời :

— Vì chóng mặt khi lên cao. Bệnh ấy nhiều người bị...

— Lê nhảy sang vừa trượt chân. Lê chết thay cho moa... Thịnh cố gắng tạo âm thanh tin tưởng cho lời trấn an :

— Toa chẳng nên nghĩ thế. Người ta sống chết có số. Đâu phải vì toa...

— Mặc dù có số mệnh thật nhưng nếu hôm ấy moa đứng bị chóng mặt, moa đứng chần chừ, moa nhảy sang mái nhà đó trước, biết đâu Lê đã chẳng không chết...

— Nhưng hân đã chết rồi, toa có ăn hận cũng chẳng còn làm hân sống lại. Toa phải quên đi mà sống...

Mạnh như không nghe rõ lời an ủi của bạn. Thực ra chàng đã nhiều lần nghe người ta nói với chàng những lời tương tự. Và mỗi lần nghe thì chàng lại nói về tai nạn ghi dấu đậm trong đời chàng. Mạnh lại ngạc nhiên vì thiên hạ tỏ ra coi nhẹ sự quan trọng của tai nạn đó quá đáng. Gần như không ai nghĩ rằng chàng lại đau khổ thực sự, gần như người ta cho rằng chàng nói đùa, ít nhất chàng cũng thấy rõ người ta cho là chàng quan trọng hóa một sự việc quá thường. Nhưng những lời an ủi ấy không có tác động gì với chàng hết ngoài việc làm cho chàng thấy rằng chàng cô đơn. Không ai hiểu được nỗi khổ tâm của chàng vì không ai nghe tiếng rú của Lê khi té xuống, không ai nhìn thấy nét mặt khủng khiếp của Lê khi Lê tuột trên mái nhà dốc, trừ chàng. Bất giác Mạnh nghĩ tới Dung, người đàn bà vợ bạn, người chàng nghe nói nhiều đến nhưng chưa từng gặp, chưa từng thấy mặt. Có thể nào Dung cũng ôm giữ một nỗi khổ tâm như chàng ?? Có thể nào Thịnh, chồng nàng, thấy nàng có thái độ kỳ lạ chỉ vì nàng cũng từng đã cho một người nào khác chết thay cho nàng ??

Thịnh đem Mạnh trở lại với hiện tại bằng câu hỏi :

— Như vậy là moa hoàn toàn tin ở toa ?

Câu hỏi cho Mạnh biết người bạn giàu sang của chàng muốn ra về. Chàng hỏi lại :

— Toa nói rõ hơn đi...Toa muốn moa phải làm những gì nào ?

— Toa theo dõi hành động của nàng. Toa giúp moa canh chừng nàng, đừng để nàng làm việc gì tai hại, Nhất là moa muốn toa cho moa biết toa nghĩ gì về nàng. Khi người ta ở trong cơn bối rối người ta cần có người tin cần để tỏ lộ sự bối rối của mình. Được tâm sự với toa như vậy moa đã đỡ lo nhiều lắm rồi.

— Nếu việc moa làm có thể làm toa yên tâm, moa sẵn sàng.

— Tối nay toa bận gì không Mạnh ?

— Toa định làm gì tối nay ?

— Mời toa đến nhà ăn cơm với vợ chồng moa. Moa giới thiệu toa với Kiều Dung...Vợ moa.

— Không nên — Mạnh cười vì sự ngờ ngẩn của bạn — Nếu nhờ moa theo dõi nàng mà toa lại giới thiệu thẳng moa với nàng, moa làm sao còn làm việc đó được nữa ?? Đừng để nàng biết moa là bạn toa mới được...

Thịnh cười xòa :

— Ờ...Moa làm cảm quá. Nhưng cũng phải có chỗ nào để toa thấy vợ moa mới được chứ ?

— Toa đưa nàng đi ăn tối ở hiệu, moa sẽ ngồi ở đó trước. Moa sẽ có thể nhìn rõ nàng mà nàng không thể biết.

— Hay đấy. Vậy thì tối mai nhé ?? Tám giờ tối mai vợ chồng moa đến ăn ở La Cave.

— Moa sẽ ngồi sẵn ở đó.

Thịnh tỏ vẻ mừng ra mặt. Vừa móc túi lấy ra tập ngân phiếu, Thịnh vừa nói như để cho Mạnh lắng nghe ý đến việc mình ký ngân phiếu chi tiền trước :

— Toa thấy không ?? Người có nghề như toa vẫn hơn, moa đang thắc mắc không biết làm cách nào để toa biết mặt Kiều Dung. Đưa nàng đến hàng ăn là tiện nhất. Thật dễ dàng thực hiện.

Mạnh thấy rõ rằng Thịnh quá quen với ký ngân phiếu. Thịnh gấp tờ phiếu lại, gói xuống dưới cuốn lịch Bloc trên bàn :

— Mạnh... Đừng giận moa. Đừng phiền. Toa nhận lời giúp moa là quý lắm rồi. Tuy nhiên moa vẫn phải lo đến vấn đề tiền. Tất cả mọi chi phí của toa kể từ nay đều do moa chịu...

Bất mãn vì việc bạn đưa tiền cũng là một thái độ tự ti. Vì nghĩ vậy Mạnh chỉ cười :

— Toa muốn sao cũng được.

Chàng tiến chân Thịnh tới cửa.

— Văn phòng Trinh Thám Tư của toa nhiều việc chứ ?

— Cũng tạm đủ. Nếu nhiều việc quá moa cũng không thích, vì không làm nổi.

— Tối. Thật mà, toa đừng ngại nếu toa cần moa giúp. Bất cứ là chuyện gì... Nếu moa giúp được, moa sẵn sàng làm ngay. Anh em có bổn phận giúp nhau những lúc cần đến... Quên mất...

Thịnh đặt vào tay Mạnh một tấm danh thiếp :

— Địa chỉ nhà riêng và văn phòng của moa đây. Toa hãy làm dùm moa tất cả những gì toa cho là cần làm. Khi toa thấy được tin gì đáng kể, hay khi toa cần gặp moa, hãy gọi điện thoại tới văn phòng cho moa. Chỉ cần toa làm cách nào cho Kiều Dung không biết là toa theo dõi nàng đó lời moa nhờ. Nếu nàng biết thì lời thôi lắm á...

Hai người bạn bắt tay nhau.

— Tin ở moa.

— Cảm ơn Mạnh nhiều lắm.

Mạnh tới đứng bên cửa sổ nhìn xuống đường. Thịnh vào chiếc Mercedes đen bóng như gương. Người tài xế đội kết cung kính mở cửa xe và chiếc xe trôi đi như một chiếc thuyền giữa dòng sông đường phố. Tuy không thích chơi xe hơi và chưa từng bao giờ bận tâm về xe hơi Mạnh cũng phải nhận rằng xe Mercedes thật đẹp, thật sang. Có thể nói đó là loại xe sang đẹp nhất thế giới. Những nhà tư bản, những ông chủ bị phải đi Mercedes. Trên đường phố đông, chạy giữa những cái ngàn chiếc xe hơi khác, chiếc Mercedes nổi bật lên như con chim phượng giữa đàn gà.

Kiều Ngọc... Kiều Dung... Mạnh nghĩ người vợ bạn. Bà vợ nàng tên là Kiều Ngọc và nàng tên là

Kiều Dung. Hai cái tên giống nhau như tên hai chị em. Theo lời kể của Thịnh, hai người đàn bà đó tuy là bà cháu nhưng có nét mặt khổ người giống nhau như hai chị em. Và Kiều Ngọc mắc bệnh thần kinh Kiều Ngọc đã tự tử chết bằng cách trâm mình Cỏ Kiều Dung ?? Kiều Dung có đau thần kinh như Kiều Ngọc không?? Cuộc đời Kiều Ngọc đã kết liễu bí thảm, còn cuộc đời Kiều Dung thì sao ??

Làm gì có chuyện gia truyền ?? Đừng nhìn ra bầu trời trở sấm khi bóng nắng gần tắt. Mạnh miễn man suy nghĩ. Đúng là nàng đóng kịch với anh chồng ngốc chỉ biết làm tiền và chỉ lo làm giàu của nàng. Xong người đàn bà có thể đóng kịch với chồng, có thể đánh lừa chồng nhưng không thể đóng kịch đánh lừa nỗi đàn ông lạ, nhất là với những anh đàn ông không yêu thương gì họ.

Gặp đàn ông lạ bộ mặt thật của họ lộ ra ngay. Mạnh tin rằng chàng sẽ không cần nhiều quá 7 ngày để dò ra sự thật vụ Kiều Dung ngoại tình. Nếu chàng có ngoại tình, với một chàng trẻ tuổi, đẹp trai hay ngây thơ nào đó, Mạnh cũng không thấy là nàng có lỗi gì lắm. Mạnh không tán thành nàng nếu nàng ngoại tình, xong chàng tự đứng ra biện hộ cho nàng làm sao một người đàn bà còn trẻ lại đẹp — chàng nghĩ rằng nàng vừa đẹp vừa đa tình — một người đàn bà giàu sang biết khá nhiều về nghệ thuật, say mê những cái đẹp ở đời, lại có thể chịu đựng nổi một anh chồng trưởng giả, nhà buôn chỉ biết có lời lãi ? Người được nàng yêu chắc hẳn phải nghèo, nhưng có tương lai. Mạnh thắc mắc nghĩ trước đến chuyện chàng sẽ báo cáo kết quả ra sao với thân chủ của chàng.

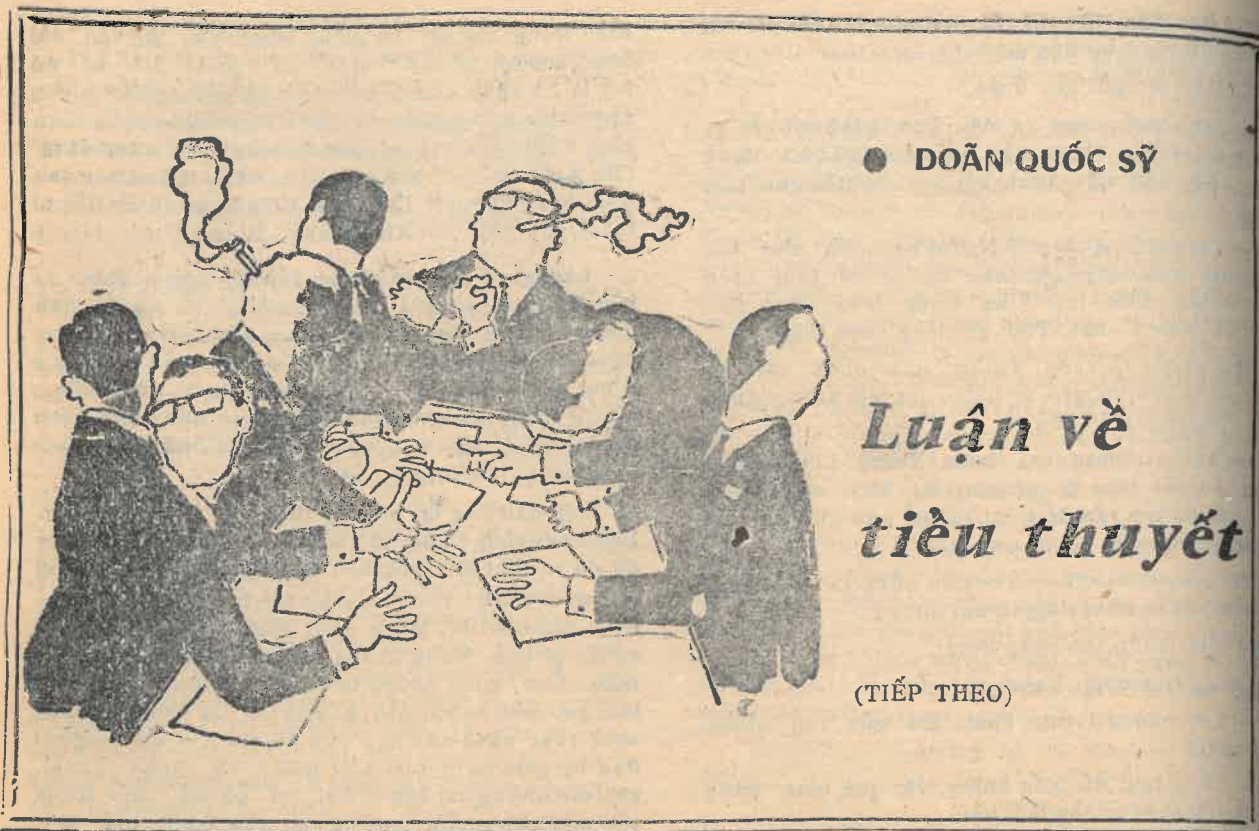
Mạnh trở vào phòng và cầm tờ ngân phiếu Thịnh để lại lên coi số tiền ghi ở đó quá lớn. Tổng cộng số tiền chàng kiếm được kể từ ngày chàng mở văn phòng Trinh Thám Tư này cũng chưa bằng số tiền ghi trên tờ ngân phiếu này. Chàng nghĩ trước đến bữa ăn tối mai ở La Cave. Ngồi đó lâu chờ vợ chồng Thịnh tới chàng sẽ phải uống nhiều rượu. La Cave là hàng ăn nổi tiếng thanh lịch và nhiều rượu Pháp. Tối mai chàng sẽ uống Cognac Remy Martin.

Chàng mở tủ lấy ra tấm bìa cứng mới tinh. Cầm cây bút ri đen chàng trịnh trọng viết lên bìa hàng chữ đậm :

— HỒ SƠ KIỀU DUNG.

CÒN TIẾP

● DOẢN QUỐC SỸ

Luận về tiểu thuyết

(TIẾP THEO)

Lịch trình tiến triển của thể tiểu thuyết

Theo truyền thống Tây phương thì tiểu thuyết là giai đoạn ba theo lịch trình tiến triển của thể văn thuật sự: giai đoạn một là ANH HÙNG CA (epic) giai đoạn hai TRUYỆN TÌNH HIỆP SĨ (romance), giai đoạn ba: TIỂU THUYẾT (Anh; NOVEL Pháp; ROMAN.)

Anh Hùng Ca (Epic):

Đây là thứ truyện dài thuật lại bằng lời thơ hùng tráng những thành tích của những bậc anh hùng dũng sĩ truyền kỳ hay lịch sử.

Người Hy Lạp phân biệt loại thơ anh hùng ca với loại thơ trữ tình ở cả hai điểm nội dung cũng như hình thức. Về nội dung thơ trữ tình biểu lộ đậm đà tình cảm cá nhân hơn anh hùng ca nhiều, về hình thức trình bày thì người Hy Lạp ngâm hát thơ trữ tình, anh hùng ca thì chỉ cao giọng đọc. Anh hùng ca cũng khác với kịch thơ, vì anh hùng ca chỉ do một người đứng ra tụng đọc và biểu diễn câu chuyện, còn kịch thơ là để diễn trên sân khấu.

Anh hùng ca không phải chỉ có tác dụng đơn thuần giải trí người nghe bằng cách kể lại những thành tích anh hùng cao cả, mà qua nội dung đó còn biểu lộ tính chất cũng như lý tưởng của một xã hội cổ khi đã đạt tới một trình độ văn minh nào đó. Tỉ như xã hội đó đã kết hợp lại thành một cộng đồng không quá rộng lớn cho lắm, về kỹ thuật đã biết canh tác và làm được đồ kim khí và thường khi gây chuyện binh đao, chinh phạt lẫn nhau. Sau này khi trình độ văn minh tiến triển sang giai đoạn khác, thể anh hùng ca trở nên lỗi thời, không còn thích hợp nữa.

Có hai loại anh hùng ca. Loại bình dân (folk epics) vô danh, truyền khẩu như BEOWULF (Anh) CHANSONS DE GESTE, CHANSON DE ROLAND (Pháp), RAMAYANA, MAHABHARATA (Ấn Độ)...

Loại anh hùng ca văn học (literary epics) là công trình sáng tác của những đại thi hào như ILIAD và ODYSSEY của Homer, AENEID của Vergil...

Truyện tình hiệp sĩ (Romance):

Loại này xuất hiện sau anh hùng ca một thời gian khá lâu. Thoạt là

một số huyền thoại Hy Lạp miêu tả những cuộc phiêu lưu kỳ lạ như cuộc du hành liên hành tinh trong TRUE HISTORY của Lucian (thế kỷ II sau Thiên chúa), nhưng hầu hết nhất phải kể tới tác phẩm AETHIOPICA của Heliodorus (thế kỷ III sau Thiên chúa) kể lại truyện một cặp tình nhân qua bao nhiêu gian truân khổ ải rồi mới tới ngày tái ngộ.

Ấu Châu vào thời trung cổ người ta lại chứng kiến một diễn trình tương tự: thoạt là anh hùng ca như CHANSONS DE GESTE vào thế kỷ XI và XII, sau đó cuộc sống ổn định dần, tình cảm phức tạp hơn, loại TRUYỆN TÌNH HIỆP SĨ (Romance) xuất hiện, thoạt bằng văn vần rồi bằng văn xuôi, kể lại những thiên diễm tình và những phiêu lưu hào hùng của các vị hiệp sĩ. Truyện viết ra để được đọc trong bầu không khí thần mật giữa một số nhỏ giới quý phái trong triều. Những truyện tình thời Trung cổ thường khai thác quanh các đề tài lớn quen thuộc như: Cuộc vây thành Troy, truyện đại đế Charlemagne, truyện vua Arthur. Hai sắc thái đặc biệt của

loại truyện này là luôn luôn thấm đượm tinh thần Cơ đốc giáo với lý tưởng ái quan lãng mạn có hiệp sĩ tình. Những truyện tình hiệp sĩ sau này của Philip Sidney, Walter Scott, Robert Louis Stevenson càng tiến tới gần với thể tiểu thuyết của chúng ta ngày nay hơn nữa.

Tiểu thuyết

Hãy đi sát vào các định nghĩa tiểu thuyết đã thuật chúng ta thấy nổi bật mấy yếu tố sau đây:

1) SẢN PHẨM CỦA TRÍ TƯỞNG TƯỢNG: Tiểu thuyết, căn bản là một sản phẩm của tưởng tượng. Gần đây khi Mai Thảo trả lời cuộc phỏng vấn của Nguyễn Nam Anh, báo VĂN, đã nói lên đích thực cái yếu tố trí tưởng tượng của tiểu thuyết.

"Tiểu thuyết phải được coi là một sản phẩm của tưởng tượng, cho dù nhà văn xưng tôi và nói về mình... Những thực tại cụ thể nhất của đời sống nào qua cái ngưỡng cửa của tiểu thuyết, cũng chỉ còn là tưởng tượng như tiểu thuyết". (1)

2. TÍNH CHẤT XÁC THỰC:

Tiểu thuyết tuy giả tưởng mà lại tạo dựng được bầu không khí xác thực bởi chất liệu của tiểu thuyết là đề tài, biến cố, nhân vật đều gần gũi với đời sống thực. Nhân vật tiểu thuyết không siêu phàm như nhân vật anh hùng ca, không lý tưởng hóa một cách tròn trịa như trong những truyện tình hiệp sĩ (romance). Lối mô tả những tình tiết tỉ mỉ cũng là một kỹ thuật đặc biệt khiến không khí tiểu thuyết càng gần gũi với cuộc sống thông thường.

Thật ra nếu nhìn ngược dòng lịch sử tới thời man nha của thể tiểu thuyết thì sự quan sát và sử dụng những chi tiết trong đời sống thường nhật để đem vào tác phẩm thoạt rất rời rạc và không hề được xây dựng thành một kết cấu gắn bó thống nhất. Tỉ như trong SATYRICON của Petronius (nhà văn La-Mã mất vào khoảng năm 66), tất cả những điều ông tả về xã hội đương thời như kết hợp thành những bài nghị luận văn chương, nghị luận xã hội, đôi khi xen vào những văn thơ đối ngẫu sinh tình (2).

Qua thời Trung cổ xuất hiện hai thể văn mới là FABLIAU và

NOVELLA để giải trí cho lớp người trung lưu thanh thị.

FABLIAU là một thể truyện bằng thơ của Pháp viết vào khoảng thế kỷ XII và XIII kể lại những chuyện phiêu lưu ngắn tức cười của các loài hạ đẳng. Trong văn chương Anh tác phẩm MILLER'S TALE của Chaucer (thế kỷ XIV) là một tỉ dụ điển hình cho thể này. Kể đó ở Ý có thể NOVELLA, thủy tổ của thể truyện ngắn sau này.

Đặc tính của cả hai thể FABLIAU và NOVELLA đều tả thực sở sang cuộc sống gần gũi, hoàn toàn trái ngược khuynh hướng lý tưởng hóa của những truyện tình hiệp sĩ.

Tới đây có một vấn đề nhỏ cần được giải quyết ngay, đó là vấn đề tiểu thuyết lịch sử. Đặc tính của tiểu thuyết là gần gũi với đời sống thực tại, nếu đó là một tiểu thuyết lịch sử đương thời hay gần gũi thì không sao, nhưng nếu thuật lại một thời quá vãng đã xa thì phải được coi là một trường hợp đặc biệt. Tác giả cũng như độc giả chẳng hề có kinh nghiệm bản thân gì về những tình tiết xảy ra trong truyện, chỉ còn những khúc mắc éo le xây dựng thành cốt truyện là thuộc lãnh vực thực của tiểu thuyết.

Sở dĩ tiểu thuyết Tây phương mang nặng tính chất thực tại như vậy bởi chính ý nghĩa nguyên thủy của danh từ đó. Từ ngữ Anh NOVEL (tiểu thuyết) bắt nguồn từ từ ngữ La Tinh NOVUS có nghĩa là mới, sốt đẽo (new). Vào thế kỷ XIV tại Florence (Ý) mới nảy sinh ra thể NOVELLA để cung cấp món ăn tinh thần cho xã hội nơi này gồm các thương gia giàu có và trí thức hơn. Người có công đầu khai phá thể này là Giovanni Boccaccio (1313-75) Ông đã dùng chữ NOVELLA để ghi đầu đề cho những thiên giai thoại ngắn của ông. Từ ngữ NOVEL có lẽ được chính thức dùng lần tiên trong văn học sử Anh với tập dịch phẩm THE PALACE OF PLEASURE ấn hành năm 1566 gồm những tác phẩm ngắn của Giovanni Boccaccio và Matteo Bandello (một nhà văn Ý khác sinh quán ở miền Piedmont) dịch giả là William Painter. Loại NOVELLA, những thiên giai thoại ngắn, kiểu Ý nay tiếp tục

được hành trường trong văn chương Anh cho đến thế kỷ XVIII, nhưng bỏ cục vẫn còn lỏng lẻo lắm.

Tác giả Anh đầu tiên xứng đáng danh hiệu tiểu thuyết gia là Samuel Richardson với tác phẩm PAMELA hay VIRTUE REWARDED (1740) truyện được viết dưới hình thức những lá thư được gửi đi (cho có vẻ gần với sự thực) kể truyện một cô đầy tớ đã qua biết bao thử thách gian nan chống lại những tấn công sàm sỡ của ông chủ và vẫn bảo tồn được tiết hạnh của nàng.

Tiếng Anh NOVEL (tiểu thuyết) không những có nghĩa đặc sắc (original) khác với thông lệ, (vì có thể mới thành truyện chữ), mà còn hàm ý mới xảy ra (recent occurrence)

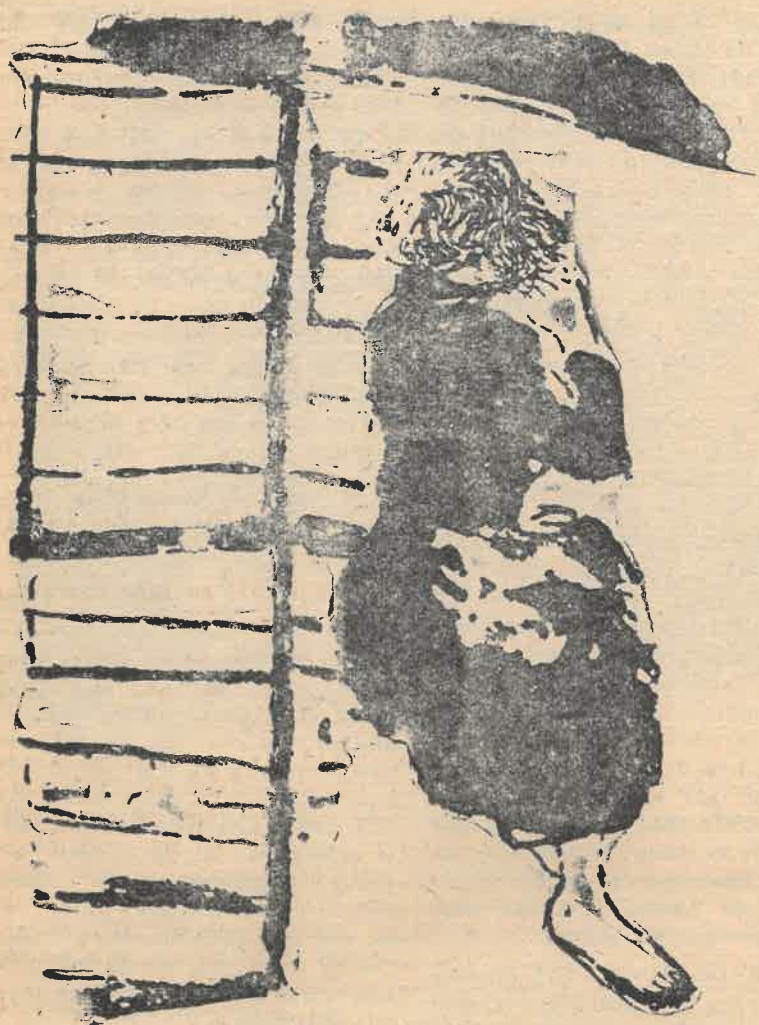
3. TÍNH TIẾT ÍT NHIỀU ÉO LE VÀ CÁ TÍNH NHÂN VẬT: Cốt truyện tiểu thuyết luôn được xây dựng bằng những tình tiết ít nhiều éo le. Chính những tình tiết đó nêu rõ cái sắc thái đặc biệt của tiểu thuyết, chúng làm tiểu thuyết khác với truyện tích (a story) hay một truyện ngụ ngôn (a fable). Bởi vì những tình tiết đó đã được kết cấu ở một mức độ cao hơn, tinh vi hơn, không chỉ thuật lại sự việc một cách đơn thuần theo thứ tự thời gian, mà đã biết phối hợp chúng theo một thống hệ nhân quả khít khao.

Với tiểu thuyết tính tiết không thôi dù éo le đến mấy cũng chưa đủ. Tiểu thuyết căn bản còn phải trình bày cá tính nhân vật thể hiện qua những tình tiết đó nữa. Tính tiết éo le khẳng khái gắn liền với nhân vật như hình với bóng. Hiểu như vậy, chúng ta mới không ngạc nhiên khi nghe câu nói sau đây của Henry James: "Nhân vật là gì nếu không do biến cố tình tiết tạo thành? Biến cố tình tiết là gì nếu không do nhân vật biểu trưng?"

(What is character but the determination of incident? What is incident but the illustration of character?)

Tác phẩm DON QUIXOTE của Cervantes (1547-1616) có thể coi là một trong những tác phẩm đầu tiên đã hội đủ cả hai yếu tố của

(Xem tiếp trang 56)

Những bà mẹ đi tìm con

ĐIỀU TRA
XÃ HỘI

Ngày 29 Tết vừa qua, chính phủ đã giải tán làng cô nhi Long Thành, một cơ sở xã hội bất hợp pháp, thường được mô tả là nơi chứa thanh niên trốn quân dịch, và chỗ lợi dụng trẻ con để làm bình phong cho mục tiêu chính trị. Gần 1500 em trong làng bị tách ra làm năm bảy nhóm, giữ tạm trong các cô nhi viện khác như CNV Quách thị Trang, Santa Maria, Gò Vấp v.v... Đa số các em «Cô nhi Long Thành» theo thống kê của bộ Xã Hội, đều còn cha, mẹ hay đầy đủ cả song thân. Và trong mấy ngày đầu năm mới, gia đình các em «cô nhi» đó bỏ cả Tết nhất mà lo lắng đi đón con về.

Bà Lê thị R., người gốc Ba Tri (Kiến Hòa), vừa trình giấy cho ban quản trị cô nhi viện Quách Thị Trang, vừa bồn chồn lo lắng: «Tôi lên Bộ Xã Hội, thấy tên thằng Văn, con tôi ở đây, không hiểu...»

Sau khi dò tìm tên đứa trẻ không thấy trong danh sách, ông Quản Lý CNV Quách thị Trang đã cho gọi mấy em nhỏ cùng lứa tuổi với Văn tới để hỏi thăm. Và ông ôn tồn giải thích cho bà R: «Hứa hờn Bộ Xã Hội đưa tới đây đông lắm, nhưng chúng tôi chỉ dám nhận trên 100 em, nên họ đưa qua cô nhi viện khác đó. Bà cứ yên tâm, đi tìm coi».

Quay sang nhà báo, bà R cười gương, miệng mếu xeo: «Lỡ ai lãnh con mình rồi thì sao đây bà? Bà R. tỏ vẻ rất ân hận, vì đã không đón nốt cháu út về từ trước Tết. Bà có 4 đứa con gửi tại làng cô nhi Long Thành, vì «ở dưới quê đánh nhau đồ quá, mà tui thì phải đi mần».

Hồi trong năm, bà thấy quê đã yên ổn, nên tới đón 3 đứa lớn để mẹ con về làng làm ruộng. «Hầu đề có vụ này xảy ra chớ!».

Ông Ph. một ông bố tư Quy Nhơn đi xe đạp ba lượt về thăm con mới gửi trong làng cô nhi Long Thành, tới ngã ba xa lộ mới hay tin làng đã bị giải tán. Đôi mắt tinh nhanh trên khuôn mặt ông không che dấu được nỗi nóng nảy, lo âu: «Tôi vô thăm chúng, đầu gối... Ông Ph cho biết vì nhà nghèo, lại có tới 8 đứa con nên đem bớt 2 trụ gửi vô làng sau khi tình cờ được ghé thăm họ. «Họ cho gửi không mất tiền, lại dạy chữ, dạy nghề cho con mình, thì mình ơn trong bụng qua rồi, đâu biết họ lợi dụng những chi».

Ông Ph. bà R. cũng như hầu hết các bậc cha mẹ khác có con gửi trong làng cô nhi Long Thành,

không ai biết gì về những âm mưu chính trị của ban quản trị làng. Họ chỉ gửi con vào vì nghèo qua nuôi không nổi, hoặc vì làng xóm không có an ninh, hay một số khác vì con ngộ nghịch, khó dạy bảo. Một nhân viên Bộ Xã Hội cho biết, đã có mấy người đi xe Mercedes tới đón con về. Một chú Sư nguyên là thầy giáo trong làng cô nhi LT, lại tiết lộ: «Nhiều người không những gửi con vô làng làm «cô nhi» mà chính họ cũng bán luôn cả nhà của cũng đường làng rồi xin vô ở luôn trông để làm công quả» nữa. Chú Sư kể trên nay đã hoàn tục, lập gia đình, cho biết: «Ông Tư Sư người đứng đầu làng cô nhi LT, là người có cái miệng lưỡi rất lợi hại». Ông ta có thể chỉ nói chuyện với ông bà X, Y trong vài tiếng đồng hồ, là thu phục được hai đệ tử trung kiên, cộng thêm lũ trẻ con cái họ nữa.

Buôn thàn bán thánh

Làng cô nhi Long Thành, vì vậy ngoài số trẻ con do cha mẹ, anh em chúng gửi nuôi, còn có tới gần 500 người lớn tự nguyện vô làm việc giúp cho con nít. Từ đứa nhỏ năm tháng tới cụ già sáu bảy mươi, tất cả «đều» trong làng đều cạo đầu, khoác chiếc áo vàng như các ni, sư đã quy y thể phát.

Họ cứ thịt cá, trẻ con cũng chỉ ăn cơm cháo và một hoặc hai món rau đậu nấu muối. Ngoài những buổi học chữ, những đứa trẻ từ 8, 9 tuổi trở lên đều phải làm rẫy, làm đồng mỗi ngày. Ban quản trị làng đã giải thích lý luận trong nguyệt san «Giọt Lệ Suối Trong» rằng: Con của quý vị được ở tại làng cô nhi LT, là đang sống trong cảnh Niết Bàn, Thiên Đàng. Quý vị đừng mang chúng ra khỏi làng cô nhi để chúng nhiễm tánh hư tật xấu và sẽ bị xuống địa ngục... Với các lời lẽ đầy tính chất huyền bí đó, ai mà không sợ?

Cũng trong nguyệt san «Giọt Lệ Suối Trong» số 11, đề ngày 1-4-1969 đó, hai bài báo đã kết tội người lớn làm xấu xa chính con cái họ, vì «hôn con cũng là gây tánh xấu cho nó...», «người lớn là địa ngục, là nơi tội lỗi» và «muốn trẻ con được tốt mãi mãi thì phải để cho trẻ được sa nhảm với người lớn... chớ mang trẻ về với gia đình» v.v...»

Cho đứt con

Ban quản trị làng cô nhi LT tự cho rằng họ đã đào tạo được những đứa con nít «đạo đức hoàn toàn, đáng kính như những bậc thánh», nhờ phương pháp giáo dục sắt thép của họ. Em Nguyễn Văn Lợi, 10 tuổi, cha mẹ chết hết, được bác gửi vô làng từ ba năm nay, cho biết: «Mỗi khi các em khuya muốn lúc chớ ăn, hay nói chuyện trong giờ học, là các em lãnh đủ 50 roi vào hai bàn tay bé bỏng!»

Một bà mẹ gửi 5 đứa con vào làng, bữa trong tết tới làng xin lãnh con (lúc đó chưa bị giải tán tuy Tư Sư đã bị bắt vì có án tù 10 năm từ trước) chỉ được trả lại 4 đứa vì «đứa nhỏ nhất đã có giấy cho

đứt rồi!» Bà nản nỉ vô hiệu bèn lên lối vô các dãy nhà tìm con dất về. Đứa trẻ 5 tuổi theo mẹ đi ra tới văn phòng chạy «lại tùm áo một cô nhân viên Bộ Xã Hội: «Bà ơi, cho cháu về với mẹ kéo cháu bị đánh chết». Trước sự đứng đắn của nhân viên bộ xã hội một ông «sư» trong làng đưa giấy tờ «cho đứt» ra hăm: «phải để nó lại, muốn dẫn nó đi hãy bước qua xác tôi trước». Người kể chuyện này cho biết, sau phải nhờ một ông Đại úy cảnh sát có mặt tại văn phòng cứng rắn can thiệp, bà mẹ nọ mới mang được con về.

Huấn luyện cầm hờn

Không phải chỉ có kỷ luật sắt, các trẻ nhỏ trong làng cô nhi LT còn được uốn nắn tư tưởng để trở nên những ngọn lửa «cầm thù để quốc Mỹ» và «cương quyết bảo vệ màu da».

Ông Quản Lý CNV Quách thị Trang kể lại rằng khi hỏi một chú em 13 tuổi về cái áo vàng em mặc khi mới tới đây:

— «Sao em không chịu thay áo khác cho giống bạn bè?»

— «Vì áo vàng này biểu hiệu cho màu da vàng của dân Việt. Em mặc nó luôn để nhắc nhở mình đừng quên màu da của dân mình...»

Ông Hai, giám đốc cô nhi viện Santa Maria cho biết, khi Bộ Xã Hội mới đưa lũ trẻ từ CNV Long Thành về, ông đã hết hồn vì chúng hò nhau «giết con bé Mỹ lại kia đi». khi thấy mặt một đứa trẻ gái tóc vàng ở trong viện Ông Hai cũng cho biết, nhiều em đã tiết lộ những hình phạt kỷ cực, những chỉ tiết thương tâm khi các em ở trong làng cô nhi LT. Nhưng khi nhà báo hỏi tới, thì cô cậu nào cũng đều ngậm miệng như sợ hãi.

Tư Sư đã giết một hài nhi?

Cũng trong dịp thăm cô nhi viện Santa Maria, chúng tôi gặp lại ông Ph. và bà R, lần này tươi cười sung sướng vì đã thấy con rồi. Người mẹ đau khổ nhất trong vụ giải tán làng cô nhi Long Thành này có lẽ là mẹ em bé gái đã bị ông Tư Sư giết chết trước khi ông ta bị bắt. Theo lời một nhân viên Bộ Xã Hội, khi cảnh sát Biên Hòa bao vây và tràn vô làng, ông Tư Sư đã ôm theo một bé gái làm con tin khi chạy trốn và trong lúc giằng co sao đó, ông ta đã giết chết đứa nhỏ. Cũng theo lời nhân viên này, thì đứa trẻ tội nghiệp đó có cha là đại úy phi công đã chết, mẹ đem gửi vô làng!

Tư Sư hay Nguyễn Văn S., người sáng lập ra «Đạo Đồng cứu thế» và lập ra làng cô nhi Long Thành từ sau tết Mậu Thân được chính phủ mô tả như một tội đồ đang mang án 10 năm khổ sai, người đã từng lường gạt cả bác sĩ Trần Kim Tuyên và Tị kinh tế Nguyễn ngọc Thơ (hồi đệ I cộng hòa) để lập một ngân hàng ma; và đã từng ngồi tù vì tội buôn lậu súng.

(HIỆN TỐ)

Tiếng nói của Chiến Sĩ

KIỀU MỸ DUYÊN
phụ trách

Sau khi đi một vòng vùng hỏa tuyến : Cam Lộ, Đông Hà, Gio Linh, Huế và bay lên cao nguyên Trung phần Pleiku, Kontum... Và bây giờ Kiều Mỹ Duyên trở về Saigon đọc thư đọc giả.

Thư tiền đồn

KBC... ngày 1-2-1972

Trâm yên quý,

Xuân Nhâm Tý năm nay, ba phải đón xuân ở tiền đồn. Ba nhớ con kinh khủng. Ba ngậm ngùi, hai hàng nước mắt nhẹ tuôn để nhìn vu vơ vào khoảng trống mung lung của rừng núi mặt khu Minh Đạm, của hàng rào kẽm gai.

Nhà mình nghèo, gần tết càng vắng lạnh. Bộ mặt con ngơ ngác đến đau sót lòng ba. Tết đến, người làm duy nhất «Bà Tư» cũng xin nghỉ «Bà Tư» của con nở bở con đi về quê ăn tết. Con hoang vắng với cặp mắt nai tơ trông ngóng. Ba thấy nhói đau khi đọc thư mẹ con kể chuyện; bằng ngày con thường thốt lên vài câu: Bà Tư, Bà Tư đâu rồi! Bà Tư đi rồi hả mẹ! Mẹ bế con về Bà Tư đi.

Ba bó tay khi thấy con mất một bạn thân từ thuở nhỏ. Con nay mới ba tuổi, cái tuổi cần một người bạn già để nhờ vả, để bày hàng, để bế lên giường ngủ khi đã mãn cuộc chơi với những búp bê, xe hơi, ly chén nylon. Ba thật sự bó tay khi đi khắp nơi để kiếm một người giúp việc và nhất là giúp con vui trong những ngày tết đến.

Thật khó khăn với thời buổi này để tìm một người bạn cho con. Ba làm lính, ba đã quên những bữa ăn lót lòng buổi sáng, nuốt nước bọt nhin thèm khi nhìn bé bạn hút thuốc và đã tự tay giặt lấy bộ đồ Kaki nhàu nát với bụi đỏ ngàn của vùng đất đồi núi. Ba chỉ nghĩ duy nhất về con và cho con. Ba hy vọng với số tiền lương lính nhỏ nhỏ mỗi tháng, duy trì cho con một người trông giữ con. Nhưng đến nay ba đã thất vọng.

Mẹ con, bụng mang dạ chửa, thế mà ngày nào cũng lê chiếc bụng đi làm chân thư ký còm để góp nhặt tiền hầu nuôi con và đuổi theo nếp sinh hoạt kinh tế mùa thu ngày càng leo thang ngày nay.

Trâm ạ, ba đã khóc thật sự, khóc như một đứa trẻ khi thấy mình bất lực. Ba tự nguyện với thân ba là ba sẽ nhin đói, nhin khát, quên tất cả cho mình để nghĩ đến con và lo cho con. Có đến hơn 5 năm nay, ba chưa biết xô tay vào bộ đồ mới nào. Ba chỉ biết có mùi nồng nặc của bộ đồ treilly, nhưng ba vẫn thấy vui sướng vì con còn có người bạn già chơi đùa với con. Nhưng nay

thì thật buồn thảm, thật chán chường.

Ba xin được cái phép 48 giờ về thăm con. Sau khi nhận được thư của mẹ con. Ông chỉ huy trưởng cầu nhâu không muốn ký phép. Ba đã nói với ông ta bằng nước mắt và con tim. Ông ta khó khăn tình cảm nói: Anh gửi nó vào kỹ nhi viện là đẹp!

Ba khóc và tủi thân thật nhiều khi nghe câu đó. Ba đã từng được nuôi lớn từ kỹ nhi viện Terexa ở Ấp Thái Hà ngoài Hà nội. Cái ngày Đức cha Gioan Kim khả kính còn trông nom. Ba không muốn con phải sống kéo dài trong bốn bức tường và sinh hoạt theo tiếng chuông, hồi còi.

Về nhà, ba thấy nhà mình hoang lạnh quá, cửa đóng then cài. Trâm yêu quý của ba đang quán thảo với lũ trẻ con nhà lối xóm. Một mũi con trông hốc hác, lấm lem lấm lốc, mũi dãi đầy người. Quần áo bẩn thỉu. Ba chợt hiểu là mẹ con đã gửi bà hàng xóm giữ dùm con. Ba thấy đau thật đau trong lòng. Rồi đây con sẽ mất đi những giấc ngủ tuổi thơ giữa trưa hè nóng nực. Sáng ra, con sẽ bị đánh thức sớm, ôm gối, tà, bà qua hàng xóm tá túc. Chiều đón về.

Ba nghĩ 48 giờ đã gần hết 24 giờ rồi. ba sẽ cố gắng đi tìm khắp Saigon, Gia Định để kiếm cho con một người bạn già hay một người chỉ để chúng bán hàng với con. Nhưng ba thấy thật vô vọng vì nghe một bà cụ già vùng ngoại ô nói: «Trẻ nil ngày nay khoảng mười, mười một tuổi, đi bán cà rem hay nước xi rô bở trong bịch nylon cho mấy khu công trường xây cất cũng kiếm được gần chục ngàn một tháng, nghe vậy, ba thất vọng, lạng thang đây đó, hỏi thăm hỏi dò lung tung nhưng cũng không tìm đâu ra.

Đi quanh quẩn mãi, trở về với hai tay trắng vô vọng. Con ngủ thơ ngày. Ba chặc lưỡi nhin con qua nước mắt. Thôi biết sao hơn, pho mặc ông trời vậy!

Con ơi, nếu mai này quê hương mình thanh bình, ba không làm lính nữa, ba sẽ làm bất cứ nghề gì

(Xem tiếp trang 55)

THIỆU QUANG

ĐỜI LẮM CẨM

những chuyện rất lăm cẩm
nhưng có thật 100 phần 100

Chồng «thiến rồi mà vợ vẫn
có bầu.

KUALA LUMPUR (UPI) Nhiều phụ nữ tại các đồn điền cao su và dầu trái kê của Mã Lai Á đã thỉnh linh mang bản trong khi các ông chồng của họ không thể nào có con được nữa. Ủy Ban kế hoạch hóa gia đình quốc gia cho biết như vậy.

Một phát ngôn nhân cho biết việc cắt ống dẫn tinh gần đây đã trở thành thông dụng trong nam giới tại các đồn điền. Kết là phụ nữ càng ngày trở nên dâm loạn hơn.

Một khi chồng của họ không thể có con được nữa, họ tin rằng họ không thể có bầu. Do đó họ bắt đầu lăm cẩm với những người đàn ông khác, gồm cả những người «chưa cắt ống dẫn tinh».

Ông cho biết hiện nay Ủy ban dự định truyền bá tin tức về sự kiện này cũng việc dùng thuốc ngừa thai và cắt ống dẫn tinh.

Ghép tim, trẻ lại 10 tuổi

TORONTO, Gia Nã Đại (AP) Một người Gia Nã Đại 56 tuổi, người từng nhận quả tim của một thiếu niên 14 tuổi trong một cuộc giải phẫu ghép tim cho biết «tôi chưa bao giờ thấy khỏe hơn lúc này. thật ra tôi cảm thấy như trẻ lại 10 tuổi».

Bốn tuần lễ trước đó, Hobert Speck, thị trưởng thành phố Mississauga đã trải qua một cuộc giải phẫu kéo dài ba tiếng đồng hồ tại một bệnh viện khi quả tim của một thiếu niên ở Toronto được ghép trong lồng ngực ông ta. Thiếu niên đó tên là Richard Wolniewicz bị một xe điện ngằm đụng khi cậu ta nghiêng đầu ra ngoài sân ga để nhia một xe điện sắp đến ga. Richard đã thiệt mạng ba giờ sau khi

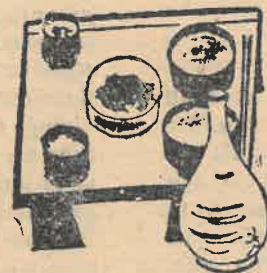
xảy ra tai nạn và một ngày trước ngày sinh nhật thứ 15 của Richard.

Chuyện gà chọi

MANILA, Phi Luật Tân (AP) Thông Tấn xã Phi loan tin một chú gà chọi trong lúc đang đá với một gà chọi khác bỗng đứng nổi sùng chạy vào «đá» viên trọng tài cho đến chết và còn gây thương tích cho chính chủ nhân của chú.

Theo nguồn tin cảnh sát, viên trọng tài bị nạn trên là Severino Redulla, 43 tuổi đã chết vì mất máu quá nhiều trên đường tới bệnh viện sau khi chú gà chọi hung hăng cắn nát cánh tay và bằng chiếc dao bụng sắc bén thường tích cho chính chủ nhân của chú.

Chủ nhân của chú gà chọi giết người tên là Clemente Saquin 29 tuổi thì được điều trị tại bệnh viện vì bị đứt cánh tay và chân,

Vẫn theo bản tin của cảnh sát tai nạn xảy ra khi đối thủ của chú gà giết người chạy vào một góc lúc vừa khởi đầu cuộc đấu. Viên trọng tài Redulla bèn bế chú gà chọi miễn cưỡng này lên, và ngay lúc đó, chú gà của Saquin chạy đến tấn công vào cánh tay của Redulla. Cả chủ nhân của chú gà chọi hung hăng cũng bị thương trong lúc cố gắng chặn bắt chú.

Tin đùa cho vui

QUITO, Ecuador (UPI) Băng tần số 8 của đài truyền hình Quito (Ecuador, Nam Mỹ) đã bị đình chỉ hoạt động kể từ ngày 3-1 và viên chủ sự phòng tin tức của đài truyền hình này đã bị tống giam.

Lý do là vì băng tần này đã cho phở biến một «tin tức sai lạc» hôm 28 tháng chạp năm ngoái cũng là ngày «ca tháng tư» của Ecuador.

Qua bản tin trên, băng tần số 8 cho biết là chính phủ Ecuador đã đình chỉ các cuộc tuyển cử dự định vào tháng 6 tới đây là Tổng Thống Jose M. Velsco sẽ tự ý lưu lại chức vụ thêm hai năm nữa.

Băng tần số 8 ngay sau khi loan tin trên được bốn phút, đã cho biết rằng đó là một tin đùa cho vui nhưng băng tần số 6 đang cạnh tranh kịch liệt với băng tần số 8 lại nghe không rõ và loan lại như là một tin đúng đắn và chính thức.

Chính phủ Ecuador cho rằng không thể chấp nhận được «lời đùa như vậy, có thể làm hoang mang dư luận».

Mất con, mất tiền, và mất mạng

MANILA, Phi Luật Tân (UPI) Một nông dân Phi 35 tuổi vì nghèo khó đã bán 7 đứa con của ông ta, ngay sau khi bán được con, ông ta đã bị một bọn người vô trang cướp tiền và giết chết trong chòi tranh ở vùng Zamboanga Delsur miền Nam Phi luật Tân.

Cơ quan báo chí Phi luật Tân san đó cho biết nạn nhân tên là Teodorico Dosdos đang ngủ trong nhà thì bị bọn cướp đánh thức ông ta dậy và bắt ông ta đưa 500 đồng Pesos, số tiền đưa trước để bán các con của ông cho đôi vợ chồng không con với giá 300 đồng Pesos (khoảng 50 mỹ kim) mỗi đứa.

Sau khi lấy tiền của ông Dosdos bọn cướp ra tay bắn chết ông ta rồi trốn thoát. Dosdos sống trong nông trại nhỏ ở làng Barrio thuộc vùng Tigbao đã bán các đứa con của ông sau khi vợ ông vừa từ trần trong khi hạ sanh đứa thứ bảy.

Đã mất tiền lại còn đau bụng

BELGRADE, Nam Tư (AFP) Một nông dân ở làng Beronjo gần biên giới Hung Gia Lợi vừa đi du lịch về, không chịu nổi những cơn đau bụng dữ dần đã phải tới bác sĩ để lấy ra 40 đồng tiền vàng mà bà ta đã nuốt vào bụng để tránh sự khám xét của quan thuế tại biên giới.

Cảnh sát cho rằng đầu sao cũng phải đưa ra tòa để xét xử về vụ vi phạm thuế quan.

NỖI LÒNG NGƯỜI PHƯƠNG ĐÔNG

13

Một lúc lâu Huân hỏi :

— Thưa bà từ đây về đến Lý Tia còn xa bao nhiêu ?

Người đàn bà ngó quanh, đổi giọng :

— Ban đêm ban hôm đừng nói những gì dính líu tới linh tráng. Tại vách mạch rừng biết đâu. Tôi đã dấu hết áo quần của cậu. Nếu khuya khoắt có động tĩnh gì thì vào hầm với chúng tôi. Có ai gạn hỏi cậu nói là một sinh viên. Cùng lắm là người ta bắt đi thôi. Nếu biết là lính người ta sẽ giết cậu liền... Thôi cậu có thể đi ngủ. Cố gắng tìm giấc ngủ. Buổi sáng ở đây nhẹ nhàng lắm. Cậu có thể ra tắm sông hoặc biển. Có ánh sáng mặt trời cảnh vật không đến nỗi nặng nề như đêm tối này đâu.

Người đàn bà đứng dậy. Huân chúc bà ngủ ngon. Chẳng nghĩ tới mẹ chàng nơi quê nhà ; lúc còn là một sinh viên mẹ tôi đã nuôi lớn tình thương tôi, mỗi ngày một lời triu mến, vài ba hôm có một cành hoa đặt trên bàn học, một ít thuốc bổ, một cốc sữa vào lúc khuya, chiếc khăn lau mặt đã giặt xong đặt vào thau nước buổi sớm mai, thức ăn thật nóng bằng bữa, thượng đế ở xa xôi làm tôi không thấy người, mẹ tôi đã thay mặt thượng đế, đàn chim không có trong thành phố khó khăn này, mẹ tôi đã thay con chim hót tiếng hót ngọt ngào nuôi dưỡng tôi; bây giờ, cánh hoa có còn ở khung cửa, hàng bữa mẹ vẫn phải mong ngóng con ngựa sa chân vào đầu đường nghiêng ngã, và con chim kia cứ mỗi năm một già nua chín vàng tiếng hót mong con về... Bóng tối vẫn còn đây. Huân thiu thiu giấc được một lát thì có tiếng đại bác kêu tới thật gần. Chàng chui xuống hầm cùng Phương và Lệ.

Hầm tối, chung quanh được xây bằng xi măng, vạc đi xuống thật sâu, nền cũng trang xi măng, được trải bằng một lớp chiếu hoa, nơi góc một ngọn đèn

14

dầu mờ tối. Ánh đèn được chắn lại bởi một mảnh giấy bìa bên ngoài, nên người ngồi trong hầm thật gần nhau mới thấy rõ mặt nhau. Phương và Lệ ngồi sát phía trong. Huân ngồi cách họ khoảng một mét. Người đàn bà ngồi phía miệng hầm. Sự có mặt đường đột của Huân làm hai cô con gái ngừng ngừng. Họ cùng cúi mặt xuống. Huân khác hơn. Anh thấy sự rủi ro ngay hôm nay đã mang tới anh một sự gì phảng phất như màu trời của mùa Xuân, như báo hiệu một mùa lúa được mùa ; gần gũi và thiết thực hơn, anh thấy đêm không còn hao hụt trống rỗng hoang vu như ban nãy. Vòng tay trắng ngà của Lệ quang ra trước hai gối. Mái tóc của Phương phủ đầy hai vai mờ tối. Những mắt xa xăm. Hồn họ lạc lõng đầu phía tuyệt vọng. Huân thấy họ mất đi cái tươi thắm, nhưng về lâu lo sâu nào lại là một vẻ đẹp khác. Họ là hoa ở khu vườn bị chính chiến tàn phá, họ là cầm thạch nơi đền đài bị hoang phế, họ là ngai vàng bỏ không nơi một cổ đô lâu đời. Vì dự làm gì, chỉ biết rằng, ngoài sự thương thức vẻ đẹp kia người thương người còn phải dành riêng một tình thương yêu cao quý, một vẻ tôn kính thâm lặng, niềm sợ hãi trước thiêng liêng... Lúc rất gần hơi thở thanh xuân ấm áp của Lệ và Phương, nhìn ngắm thân thể thơm ngon tinh khiết không bao xa, Huân không có một khơi dậy dục tính nào bản thân trong đầu óc. Chàng bỗng bệnh theo một môi trường nào vô hình không biên giới. Chàng như giọt nước rơi hững hờ ngoài chân không. Chính vì mất trọng lực, nên chàng dễ bị xé nát bởi cái không trọng lực. Huân thật là ngây thơ và trong sạch. Cũng chẳng còn sự hồ nghi hay kiêu hãnh nữa, chàng chỉ biết tình thế đã đẩy tới đây, một nơi chốn bất ngờ.

Khi những tiếng đại bác rơi ở xa, mờ khuất bởi từng đợt sóng bề mặt biển, Phương ngược mặt

15

đây, nàng đắm đuối nhìn vào vách tối. Khuôn mặt nàng sáng sủa nhưng thoáng một vẻ chán chường, đôi môi như định nói một điều gì. Lệ Ngọc nói :

— Ngày mai chắc có hành quân vùng này.

— Chắc vậy. Mấy lúc gần đây có Mỹ hành quân. Bà mẹ nói thế. Tiếng nói của hai mẹ con đọng lại trong một khoảng tối. Như một ám ảnh khôn người.

Lệ Ngọc cho tay lấy chiếc kẹp ra, mái tóc bung thêm nữa, nàng vẩy tóc rối, nói nhỏ :

— Mẹ à. Dọn nhà lên Tam kỳ mà ở đi cho rồi. Ở đây ghê quá. Như sống trong ác mộng.

Người mẹ nói :

— Đi đâu cũng được. Mẹ chỉ có hai con. Mẹ sống vì hai con, nhưng ngặt nỗi nhà ta không như bọn họ ở trong làng. Bọn họ đi chỉ cần mang theo một cái xác là đủ gia sản, còn chúng ta...

Lệ Ngọc nói buồn nản :

— Mẹ tiếc mấy ngôi nhà làm gì, thời chinh chiến...

— Mẹ không tiếc nhưng mẹ thương nó. Phải chi gia sản này của chính mẹ làm ra thì mẹ bỏ đi hay nó bị san bằng thành bình địa mẹ cũng không buồn. Đành này con đã biết, gia sản vườn nhà là của ông bà để lại, cha con đã mất bao nhiêu mồ hôi nước mắt dựng nên. Thà chết trong đồng tro tàn này chứ mẹ không bỏ đi.

Lệ Ngọc không trả lời. Nếu không kể tiếng đại bác thành thời và tiếng sóng bề mặt địa ngoài kia thì không gian chỉ là một cõi tê liệt, một nơi không tiếng động và cử động. Huân muốn lấy bao thuốc chằm một điều nhưng đã quên mang theo vào hầm. Chàng tựa lưng vào tường xi măng lạnh, đuổi hai chân thẳng. Phương Ngọc có đảo mắt nhìn chàng. Ánh mắt phớt qua, không một sự lưu ý. Lát sau bà mẹ nói :

— Gia sản chúng ta không chỉ tiền bạc lụa vàng mà là mái ngói viên gạch, là cây mai lâu năm ở ngoài sân nhà, là hàng cau, cây hòe do chính ông nội chúng con trồng nên, là mái hiên, chiếc cổng cũ kỹ, hàng trà tàu, cái sân, khu vườn, tám phen, bờ vách, câu đối, tấm biển, những bức tranh cổ, là con số ông nội mày mang từ Sơn Sơn về, là cái lọ nhang, chiếc đèn, mỗi vật dụng trong nhà là mỗi sự chăm sóc kỷ niệm của cha ông, mỗi một bông cây là có chôn dấu bóng người.

Con thấy đó, ngày từng ngày qua mẹ không hề có ý định bỏ đi. Ngày từng ngày, dù trong tàn tạ, tuổi một già, mẹ vẫn cố gắng vun quén những gì còn lại. Mẹ muốn nó còn cái vẻ tươi tắn, hào sảng như xưa. Mẹ không làm tủi lòng người đã khuất. Mẹ không nghĩ rằng chiến tranh sẽ chừa tòa nhà sang cả xưa này ra, nhưng nếu một ngọn lửa tới, nó thiêu đốt tất cả, thì chính mẹ cũng vui mừng nằm trong ngọn lửa đó. Mẹ sẽ thành khói mây cùng với tất cả những gì mẹ đem lòng yêu thương quanh đây.

16

Mẹ không phụ lòng các con. Mẹ chỉ mong các con học hành cho thành đạt. Các con phải có chồng con, tương lai, cùng đời sống ở một nơi khác. Còn mẹ, mẹ chỉ có nơi này, mẹ đã phục vụ một đời, mẹ đã được ông bà và cha chúng mày yêu thương. Mẹ thấy rằng mẹ tội nguyên ở đây.

Chúng ta phải biết chúng ta lớn lên từ đâu và phải chết cho một nơi chốn nào. Không nên tham lam quá cái sống quá đổi để phải phụ lòng kẻ chết. Không nên sợ hãi quá để phải đi tị nạn. Có người đã chạy khắp trần gian này tị nạn thế mà cuối cùng họ phải chết.

Bất ngờ, người đàn bà hỏi Huân :

— Cậu đi đâu đó,

— Cháu đi lấy bao thuốc.

— Đừng có bỏ lên trên đó. Nhiều bất thường xảy ra lắm.

— Không sao đâu bác. Thiếu thuốc cháu chịu không được. Đây rồi chắc khi đụng trận cháu cũng phải miệng hít thuốc qua.

Khi Huân rời khỏi hầm hai mẹ con vẫn tiếp tục nói chuyện. Tuyệt nhiên Phương im lặng. Nàng không bầu bác gì tới chuyện ra đi hay ở lại. Bà mẹ nói :

— Nhà này không thể bán được. Mà bán cũng không ai mua. Thời buổi kiếm ăn không ra ai mua.

— Lên ở phố một thời gian làm ăn giàu có lo gì. Lệ Ngọc nói.

Bà mẹ trả lời :

— Mày đừng hiểu lầm ý mẹ. Giàu có rồi tạo nên binh đao biệt thự là một việc, mà nhiệm vụ của mẹ phải giữ gìn ngôi nhà quý báu này là một việc khác. Mẹ chỉ thủ ở đây.

Lệ Ngọc mỉm cười :

— Con đọc sách thấy chiến tranh không chừa một cái gì hết. Con người, vì bản năng tự vệ, mà không phải chống lại nó, bản năng tự vệ chính là trốn đi một nơi khác. Con coi phim chiến tranh Đức Pháp, biết bao nhiêu dinh thự gấp trăm lần ngôi nhà của ta đều ra tro than cả. Người ta đã quá ác.

— Ô hay, mẹ có nói rằng mẹ đủ quyền lực để bảo vệ nó đâu. Mẹ chỉ nguyện là mẹ phải chết nơi đây khi nói đại ngôi nhà này bốc cháy. Mẹ đã nhất định.

— Con thấy mẹ liều.

Lệ Ngọc nói thế, và nàng lẻn tới ôm lấy người mẹ. Nàng nói đùa :

— Mẹ còn sữa mẹ cho con bú.

Bà mẹ mỉm yêu :

— Đừng có đùa giỡn. Lớn cả rồi.

Lúc đó có tiếng động. Huân lại chui vào hầm gương mặt có vẻ hốt hãi, anh nói :

— Có tiếng chuyển động bên ngoài, nhiều bước đi. Một đoàn người đi chuyển.

Bà Mẹ nói :

— Đêm nào cũng thế. Họ chuyển quân đó.

Lệ Ngọc nhìn Huân nói :

— Thôi bỏ đi anh đi. Chiến tranh ở bên ngoài. Mình nói chuyện trong này đi.

Huân châm một điếu thuốc, nhìn mỗi lửa đứng yên vì nơi kín gió : cũng chính mỗi lửa này soi hồng những khuôn mặt, mang tới chung quanh một màu sắc khác, đây thực tại lui vào một tình trạng mơ hồ hơn, như trong một giấc mộng xa : thế nào là giấc mộng xa ? đây là viễn mộng ? Huân nhìn thoáng về phía Phương : mặt nàng phẳng phất những khoảng tối nhỏ, giữa lòng mát, khuất dưới hàng mi bóng : tối dưới cằm, trong tóc, nàng như đã thành tượng.

Đóm lửa tắt. Huân vẫn cố gắng rít mạnh hơi thuốc, mong tìm lại ánh lửa hồng nơi đầu điếu thuốc, để được nhìn Phương. Chàng nghĩ : vẫn vơ tới đóa hoa ngoài bãi nắng, tới hàng chươm sáo nằm bình an nơi dòng sông mềm, một giải mây nhỏ giữa khoảng trời thanh thản, hay con bướm bay thật chậm bên cái hoa dại nơi một đoạn đường vắng người, chàng nghĩ tới thảm cỏ trong sạch nằm lưng chừng đồi rồi thì khóm lục bình trôi nhẹ nhàng. Chàng mơ màng tưởng ra những hình ảnh gì đáng yêu nhất, thanh bình nhất biểu tượng cho sự thâm lặng nhất. Hình ảnh có chính Phương trước mặt chàng đây,

Có lúc Huân cúi xuống, thở nhẹ, hoặc nín toàn thân để mong nghe một tiếng động nào đó vọng lại từ nơi Phương. Huân không ngờ nàng yên lặng đến như thế. Im lặng như nắng, im lặng như màu sắc Tảng đá đôi khi còn ồn ào hơn nắng. Bóng cây đôi lúc còn lay động. Thời gian mỗi giờ khác còn chuyển động. Đàng này Phương đã thành tượng.

Tài không đợi tuổi

Một hôm. Cu Tí mới 6 tuổi, hỏi chuyện cô nó :

— Sao cô chủ lấy nhau mấy năm rồi mà vẫn chưa có em bé ?

Cô của Cu Tí trả lời :

— Tại vì cô muốn đợi bà Tiên Áo Xanh ban phép lạ, đem tới cho cô một đứa con thật xinh, thật ngoan và thật thông minh như cháu đó !

Cu Tí trả lời :

— Như thế thì nếu cô không có em bé, cháu cũng chẳng lấy làm lạ nữa. Vì cháu biết cách dỗ mẹ cháu làm sao để đẻ ra cháu rồi ! Mẹ cháu đâu có đợi bà Tiên Áo Xanh đem phép lạ tới đâu ?!

«Tôi là con mèo hoang đây chẳng.» Chàng tự nghĩ. Chàng mơ màng và tiếp tục nghĩ.

Chàng nghĩ ngợi và dần dà thấy đầu óc bình bồng của mình trống không, trong suốt, rồi hoang mang. Có ai hoang mang trước một vẻ đẹp chưa ?

Lệ có vẻ bất bình vì thái độ xa xăm của Huân. Nàng đánh thừ :

— Anh có nghe không ? Lệ hỏi anh vừa rồi anh có nghe không ?

— Lệ hỏi gì ?

— Lệ nói rằng hãy để chiến tranh bên ngoài. Chúng ta ta nói chuyện trong này đi.

— Chuyện gì là chuyện trong này ?

— Lệ đang bàn tính với Mẹ là dọn đi nơi khác mà ở. Nơi đây đầy rẫy ác mộng. Thiếu nữ không nên gần mộng dữ.

Huân mỉm cười thấy Lệ mang tới một sự gì giản dị thoải mái hơn. Chàng nói :

Lệ lầm rồi. Làm sao để chiến tranh ra ngoài sinh hoạt của chúng ta được. Lệ bỏ nơi chôn như cát rớt đi ? Cái gì xua đẩy Lệ đi ? Phải chăng là thời thế, là chính chiến.

Lệ dịu dàng.

— Lệ nghĩ cái gần hơn. Mỗi tối ở thành phố có phương tiện hơn. Chiến tranh là của các anh chứ không phải của Lệ. Lệ Ngọc chỉ tìm cái sống bình an. Anh muốn bàn cãi thì tìm tới chị Phương. Chị ấy học Luật. Chị sẽ thành nữ Luật sư mai sau đó.

Huân nhìn về phía Phương như ngầm chờ một câu trả lời nhưng từ chiếc tượng ngà chỉ dội lại một hơi thở nhỏ. Làn hơi mong manh như cơn gió rất nhẹ ngoài khoảng trời rộng có nắng. Sau đó Phương mỉm cười.

Lệ lại lú lo :

— Chị đo yên lặng lắm, thế mà chị nhất định đi học Luật. Sau này, giữa tòa, có lẽ quan chánh án chịu không thấu sự yên lặng của Luật sư biện hộ mà tha bổng cho bị can có khi.

«Lệ Ngọc, con nhiều lời đó nghe.» Bà mẹ mắng yêu con gái. Bà quay sang giải thích với Huân : «Cháu thấy tôi có hai cô gái cưng mà hai tính tình. Phương thâm lặng đáo để. Còn Lệ là một cái máy phóng thanh. May mà nó phát ra phần lớn những lời khôn ngoan.» Bà quay sang phía Lệ nói tiếp : «Con máy nữa, anh Huân là chỗ mời quen biết, máy không nên đưa dật anh đó đi lung tung như vậy. Mẹ dạy máy như thế nào.»

Lệ vờ về từng sợi tóc của mẹ và nói : «Anh bị cũng như anh Quyên ở nhà đó mà. Mẹ không cho con nói chuyện sao đây. Con lên khỏi hầm cho con. Nói thế nhưng Lệ lại cúi hèn lên bờ vai của người Mẹ. Nàng nhận một hơi ấm, một mùi xa xưa, mùi của chiếc nôi bình sữa.

(CÒN TIẾP)

PHẠM DUY : một tập nhạc mới một quan niệm nghệ thuật

Chốn riêng của nhạc sĩ

Nhạc sĩ Phạm Duy làm việc tại lầu 2 của một căn phố khu Chu Mạnh Trinh Phú Nhuận. Một chiều cao vừa đủ để không nghe những tiếng động dưới đường. Phòng được trang hoàng phần nhiều bằng những màu tươi: Bộ salon màu đỏ, tấm thảm lót chân sẫm hơn một chút. Màu cam nhạt kẻ sọc trắng càng nói rõ về tươi trẻ thanh thân của chủ nhân. Trên tường: sách, băng nhạc, tranh Nguyễn Trung, Tạ Tỵ và Nguyễn ngọc Thạch.

Tập «thương ca chiến trường»

Mười lăm bài hát của P. Duy được nhà xuất bản «Giữ vàng giữ ngọc», ấn hành trong tháng đầu năm. Cũng vẫn nét bút mực ni màu đen nhánh do chính tay nhạc sĩ viết các hòa âm trên giọng nhạc

kẻ bởi Phạm minh Cảnh. Ngoài một số ca khúc mới nhất như Áo anh sứt chỉ đường tà. Nụ hôn đầu, Đưa em tìm động hoa vàng, Mười hai tháng anh đi v.v...Chen lẫn một số bài đã rất phổ thông: Bao giờ biết tương tư, Vết thù trên lưng ngựa hoang hợp soạn với nhạc sĩ Ngọc Chánh.

Nhạc sĩ P. Duy cho biết những bài mới là những bài hát buồn (thương ca) được viết ra vì thích hợp với hoàn cảnh sống bây giờ. Chính vì vậy sự ưu tư về chiến tranh khốn khổ không phân biệt thời này hay thời nào, bên này hay bên kia biên giới:

— Tôi thu nhận tất cả mọi hình ảnh. Từ chuyện người lính có người vợ chết ở miền xuôi trong thơ của Hữu Loan thật xưa cho

đến cảnh đi nhận xác chồng trong thơ của cô Ý hay bản «Vùng trời mang tên ta» viết về Không quân. Đa số những bài hát là thơ phổ nhạc. Nhạc sĩ mang cho người viết xem một tập các bài thơ do nhà văn Võ Phiến sưu tầm hộ và cho biết:

Tôi tự hào là người đọc rất nhiều thơ của các thi sĩ trẻ bây giờ. Muốn hiểu rõ cảnh trạng khốn khổ của họ chúng ta không thể bằng đọc thơ của những người trẻ này. Và tôi rất yêu mến họ... Đã nói là yêu quê hương, yêu dân tộc thì không lý do gì mình lại không yêu thi nhân, nghĩa là yêu người. Như một bài thơ của Nguyễn Bắc Sơn làm tôi xúc động, anh kêu gọi hãy yêu ngay người hàng xóm, nếu không mọi kêu gọi về tình thương tình người đều là láo khoét hết. Anh đứng lên là 32 triệu người VN gồm cả 2 miền là 32 triệu thi nhân. Trong đó một trong những người trên đỉnh cao mà tôi yêu và phục nhất là Ph. thiên Thư. Yêu thi nhân nên tôi thích làm nhạc từ thơ.

Nhạc sĩ Phạm Duy kể ngay một câu chuyện vui là khi tặng tập Thương Ca Chiến Trường cho thi sĩ Phạm thiên Thư, lật đến bản «Huyền thoại trên một vùng biển» phổ từ thơ của một tác giả Thái Phương Thư nào đó mà nhạc sĩ đã tình cờ «nhặt» được trong báo thi nhà thơ bảo: «Bài này của tôi làm đấy!» Từ 10 năm nay, số thơ của Phạm thiên Thư đăng dưới tên khác trên một số tờ báo vớ vẩn nào đó rất nhiều mà không ai biết.

Đến đây nhạc sĩ P. Duy dừng dậy mở băng nhạc cho nghe một ca khúc mà ông nhận là «một trong những bài hay nhất của tôi hiện giờ». Đó là bản phổ từ bài thơ «Một thoáng hương qua» của Ph.

Thiên Thư nhạc sĩ đã sửa cái tựa có vẻ cổ điển thành cái tựa khác hơn na hơn nhưng «đập mạnh vào sự chú ý của người nghe hơn: «Một thoáng hương qua».

Tiếng hát thánh thót của nữ ca sĩ Thái Thanh cất lên. Nhạc bản cầm trên tay cho thấy bài hát soạn theo thể majeure, đoạn giữa chuyển sang mineur trầm hẳn xuống. Câu chuyện thật đơn sơ. Người con gái đi lễ chùa qua mùa xuân, mùa hạ mùa thu, giữa những cánh bướm điểm lệ nhất, những nụ hoa hồng. thắm nhất trong vườn chùa... Nhưng rồi đến mùa đông, nàng qua đời và mộ nàng cũng chôn trong vườn chùa giữa những dư ảnh của hoa bướm bao mùa cũ. Chỉ còn người tình thẫn lạng đứng cô đơn một mình và câu chót «Ngày đã qua rồi, ngày đã qua rồi...» nhỏ dần như lời vĩnh biệt đau đớn nhất.

Bầu khí trong phòng như chưa tỉnh giấc. Người nghe thú nhận «buồn, buồn một cách thanh thoát êm dịu». Anh mắt người viết nhạc sáng một tia hân hoan:

— Anh cảm thấy thế là đúng ý tôi rồi. Tôi viết theo điệu luân vũ có vẻ nhảy nhót dễ dãi như bài hát của hương đào sinh. nhưng... cao, nghe mà mình cảm thấy siêu thoát.

Phút nói thật

Nhân nói về tác dụng của bản nhạc, câu hỏi được đặt ra:

— Có một số người bảo giữa những bản Trả lại em yêu, Bao giờ biết tương tư v.v... anh viết gần đây và những bài xưa như Bốn câu biên giới, Tiếng đàn tôi có vẻ khác nhau xa quá. Có một ngã rẽ nào trong ý tưởng của người sáng tác không?

— Khác chứ. Mà tại sao lại không được khác? Nguồn hứng của tôi lúc nào nó như thế nào thì tôi viết ra đúng như thế. Có gì cấm đâu nếu đó là việc làm của người nghệ sĩ? Hơn nữa, mình đang sống trong vùng tự do, có phải là gia nô của những chỗ độc tài đâu mà phải ràng buộc theo một khuôn mẫu nào đó. Nhất là tôi viết theo tình cảm của riêng tôi. Không ai có quyền lãnh đạo, chỉ đạo tình cảm của mình được cả.

Tôi không chú ý mấy về những phê bình của người khác, trường

hợp tôi thấy rõ được tư thế của người phê bình. Không lý gì tôi sợ bị phê bình mà ngưng việc của mình...

— Trường hợp được tán thưởng

— Cũng thế. Không lý gì bị phê bình hay được tán thưởng mà thay đổi. Tôi chỉ nghe theo tôi...

Im lặng một lát, nhạc sĩ Phạm Duy gật gù:

— Thật ra thì tôi quên ngay những gì tôi đã làm ra. Trước tôi thì chỉ có cổ nhạc, tôi là một trong những người tiên phong của tân nhạc. Đó đó trong bao nhiêu năm qua tôi làm rất nhiều loại: Dân ca, du ca, tân ca, phần nọ ca, đạo ca, tục ca v.v... Tại sao lại không tục ca? Dân mình có chuyện tiểu lâm về dân rất phong phú thì ai nói gì? Và lại chẳng có ai làm thì tôi làm chứ.

— Quên ngay những sáng tạo của mình? Thưa anh, anh nghĩ thế nào về ảnh hưởng của nhạc của anh đối với xã hội, mọi người một khi nhạc sẽ có đời sống tự nó sau khi anh đã quên? Hay nói chung, ảnh hưởng của nghệ thuật?..

— Tôi chịu trách nhiệm về tất cả những gì tôi đã viết ra. Nghệ thuật phải giải thoát con người. Giải sâu giải trí, giải oan., và giải đục, như anh nói. Anh đừng quên ngoài con người nghệ sĩ «libre comme le vent» ra tôi còn có con người xã hội trong tôi. tin về dân tộc mình, thân phận của mình. Do đó dám chúng tôi quan niệm dù rằng nghệ thuật có khía cạnh giải trí nhưng phải có tác dụng điều hợp xã hội. Tâm tình con người có thể này thế khác nếu chỉ sáng tác loại nhạc buồn bã về thân phận không thì chúng ta đã rơi vào thứ văn nghệ Xám. Do đó những sáng tác của tôi đủ mọi thể tài vui buồn. Thật ra, nếu có thể, chỉ thích viết riêng về tình ca thôi, loại văn nghệ Hồng, nếu anh muốn gọi thế. Tôi là ca nhân của tình yêu. Tình ca tôi làm nhiều lắm.

Du ca

Bàn rộng sang các lãnh vực khác nhau, đầu tiên nhạc sĩ Phạm Duy nêu ý kiến của ông về phong trào du ca:

— Phong trào du ca cần phải được phát triển mạnh trở lại. Hình như một số người hoạt động đầu não của phong trào lại ham sáng tác quá trong khi vẫn chưa có một đường lối một kế hoạch.

Nói đến đi hát du ca là phải hát dân ca. Có loại nhạc nào hát du ca thích hợp bằng dân ca? Đi đâu, giới nào cũng thích hết. Làm sao cho tất cả những địa phương, những quận làng xa xôi hẻo lánh đều lập được những toán du ca, để hát dân ca. Phải chú ý địa phương làng mạc. Hát du ca ở thành phố chẳng có nghĩa lý gì cả.

Vừa mới kêu gọi gây lại phong trào du ca thì nói là làm...

Nhạc sĩ mang ra một tập bản thảo. Ông giới thiệu đây là 27 bài hát lý của cả ba miền mà ông mới sưu tập được. Có những cái tên rất ngộ nghĩnh: Lý ba cô, Lý con cua, Lý cây bông, Lý ợ v.v... Vào năm 66, 67 khi phong trào mới phát khởi chỉ có mấy bài Lý trống cơm, Lý con sáo, Lý hái hoa v.v...

«Đây mới có lời mới. Tôi phải làm thêm ít nhất 3 lời là có thể tung ra hát được rồi», nhạc sĩ P. Duy lật cho xem từng bài.

Nhạc trẻ

Nhạc sĩ Phạm Duy nêu ra nhận định tổng quát về sinh hoạt của các bộ môn ca diễn hiện nay:

— Cái nào cũng xuống dốc. Trước hết cải lương xuống vì đã có tivi phát hình cho dân chúng coi khỏi mất tiền mua vé. Phòng trà ca nhạc thì đa số lỗ nặng, dẹp tiệm. Du ca đang đợi khôi phục lại...Chỉ còn có mỗi nhạc trẻ. Anh không thấy kỷ đại hội nhạc trẻ vừa rồi ở Sở thú quy tụ đến 15.000 khán giả? Hiện giờ ai thu hút được con số khán giả đó? Thành công nhất như thế mà nhạc trẻ lại cứ bị thành kiến. Tôi nói thật tôi già nhưng còn hiểu hơn nhạc trẻ hơn anh nhiều. Hiểu được tâm tình chúng nó nên chúng nó mới gọi tôi là bố già hippy.

Nhạc sĩ P. Duy phân tích rõ hơn là những thành kiến phải được xét lại:

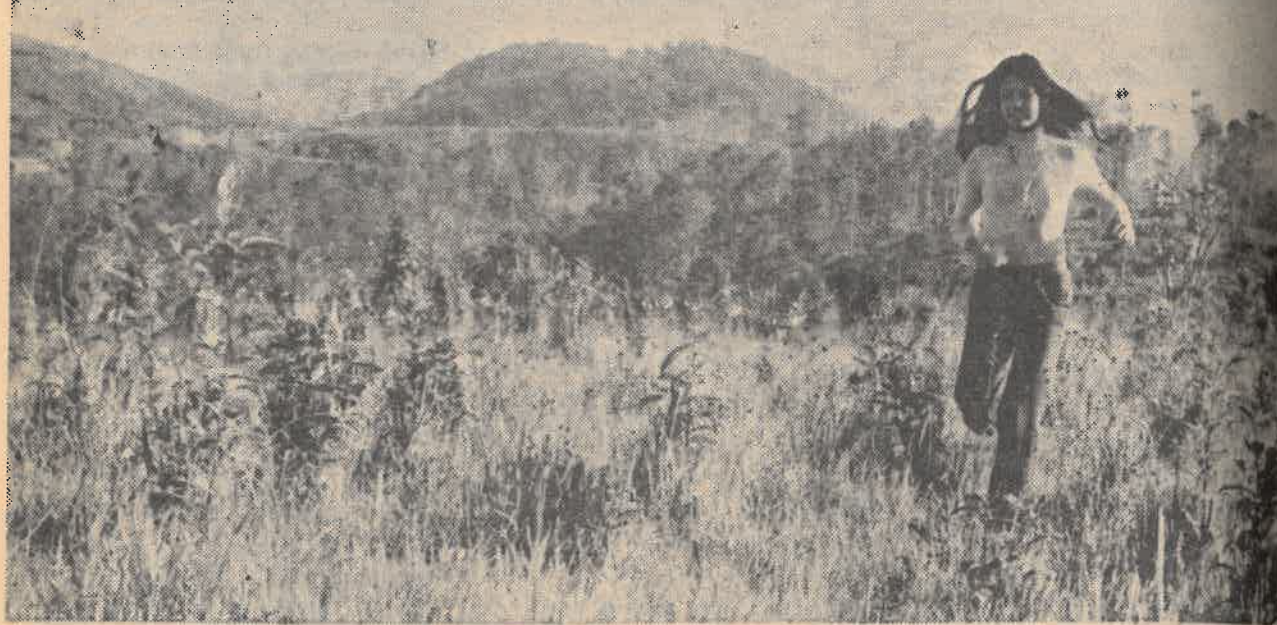
— Bảo nhạc trẻ là theo văn minh vật chất hưởng thụ thì phải

(Xem tiếp trang 50)

Phạm Duy trước ống kính Tivi trong dịp Tết vừa qua

ĐIỆN ẢNH

Nhu Loan trên đồi núi Dalat

NHU LOAN Một khuôn mặt trẻ

Trong những năm gần đây điện ảnh Việt Nam bỗng chuyển mình nào biết hẳn lên. Gần 40 hãng phim ra đời với hàng loạt phim được thực hiện. Các nhà sản xuất các đạo diễn đã từ bỏ những khuôn mặt tài tử quen thuộc để làm những cuộc sưu tầm các khuôn mặt điện viên mới mẻ hơn và trẻ trung hơn. Trong chiều hướng đó, nhóm phim «Hè Muộn» Trần Đình Mưu đã khám phá cô bé. Nhu Loan.

Vượt qua những câu thang dài cao hun hút, báo Đới bắt gặp đến thăm Nhu Loan vào một buổi chiều tuần qua, thủ đô mà mới lên đèn, căn phòng thật ấm cúng.

Nhu Loan ngồi im lặng như mơ mộng, mái tóc đen dài lướt thướt trên vai thon cô bé trông thật ngoan hiền nhưng cũng pha lẫn một tí phá phách nghịch ngợm và hồn nhiên.

Đến với điện ảnh bất ngờ

Nhu Loan cho biết, cô đến với điện ảnh thật tình cờ nếu không muốn nói là chẳng bao giờ định trước. Loan quen với một người bạn, người này giới thiệu cho nhóm Trần Đình Mưu thế là xong!

Trong sinh hoạt phim ảnh những người trẻ sau này thường

Nhu Loan

đến với điện ảnh thật bất ngờ. Thật may mắn hơn những người đi trước. Nếu những tài tử đàn anh đàn chị đã phải xác định tài năng mình qua bao thi đấu năm dài trên sân khấu kịch nghệ hay cải lương rồi mới chuyển qua điện ảnh, thì những người trẻ bây giờ, với một nhân dáng ưa nhìn quyền rũ, thường được các đạo diễn chấp nhận để

dàng. Nhu Loan là một trong những người trẻ đó.

Vừa từ Vũng Tàu về ở Sài Gòn mới được gần 2 tháng, NL bất ngờ được nhóm Kiều Chinh khám phá và cùng họ bay lên Dalat gần một tháng trời để thực hiện «Hè Muộn».

Lần đầu tiên đóng phim

Nhu Loan cho biết, đây là lần đầu tiên trong đời, cô bé đóng phim. Lần đầu, dĩ nhiên Loan thấy lúng túng vụng về, pha một chút vui vui. Dần dần về sau, rồi cũng quen đi, không thấy gì khó. Có lẽ đó cũng là nhờ đạo diễn hết lòng chỉ dẫn.

Trong cuốn phim đầu tiên này, Nhu Loan giữ vai Trinh, một cô gái thật ngộ nghĩnh thật phá phách bướng bỉnh nhưng cũng rất hồn nhiên, không vương vấn tình cảm với ai.

Dalat buồn quá đi

Đối với những người trẻ Sài Gòn thì dù Sài Gòn có âm khói, có bụi bặm có ồn-ào, nhưng Sài Gòn, vẫn có ma lực quyến rũ vô cùng. Xa Sài Gòn người trẻ Sài Gòn bỗng thấy nhớ nhung và luôn luôn muốn quay về nghe lại cái âm thanh mê hoặc của Sài Gòn.

Lên Dalat, cô bé Nhu Loan thấy buồn bã cô đơn quá đi. Những buổi chiều vắng, không phải đóng phim

toan hay đi bộ lang thang từ khách sạn Duy Tân về uống cà phê trên nhà Thủy tạ. những lúc đó Loan muốn bay về Saigon ngay tức khắc. Ở Đà Lạt Loan lại mập lên mới khổ chứ. Loan tươi cười nói: «Lên gần ba ký đấy anh!»

Sống không gò bó

Trả lời một câu hỏi về quan niệm sống. Nhu Loan cho rằng tại sao người trẻ lại phải sống gò bó. Loan cho biết: mình phải sống cho mình sống thật vô tư và rộng rãi, ai muốn nghĩ gì cũng được, miễn sao cuộc sống của mình không làm người khác quá phiền muộn vì mình.

Chưa có người yêu

Nhu Loan cho biết, cho đến năm nay, cô bé vẫn chưa có người yêu. «Nếu một mai, phải yêu, yêu người nào, Loan sẽ dám sống chết mình cho tình yêu đó và dám bắt chấp mọi trở ngại để xây dựng hạnh phúc với người mình yêu. Ngược lại người đàn ông của Loan phải biết tha thứ và đừng quá chú trọng đến hình thức giả tạo.

Sở thích ciné và «Boum»

Cũng như đa số những thanh thiếu niên Saigon. Nhu Loan thành thật cho biết cô bé thật thích ciné, và thích đi bùm. Tuy nhiên, các party này phải thân mật và có không khí gia đình. Loan cũng thích mặc Mini và đi giày cao; mặc dầu chân của Loan cũng đã dài lắm rồi.

Nhu Loan không thích chiến tranh. Một mai kia, nếu có dịp Loan ước mong được xuất ngoại và Loan hy vọng sẽ thành công hơn trong những phim sẽ góp mặt sau này.

TÌNH YÊU THƠ MỘNG VÀ TÌNH YÊU XÁC THỊT

Cuốn phim Yêu đang được ráp nối để chờ chuyển âm và soạn nhạc đệm. Theo ý Đạo diễn Đỗ Tiến Đức thì cuốn phim sẽ dài 1 giờ 40 phút chiếu. Dĩ nhiên là thời lượng đó có thể ngắn hơn chút ít nếu chẳng may gặp một vài vị trong Hội đồng Kiểm duyệt bảo thủ nặng quá hoặc đã có định kiến với chữ «yêu» mà ra lệnh cắt bỏ ít cảnh.

Đây cũng là một cuốn phim được phóng tác từ tiểu thuyết. Cuốn truyện Yêu của nhà văn Chu Tử đã tái bản tới lần thứ sáu và

đã gây sóng nổi trong nhiều năm với những nhân vật lãng mạn như chú Đạt, cháu Diễm, giáo sư Thúc với bà Hằng cũng hộ một tí. Bên cạnh những màn thơ mộng đó, còn rất nhiều cảnh yêu đương nặng về xác thịt như cuộc đời người vũ nữ tội nghiệp Trang, cô y tá chuyên mồi chài các sinh viên y khoa trong bệnh viện thực tập... Bởi lẽ đó nên ngay từ năm 1967, Hãng Mỹ Vân điện ảnh đã thương lượng để làm phim với tài tử Thẩm Thúy Hằng đóng vai cháu Diễm. Tiếc rằng vì biến cố Tết Mậu thân khiến cho công việc của Hãng bị ngưng trệ. Sau này, Hãng Kim Thiên Điện ảnh cũng đã điều đình mua bản quyền cuốn Yêu. Nhưng cuối cùng, Nhóm Phim Nghệ Thuật đã dàn xếp để được thực hiện thành phim. Nhà văn Chu Tử đã xuất hiện trong phim với vai giáo sư Thúc, cha của bốn cô gái mà sau đó mỗi cô gây sóng gió mỗi cách.

Cuốn phim đã đặt những vấn đề để khán giả tự kết luận khi xem tới đoạn cuối cuốn phim: Người ta thường yêu người mình yêu hay thực ra chỉ yêu mỗi tình của mình. Và giữa một mối tình thơ mộng, yêu trong tâm tưởng và một mối tình hề cứ gặp nhau là làm tình chết bỏ, cái nào rung động hơn, thích thú hơn.

Về chủ đề thứ nhất, cuốn phim được trình bày qua chú Đạt và cháu Diễm. Hai người hoàn toàn chênh lệch từ tuổi tác, địa vị, sắc đẹp, cách sinh sống và cảm nghĩ liệu có thể yêu nhau được không? Chả lẽ chỉ vì một lời nói vu vơ, ngày ngó từ hồi người thiếu nữ mới lên 6 tuổi rằng lớn lên, cháu lấy chú Đạt, mà họ yêu nhau như đã có thể nguyện. đã tâm đầu ý hợp? Ca sĩ Anh Ngọc đã phải đóng một vai trò rất khó khăn. Mỗi khi gần

Mai Trang trong vai vũ nữ Trang, một nhân vật danh đá, lá lơi, quyến rũ và cũng rất sexy

cháu Diễm, chú Đạt ngượng ngập không nói được tiếng lòng mình. Ngay khi ngồi bên nhau ở bờ Ao Bà Om, Vĩnh Bình, vắng vẻ, họ cũng chỉ trao đổi tình yêu của họ bằng những cái nhìn lẫn tránh, những cái vuốt ve ngượng ngập và một nụ hôn nhẹ như cánh bướm đậu trên môi nhau. Thế nhưng khi gặp người nữ khác, như vũ nữ Trang, chú Đạt lại bộc lộ sự thèm muốn xác thịt thật ồn ào. Chàng đã cùng nàng khỏa thân tắm trên bãi biển một buổi sáng khi mặt trời đang nhô lên mặt biển. Chàng đã cưỡng bức Trang khi Trang tới thăm sau một buổi chiều. Tại sao chú Đạt lại không đòi hỏi ở Diễm mà lại chỉ đòi hỏi ở Trang? Vậy thì chú Đạt đã thực yêu người con gái tên Diễm hay chỉ yêu cái mối tình của mình mà mình đã thêu dệt, tưởng tượng thêm cho phong phú, thành một thứ đề tôn thờ?

Làm phim Yêu dĩ nhiên phải cố gắng để người xem cảm thấy được yêu nhiều hơn và đời đáng yêu hơn. Đạo diễn Đỗ Tiến Đức đã cho biết nhiệm vụ của ông rất khó khăn. Cái giới hạn giữa vẻ đẹp và sự khiêu dâm thực ra nó tùy thuộc mỗi người nên rất co dãn. Thành ra sẽ có người chỉ trích là cuốn phim có những cảnh thiếu đứng đắn. Ngược lại, cũng sẽ có người chê rằng một cuốn phim với nhan đề là Yêu, một cuốn phim cho tuổi trẻ mà hình như còn khô khan đạo mạo quá. ĐĐ Đức cho biết đối với anh em trong Nhóm Phim Nghệ Thuật thì quan điểm trước sau vẫn chề là phục vụ nghệ thuật. Cho nên tất cả những cảnh làm tình, những cảnh yêu đương, những lời đối thoại dù dễ gây sự hấp dẫn vẫn phải đẹp trước đã. Theo ĐĐ Đức thì những cảnh làm tình trong phim Yêu như cảnh bà Hằng sợ sấm chớp đề rồi bề giáo sư Thúc, cảnh cô y tá Duyên quyến rũ Khải, cảnh chú Đạt và Trang tắm khỏa thân trên bãi biển, là những cảnh khó quay nhất, công phu nhất và đẹp nhất.

Tồn phí cuốn phim có thể lên tới 12 triệu bạc. Đạo diễn Đỗ Tiến Đức đã sử dụng hơn 30.000 feet phim Kodak và quay trong thời gian gần 2 tháng, đi thu hình lại

Khải (Lê Tuấn) và Duyên (Tuyết Nhung) diễn xuất gợi tình trong phim YÊU

Vĩnh Bình, Long Khánh, Biên Hòa, Gia Định, Vũng Tàu và Sài Gòn.
VĂN NGUYÊN

PHIM CHUỖNG «ĐAO BẮT LƯU NHÂN»: Bình mới rượu cũ

Hơn một năm lộng hành trên thị trường chớp bóng Việt Nam, các hãng phim Trung Hoa, đã vét tiền của dân nghiện ciné nhờ loại phim chương với những màn đánh kiếm vô cùng hấp dẫn. Danh tánh của các tài tử Vương Vũ, Trịnh Phối Phối, Lý Thanh, Khương Đại Vệ v.v... cũng mỗi ngày một phổ thông «ăn khách» hơn, các chú Ba Hồng Kông và Đài Loan tìm cách đổi mới loại phim phi thân, đo kiếm này luôn luôn vì họ sợ khán giả có thể cảm thấy nhàm chán.

Cốt truyện, đề tài phim hầu như bao giờ cũng ở trong khuôn mẫu «người ngay thắng kẻ gian» ngoại cảnh thì nghèo nàn, phim nào cũng cái cầu con dốc ấy... họ chỉ còn cách thay đổi tài tử để cầu «kháng giả»

Tuần vừa qua, hãng Gia Hòa (hãng phim đang cạnh tranh kịch liệt với hãng Shaw) đã cho trình diện khán giả Saigon cô đào mới

trẻ đẹp: Miêu Khả Tú vai chính trong phim «Đao bắt lưu nhân».

Xứng với tên Khả Tú («đang gọi là đẹp»), Khả Tú còn rất trẻ, mặt trái soan, má lúm đồng tiền, trông như một đoá hồng vừa hé nở. Chỉ mình đáng dấp mắt mai và nụ cười duyên dáng của nàng đã chống đỡ cho cả một cuốn phim không có gì đặc biệt, khán giả bị Miêu khả Tú quyến rũ, vì nàng xuất hiện suốt phim, và lúc nào cũng rất đẹp.

Tên thật là Trần Vĩnh Khuê, Miêu khả Tú năm nay 22 tuổi, và cuốn phim «Đao bắt lưu nhân» là cuốn phim đầu tiên trong nghiệp điện ảnh của nàng. Nguyên là tư chức của một hãng thương mại Hoa Kỳ tại Hong Kong. Miêu khả Tú đã tới nghiệp trường Cao Đẳng Thương mại nên lương bổng rất khá. Tú đi đóng phim chỉ là chuyện thử sức, tình cờ. Báo chí Hoa ngữ cho biết, sau khi đóng phim đầu, Miêu khả Tú đã được hãng Gia Hòa mời ký ngay hợp đồng 8 năm và phim thứ hai là Thiên long bát Tướng.

Ngoài Miêu khả Tú ra, phim «Đao bắt lưu nhân» cũng chỉ như những phim chương

Miêu Khả Tú

Miêu khả Tú trong bộ thời trang
lĩnh hành tại Hồng Kông

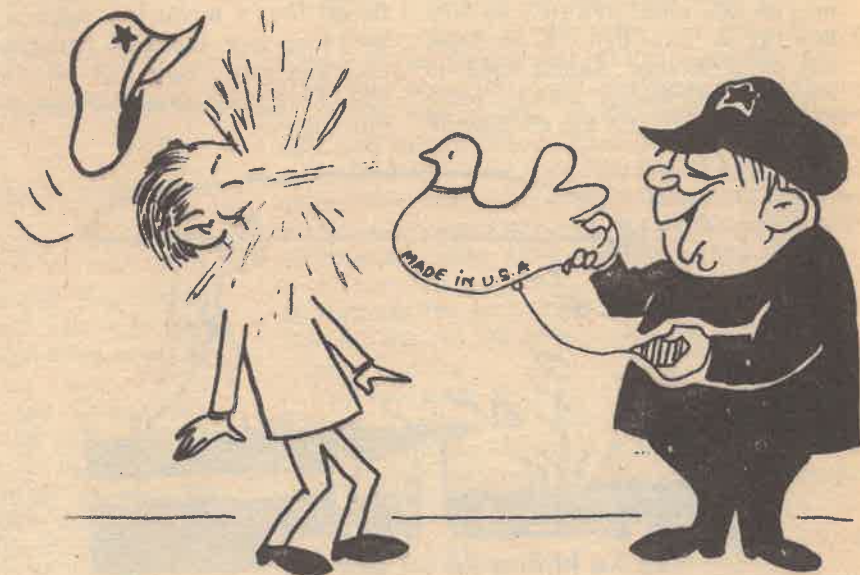
mạng và xen kẽ vào loại phim chương thuần túy, các rạp ciné Saigon đang được «Chợ Lớn hóa» bằng những phim tình cảm, xã hội thời đại của Trung Hoa, loại phim cạnh tranh trực tiếp với điện ảnh VN vốn đang yếu đuối. Khán giả Sài Gòn rất khó tính

đối với phim VN biết đâu lại chẳng dễ tính đối với hàng ngoại hóa như loại phim chương trước đây, ừ ừ vui vẻ nạp tiền cho các hãng phim Đài Loan và Hồng Kông xài đồ?

HIỆN TỐ

Khán giả VN tuy dễ tính nhưng cũng đã chán ngấy những cuốn phim cùng một loại ấy. Nhất là khi phải thưởng thức nó liên tục cả hơn một năm nay. Hầu hết các rạp ở Saigon Cholon lúc này đều do các chú Ba làm chủ, chính sách nhập cảng phim ảnh lại có vẻ đặc biệt nâng đỡ kỹ nghệ điện ảnh Trung Hoa, thế nên muốn giải trí bạn chỉ có cách đi coi phim chương. Một cụ giám đốc Nha Điện Ảnh, tiết lộ rằng: thế lực của các chú rất vĩ đại! Cứ coi trước đây họ chỉ được phép nhập cảng mỗi năm trong giới hạn hai chục phim Tàu so với nay mỗi tháng đã trên 30 phim mới thì đủ biết!

Sau kiểm thuật, phim chương đang chuyển dần sang loại phim quyền cước các nhân vật xử dụng vũ đồ thanh toán, tàn sát nhau chỉ

Từ mini đến midi

(TIẾP THEO TRANG 14)

chọn vải với anh thợ chính. Qua câu chuyện của họ thì tuần trước gia đình này đã có lại đây rồi.

Bao lâu một bộ

Khi ông chủ tiệm trở lại tiếp tục câu chuyện với chúng tôi. Ông cho biết là trung bình những khách hàng quen thuộc giới trẻ thường may thất thường, lúc nhiều lúc ít rất khó tính. Có khi họ may một lúc bốn đến năm bộ. Nhưng nói chung thì mỗi tháng đều có may. Có những khách hàng khác thì đều đặn mỗi tuần may một bộ.

Tại 1 tiệm may khác, cỡ trung bình tại V. Chưởi bà chủ tiệm cho chúng tôi biết là trung bình những cô khách hàng choai choai của bà thường may từ 1 đến 2 bộ trong 1 tháng. Cũng tại đây chúng tôi đã gặp 2 cô bé khoảng 15 hay 16 tuổi, có vẻ học sinh tới lấy áo. Được hỏi là bao lâu các cô mới may một bộ. Một trong hai cô bé đã trả lời là tùy, «Lúc nào ba má cho tiền may thì may. Có khi có một mới xin ông già cũng cho. Thường thì vào dịp Noel và Tết ông bà cho 2-3 bộ đắt tiền».

Quay sang cô bé kia, chúng tôi hỏi thường cô hay theo mẫu của nhà may hay do cô tự chọn? Cô nói là cô chọn lấy theo catalogue. Mỗi lần các tiệm sách có catalogue mới cô đều mua. Nếu thấy có kiểu hay thì cô xin tiền bố mẹ hoặc anh cô để đi may. Những kiểu cô chọn thường không giống hoàn toàn trong sách. Có khi cô thay cỡ

áo của mẫu bằng kiểu cô cô thích hay có khi thì đổi hình dạng cái túi v.v...

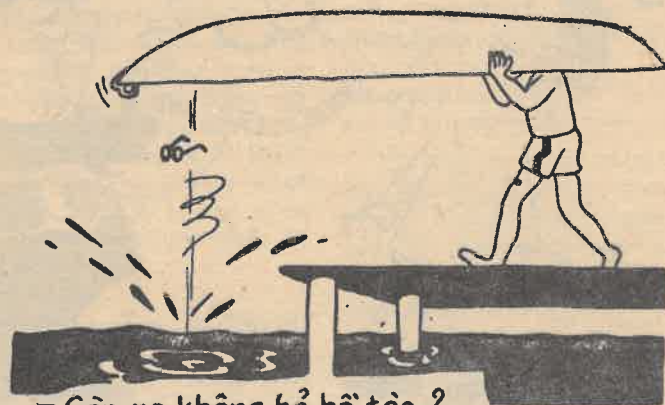
Một mùa hè: Jupe Midi

Tại một tiệm may lớn khác tại Đa Kao, bà chủ tiệm nói với chúng tôi là một thay đổi luôn theo mùa.

Trong dịp Noel vừa qua chiếc Maxi được nhiều người may. Đến trước Tết thì chiếc áo dài ba-vạt lại chạy. Đó là những mốt áo dài mặc vào mùa Đông nên bây giờ còn rất ít người đặt may. Hiện nay thì những mốt mùa hè bắt đầu chạy, nhất là chiếc jupe midi. Các cô thường may bằng vải nỉ sọc màu đậm. Jupe này có thể may nhiều vì giá rẻ. Tiền vải chỉ tốn chừng 400 đồng vì jupe rất ngắn, mà công cũng chỉ chừng 1000 đồng. Nhưng jupe này lại mặc với áo thun hoặc sơ-mi may bằng vải dentelle là những thứ hàng khá đắt. Như một cái áo thun dài, loại nhập cảng giá khoảng từ 5000 đến 6000 đồng trong khi một mét vải dentelle giá ít nhất cũng phải là 5000 đồng.

Bao nhiêu là tiền

Một tiệm may cỡ trung bình cho biết giá 1 bộ đồ cả vải lẫn công hiện nay đi từ 5000 đồng đến 8000 đồng. Còn tại một tiệm may lớn giá đó thấp nhất là khoảng 9000 đồng và cao nhất có thể lên đến 15.000 đồng. Nếu tính trung bình 10.000 đồng 1 bộ thì 1 cô bé may 2 bộ trong một tháng đã tiêu riêng cho việc may mặc một số tiền bằng lương một công chức cao cấp độc thân!

— Còn xa không hả bồ tèo?

Ca nhạc...

(Tiếp theo trang 45)

biết nhạc của Beatles, James Taylor rất phản chiến. Phải hiểu là iế, tâm tình của nó mới phản được chứ. Còn cái vấn đề ăn mặc, lỗ lã, tóc dài thì tuổi trẻ nó thích, có hại ai? Nhạc Rock của Mỹ hay thì mình cứ xài đi. Sau lại phải đổ ky? Thì VN mình có lẽ nặng óc bài người nhất. Như «ca» ban Phượng Hoàng rất cần được khuyến khích tuy nó phải cố gắng nhiều.

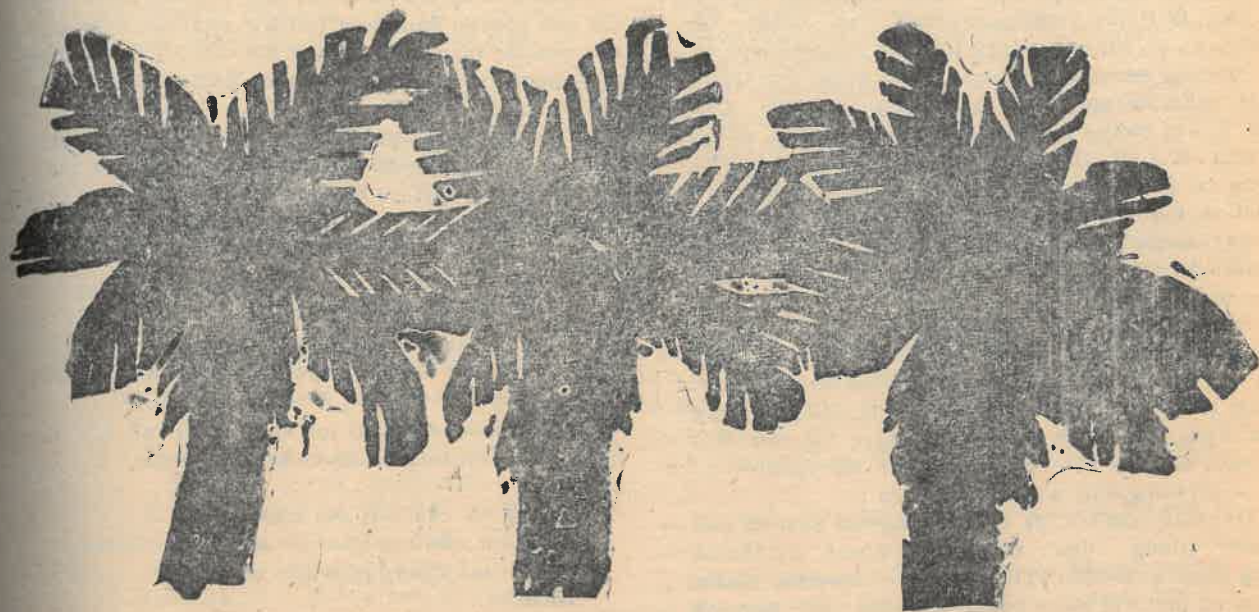

Về điểm tâm lý, nhạc Rock mang âm hưởng của nhạc bộ lạc (musique tribale) nhịp điệu mạnh mẽ, tiếng trống nên có tính kích thích. Nhưng nó thu hút người nghe đến đâu... lên đồng, để nhảy múa chứ không phải để trầm tư. Và nhận định cuối cùng của người nhạc sĩ đang mang danh «hippy»:

— Nghe nhạc trẻ để nhảy múa, nhảy múa là siêu thoát. Đừng quan niệm nghệ thuật của tôi như Anh xem, con người VN đã thay. Cái lương cổ nhạc vô địch từ thời tiền chiến với nhân, tiết, nghĩa ngày nay xuống đất.

Và khắp nơi, mỗi quận lã có lẽ lạc gì là chỉ đàn điện, trống triếc và hát nhạc giật gân là linh đa tình... Phải thấy anh Nêu nghĩ đến dân tộc, tại sao không tìm cách gây một phong trào đàn tranh, đàn ca ngang đàn điện, nhạc giật?

NG. PHAN

PHIÊU

TÊ ĐÊ

(TIẾP THEO)

Tôi thấy một chiếc xe chở hàng nằm quẩn trên những vũng cát, những mảnh kính nát. Dưới những vũng cát chắc chắn phải là những vũng máu. Trên ta lộ người ta thường lấy cát để dấu sự khủng khiếp Máu và những cục thịt, cục mắt, cục óc,

Phải mất bao nhiêu cát để cho những vũng máu của thanh niên VN bị đạn xoáy tim, khoan óc, chém họng, phanh thây trên chiến trường này?

Một con chó con màu trắng đuổi chiếc đuôi của nó. Con chó thành một vòng tròn quay tít. Có lẽ nó bị ngứa đuôi.

Một đứa con gái ngựa đuôi có chạy quanh nó không? Nó làm gì để đỡ ngựa?

Người ta làm gì để đỡ buồn?

— Làm một cú như vậy mới đáng! mười tám triệu!

Một anh bạn đang điếm báo trong tòa soạn nói. Tôi ngừng viết lấy tờ báo đọc.

«Saigon 6-3- Nguồn tin từ Viện Đại Học Saigon cho biết, ông Quản lý Kế Toán NLT của Viện Đại Học này đã dùng chứng thư giả mạo cũng như ký lãnh ngân phiếu do ông ta tự tạo để biến thủ một số tiền lớn dường như 18 triệu đồng và đã bỏ nhiệm sở trốn mất, GS Đỗ Ba Khê, phó viện trưởng đặc trách về Tài Chánh của Viện đã đưa nội vụ ra cơ quan an ninh để tiến hành cuộc điều tra. Một số giáo chức Đại học cũng tỏ ý than phiền là tiền dạy giờ cả năm nay vẫn

chưa được lãnh đầu rằng dạ dày của nhà giáo đã xẹp lép nhưng không biết gõ cửa ở đâu để xin lãnh số tiền mồ hôi nước mắt mà cả năm trời vẫn biệt tăm. Mấy vị nữ giáo chức lại tin vào khoa dịch lý cho rằng Đại học Saigon khai giảng vào đúng ngày «sát chủ» đầu năm (mùng 7) nên gặp nhiều chuyện xui xẻo (Chính Luận 7-3)»

Một người tìm cách đỡ buồn như thế.

Ông NLT làm mình đỡ buồn theo kiểu NLT.

Ông X làm mình đỡ buồn theo kiểu X.

Hương làm nàng đỡ buồn theo kiểu H. nàng thường đi tắm piscine với tôi vào sáng thứ năm ở Lido. Nước sáng thứ năm ít mùi người. Nàng thường lặn xuống đáy hồ làm cá. Con cá có hai khoang màu cam thò ra những chùm bong bóng bạc. Nàng mặc bikini màu cam. Nàng thường đi tập piano vào những chiều chủ nhật. Romance Sonatine Somewhere my Love — Love story — Silent Night. Giữa những nốt nhạc có những chiếc hôn mùi cà phê, mùi winston, mùi bắp luộc. Nàng thường mua hai cái bắp để trong sắc đeo vai. Hai cái bắp nằm cạnh cái gương nhỏ, cái bút chì kẻ quầng mắt, cái kính Opt. Để thương vô cùng.

Tôi muốn nói về nhạc. Chiều trên Thung Lũng tình yêu. Hương nằm ngửa mặt vào khoảng xanh không mây. Nàng thấy một đàn én tôi bảo nàng:

— Những viên cuội đen của trời rơi xuống. Trời đang chơi trò con nit Ô ăn Quan.

— «Bố» romatique quá! Em nghĩ tới những nốt đen. Ở Hanoi nhà em ở cuối phố. Chiều có những con én lượn vút cạnh tui nhỏ, trong đó có cả em. Những con én có long ngực cong và trắng muốt. Kiểm ăn xong, những con én đậu trên giây điện. Trông chúng giống những nốt đen trên giọng kẻ nhạc. Em mê nhạc, mê piano từ nhỏ nhưng nhà không có đủ phương tiện. Em nhớ Romance—Sonatine, em nhớ Beethoven quá «Bố»! Em muốn về ngay Saigon bây giờ để chơi piano cho Bố nghe. Ở mãi trên Đalat chán quá. Thuong lũng tình yêu cũng chán quá!

Hôm hôm đó ông vẫn sĩ «đeo kín đen, hút Craven A, làm tính trừ» đã kéo tôi và nàng tới một nhà ông bạn có piano để nàng dạo đàn cho đỡ nhớ. Chúng tôi đi bộ trên một con đường dốc. Sương lạnh. Nàng mặc chiếc áo choàng bằng dạ đỏ. Tôi cho một bàn tay vào túi áo nàng để đỡ lạnh.

— Có tiếng đàn nhà ấm hẳn lên!

Ông chủ nhà rót trà cho tôi, người bạn, và nói. Hương đang dạo bản Somewhere my Love. Nàng chưa quen đàn. Tiếng đàn mất hồn. Chiếc Piano có một vài phím hỏng. Tôi đùa gần nàng và bảo:

— Em cứ đánh đi rồi sẽ quen đàn.

Tôi trở lại ngồi nói chuyện với chủ nhà. Ông khoe một họa sĩ mới vẽ tặng ông một bức tranh sơn. Tôi nhìn bức họa. Bà đưa bé đánh giày đang ngồi sưởi cạnh củi hồng. Bức họa cho một cảm giác ấm. Tôi hỏi ông:

— Chắc nhà có em nào học đàn?

—Vâng, thưa cháu Mai, cháu đang đau.

Một lát sau tôi đến cạnh Hương nói nhỏ:

— Có bé có chiếc đàn này đang đau. Thôi em đánh bản Silent Night cho nhẹ hơn rồi tui mình về. Nốt cuối cùng là một hợp âm êm. Nàng rời đàn ngồi cạnh tôi. Ông chủ vẫn lịch sự:

— Cô làm tôi nhớ những đêm NOEL hồi còn trẻ đi chơi với nhà tôi qua!

Tôi và Hương mỉm cười, Ông vẫn sĩ cũng cười. Tôi bảo:

— Hút hết điếu này rồi mình về!

Ông chủ lại chỉ một bức họa khá lớn cho chúng tôi xem. Bức họa nền trắng. Tôi nghĩ có lẽ ông họa sĩ này thuộc loại Avant-garde. Ông chủ nói:

— Ông ta càng vẽ rồi đi tuôn! Tôi cũng không biết ông ta ở đâu nữa. Tôi hy vọng một ngày đẹp trời, ông họa sĩ trở lại đây để vẽ kín cái khoảng trống đó!

Tôi thăm nghĩ cứ để khoảng trống đó lại hay, lại nghệ thuật hơn. Đồ phức tạp. Hương cũng sợ sự phức tạp. Như tôi đã viết ở trên «Hương nằm ngửa mặt vào khoảng xanh không mây» Có quá nhiều thứ rắc rối ủa vào xâm nhập đời sống mình. Như trường hợp chỉ cách đây vài phút, tôi buồn đại và tôi vào W.C của toa soạn báo Đời. Tôi thấy cái nón đen của ông phát ngân viên nằm trên mặt bàn. Có sự hiện diện của ông «Hy vọng». Canh bàn có một cái tủ đựng báo cũ và những bia báo in thừa. Một mặt tủ có dán chữ Quyết Sống — tên một tờ báo đã chết trẻ.

Quyết sống thì phải viết bài, dạy học, làm việc. Cái quả bi trên đầu chiếc bút Bic phải lăn trên mặt sau của các trang giấy in bản tin của VTX. Và ông phát ngân viên có cái mũ nylon đeo phải trả tiền bài cho mình.

Tôi thấy W.C được khóa bằng chiếc khóa màu hồng — Chiếc chìa khóa đã được nhét vào lỗ khóa. Tôi đang thổi chất nước vàng chực búa 33 ra thì tôi nghe tiếng khóa xoay, tôi quay lại thì thấy bị nhốt. Tôi gọi tên ông phát ngân viên. Ông cười và mở khóa cho tôi.

— Tôi tưởng không có ai!

Tôi đùa ông ta:

— Suýt nữa tôi phải ngồi viết bài trong này và được ông nhốt với 1 cái khóa màu hồng!

Một thanh niên vào toa soạn, Anh ta có râu quai nón. Tay anh ta cầm cuốn Penthouse. Tôi hỏi anh:

— Ông có cần viết bài không?

Tôi định nhường ghế cho anh. Anh trả lời:

— Giờ này không phải giờ của tôi!

Tôi bảo:

— Sướng nhỉ!

Anh ta chỉ mỉm cười. Tôi nghĩ đến cuốn «giờ của những kẻ giết người». Bây giờ là giờ của tôi. Giờ tôi ngồi viết bài không biết giờ này là giờ gì của quý vị? Nàng và quý vị có bị nhốt bằng một cái khóa màu hồng không?

Tôi bỏ viết và cầm xem tờ Penthouse, xem chứ không phải đọc. Đọc thì mệt. Đọc thì không có khoảng trống màu xanh của nàng. Tôi nhìn vòng tròn đỏ và vòng tròn xanh. Ở giữa có hàng chữ The Sportsman. Aberrational athletics by Paul Psorakis. Những người chơi thể thao trong hình vẽ đều trần truồng hoặc chỉ mặc quần lót. Có 9 hình vẽ. Trong số này có 4 hình vẩy máu. Máu thì phải in bằng mực đỏ. Máu bị đạn. Ngực bị giấy cưa, bị kiếm, bị dao găm đâm. Một nhà thể thao đang giương cung lên trời. Dưới mặt đất là ba thiên thần trần bị trúng tên, máu loang trên ngực, trên lưng. Cảnh ba thiên thần là ba cái cụng nhỏ và ba mũi tên xinh.

Bây giờ thì người ta giết thiên thần.

Một lực sĩ chạy tới đích bị giấy đánh dấu đích cửa sâu vào ngực, máu toé trên bụng. Bây giờ, tôi được đích thì phải toé máu. Máu óc, máu mắt, máu tim, máu linh hồn. Chưa tới đích cũng đã toé máu rồi. Nhiều thằng bạn tôi chưa tới đích trên chiến địa cũng đã ọc hết máu.

Bây giờ thì chúng nó không phải cầm M16, không phải mang theo cơm xấy, nón sắt.

Anh bạn có râu quai nón là một ký giả. Anh hỏi tôi:

— Cậu đang viết lách gì thế?

Tôi trả lời:

— Lãng nhàng... viết tới chỗ «đỡ buồn»!

— Tôi có biết một thằng tìm ra cách giải buồn bằng cách kể truyện tiểu lâm cho người khác nghe. Một nom gập tôi hân vô vai bảo: «Tôi với mọi công lại thành 5. Tôi có hiểu gì không?» Tôi lắc

đầu thì hân cười và bảo «5 bi. Tôi có 2 nhưng moi những 3 bi. Moi hơn tôi 1 hòn!»

Hân kể tiếp: «Một hôm moi cũng vô vai moi thằng khác và hỏi như moi hỏi tôi nhưng moi hỏi moi thằng cao thủ hơn, nó thần nhiên hỏi moi moi có 1 bi thôi à? Tôi mất bi trong trường hợp như thế?» Tôi chưa kịp trả lời hân thì hân nói «Moi thật với moi moi thừa 2 bi!»

Anh bạn ký giả kể tiếp sau khi đã nhìn ngược lại của cô gái khóa thân trong Penthouse:

— Tôi cũng biết có một cô bé làm mình đỡ buồn bằng cách mặc quần áo đem vào nhà thờ. Mặt trầm và buồn ngơ ngác đọc tiểu thuyết trong đó vào những giờ nhà thờ không có chiến. những con cừu của thành phố.

Tôi b o anh ta:

— Chắc mấy ông cha tưởng nàng ngồi đọc kinh!

Anh bạn mỉm cười lấy lại tờ Penthouse cặp dưới nách rồi bỏ đi. Bây giờ thì cô bé Mỹ có mái tóc màu Champagne hở ngực, hở rún nằm dưới ánh của một ký giả. Anh ký giả có râu quai nón.

Đạo quai nón đã cạo xanh. Tôi tưởng anh đi nhưng một lúc thấy anh trở lại. Tôi hỏi:

— Ông chưa về à?

— Chưa! Tôi đi đại!

— Tại sao ông không để râu quai nón có phải không?

— Để râu có vẻ dè dặt. Ông thấy không, rất nhiều kẻ có tâm tính cao, nhưng «cái đó» thì không thể cao bằng tâm tính nên họ phải t hủ dâm bằng miệng như kể chuyện tiểu lâm, tuy ên bố này nọ...

Tất cả chỉ để đỡ buồn loạn...

Anh nhìn đồng hồ rồi nói với tôi:

ĐỜI MUÔN MẶT • ĐỜI MUÔN MẶT

Báo lá cải đổi lập trường

«National Enquirer», tờ báo lá cải lớn nhất của Mỹ khoảng năm trước đây chỉ chuyên đăng những loại bài giật gân, dơ dáy, nay hầu như đã thay đổi hoàn toàn. Năm 1962, trang nhất của tờ «National Enquirer» thường có những cái tựa ghê gớm như: «Mẹ nấu chín con rồi ăn», «Tôi moi tìm hân và nhai ngấu nghiến» năm 1968 họ đổi tên biên tập bỏ hết mọi bài về lực ăn thịt người thối bạo dâm và những vấn đề sinh lý bệnh hoạn. Cũng cải tiến, cũng tỏ ra có trách nhiệm trong bài vở đứng đắn, tờ «National Enquirer» cao bán nhiều hơn. Số phát hành của họ đã tăng từ một triệu tới 2 triệu sáu trăm

ngàn số, và còn đang lên nữa.

Hồi còn là báo lá cải, tờ «National Enquirer» hầu như chỉ sống nhờ độc giả đực rựa. Nay thì giới phụ nữ nội trợ chiếm đa số hơn. Và dù hồi tháng 6 năm ngoái, giá báo đang từ 5 xu tăng vọt lên 20 xu (gấp 4 lần) sẽ phát hành vẫn không bị sụt không những thế, tờ báo càng ngày càng tăng uy tín. Cuộc lạc quyền trên báo cho các nạn nhân thiên tai có thể lên tới cả 100.000 mỹ kim một bài viết về một em gái nghèo mong nhận được quà Giáng Sinh đã khiến cho hơn 70 ngàn người gửi quà cho em, cộng với một lá thư của TT Phu nhân Mỹ nữa. Uy tín tăng kéo theo nhiều thân chủ quảng cáo, và ông

— Bây giờ mới tới giờ tôi viết!

— Ông viết gì thế?

— Nixon qua Tàu «tuyên bố này nọ»...

— Cũng chỉ để đỡ buồn? và đỡ buồn?

Tới một giờ trưa, anh bạn và tôi viết xong bài. Chúng tôi đưa bài cho tòa soạn. Sương như vừa đại xong. Tôi rủ anh bạn đi ăn phở.

Trong lúc chờ phở, anh bạn hỏi tôi:

— Ông lấy vợ chưa?

— Chưa...nhưng đã đặt tên con rồi. Nếu là con gái sẽ đặt tên Cát Tiên, Kiều giang...Nếu là con trai sẽ đặt tên theo tên các thủ đô lớn của thế giới. Tôi và người tình của tôi khoái đi du lịch mà chưa bao giờ có dịp. Tôi sẽ đặt tên tụi nhỏ là Nguyễn Phan Luân Đôn, Nguyễn Phan Bá Linh, Nguyễn Phan Mạc Khoa...

Anh bạn hỏi tôi:

— Tại sao không Mạc Tư Khoa mà lại Mạc Khoa?

— À! Phien lắm. Mình sống ở đất Tự Do mà!

— Ừ nhỉ

— Nhưng đặt tên thế thôi chứ tôi không mong tụi nó đi ngoại quốc ở luôn. Muốn ở ngoại quốc, muốn ăn phở phải nhận mình là chó... Tôi có một thằng bạn và vợ nó mới ở Pháp về kể là mỗi lần muốn nấu phở thì phải đi mua xương. Tụi Pháp nó không bán xương, nên hai vợ chồng nó phải nói dối là xin xương về cho chó ăn. Một hôm anh hàng thịt hỏi tụi nó sao xin nhiều xương thế. Thằng bạn tôi phải cười nói dối lần nữa «Hai con chó!».

Bây giờ thì hai bát phở được mang ra, chúng tôi không phải nói dối.

(CÒN NỮA)

CHOAI CHOAI CHỢ LỚN

(TIẾP THEO TRANG 21)

xử dụng Hoa ngữ của họ. Vì vậy, giới trẻ Chợ Lớn trong các Party, các buổi tiệc cũng có ban nhạc kịch động nhưng họ lại toàn hát nhạc Tây lời Tàu... Đó là một trong những hiện tượng đặc biệt của choai choai Chợ Lớn, khác hẳn Saigon.

Một sự khác biệt nữa là dân Chợ Lớn ít khi thích la cà trong các quán nhạc quán cà phê như dân Saigon. Họ không khoái tụ năm tụ ba mãi trong các góc phố bụi mù, mà thích đi chơi xa hơn.

Vào những ngày thứ bảy, chủ nhật hay những ngày lễ, qui vị nào thích đi chơi xa vùng biên Hòa Thủ Đức, suối Lồ ồ hay Cáp, thường gặp bọn này tụ năm tụ ba đùa giỡn, tắm Piscine... Nếu đó là địa điểm gần thì họ sẽ dùng xé hai bánh, nếu xa như Cáp, Long Hải thì họ sẽ dùng xé bốn bánh thuê mượn hay có sẵn. Vì vậy nghiệp vụ dù lịch của các hãng xe trong Chợ Lớn rất đắt khách. Mỗi tuần hãng Nam Thành, Đồng Khánh... đều có tổ chức các buổi du ngoạn, sáng đi chiều về hay lưu lại một đêm, bao cả ăn uống chỗ ngủ, và lần nào cũng như lần nào, đều chật ních cả xe, chủ hãng rất lấy làm vui vẻ.

Không phải chỉ có qui vị con nhà giàu mới ăn chơi mà giới choai choai con nhà nghèo cũng khoái theo mode lắm. Vì vậy thỉnh thoảng vì túng tiền qui vị này cũng làm một măn «lương» tiền bố mẹ. Kết quả là lâu lâu báo Chợ Lớn lại chạy một bản báo cáo từ con lêu lổng... bằng chữ Tàu.

Tóm lại, dân choai choai Chợ Lớn cũng thích ăn chơi như ai, nhưng có điều nếu so với Saigon thì họ có vẻ lành hơn, ít bụi hơn. Ngoài cái vẻ hippy bề ngoài, ít khi thấy xảy ra nạn bề lộn đồng ghê tởm.

Và họ coi những hình thức ăn chơi vui nhộn này như là cái mode thời trang mà bất cứ giới trẻ nào muốn không bị người khác chê lạc hậu đều phải có.

cười
đơ
buồn
TH. QUANG
sưu tầm

Cáo Thị Đấu Thầu,

Trong một lớp học tại trường họ, vài nữ sinh truyền nhau dành giật tờ giấy với những giọng chữ sau :

CÁO THỊ ĐẤU THẦU CÔNG KHAI

Công tác : Xây cất một lâu đài tình ái.

Vật liệu : Trái tim chân thành.

Kiến trúc : Hạnh phúc vĩnh cửu.

Khởi công : Tơ duyên đã hẹn gieo cầu

Mắt xanh tình thắm mộng đầu kết hoa

Thời gian hoàn thành : Trăm năm tơ tóc

Hương lửa ba sinh

Kỷ quỹ tạm : Trầu cau đính ước

Kỷ quỹ thiết thọ : Rượu trà hôn lễ, giá thú, hôn thú.

Nơi tham khảo hồ sơ và điều kiện sách : «cổng chùa có đơn trong tham ngoài thăm lặng»

Tìm việc

Nam sinh viên. độc thân hợp lệ tình trạng quân dịch. Muốn tìm việc làm như tài xế xe hai bánh để đưa rước trước và sau giờ học. Lương bổng không nhận bằng tiền. Sẽ thương lượng để thảo luận sau, có thể ở tại nhà chủ hoặc rước chủ về ở chung nhà.

(Đặc biệt đối với chủ không có xe sẽ đem mình họ đưa rước).

Ai cần thu dụng xin liên lạc với.....

PHONG NGŨA

Ghê chọc, lờ lỏi, gài tới đầu ăn lan tới đó
Không phải thoa phết sơ sài ngoài da mà hít

uống : **Giải phong Sát Độc Hoàn**

ÔNG TIÊN

GẦN 40 NĂM DANH TIẾNG

Hỏi các tiệm thuốc Hoa—Việt (có bán là)

Nhà thuốc ÔNG TIÊN

Phú Lâm—CHOLON — KNBYT số 3 — 9-5-63

NÓI CHUYỆN ĐẦU GÓI

(TIẾP THEO TRANG 5)

Đỗ ký tên vào bản án chém ngang đầu nước. Trần văn Đỗ nhất định không chịu. Tới hai giờ sáng, Bidaull chịu thua, giải tán buổi họp, nhưng ra khỏi phòng họp, ngoài trường Trần văn Đỗ không khóc như người ta vẫn đồn đại, mà thực ra ông chỉ văng tục một tiếng «Thật là cái con cù xè».

Suốt một ngày nói tiếng Pháp. mà khi tức giận thì ông Đỗ phải văng tục bằng tiếng mẹ đẻ, dù rằng rất nhiều người VN học theo Tây từ thói bé tốt thích văng tục bằng tiếng Pháp, cho rằng tiếng văng tục của Pháp nó thanh tao hơn tiếng Việt.

Vậy chắc chắn cái ông tự xưng là Victor Louis phải là người Pháp với Xin ông thú nhận đi. Dù sao cũng mong ông cứ trở lại đúng kỷ luật đã định!

Tuần này ông Đạo Cấy nghỉ thường niên nên Sinh Tử Phù gác lại 1 kỳ xin cáo lỗi cùng bạn đọc.

QUY KHỬ LAI TỬ

(TIẾP THEO TRANG 27)

Ông đã thực hiện được cuộc «thông gia» ngoại mục Hoa Mỹ. Thực hiện xong công tác «khôi ngô đỉnh ngộ» đó, đương lúc danh vọng nổi lên như sóng cồn, ông thần nhiên trở về mái trường xưa sống lại cuộc đời bình thường của nhà giáo dục.

Nếu quả tin đồn trên là đúng, nếu quả rồi đây ông hành động y hệt vậy thì ông đúng là một Nguyễn Trãi hay Đào Tiềm Tây Phương. Nếu quả vậy thì ông còn Đông Phương hơn cả một số Đông Phương chính cống đương thời. Kia như cụ Trường làm Tổng thống từ khi còn Hoa lục, tiếp tục làm tổng thống khi Hoa lục mất dần, tiếp tục làm tổng thống khi mất hẳn Hoa lục chỉ còn Đài Loan, và cho đến nay mặc dầu tuổi đã gần đất xa trời lắm rồi mà vẫn cương quyết làm tổng thống cho đến hơi thở cuối cùng. Ông trung niên Phác Chính Hy vào lúc làm tổng thống sắp hết hai kỳ bèn bố trí một cuộc sửa đổi hiến pháp để làm thêm kỳ

ba nữa. Đã «jamais deux sans trois» thì rồi cũng có thể «jamais trois sans quatre» chứ sao

Ông Kit từ TRI(giáo sư đại học) vào HANH(cố vấn an ninh quốc gia cho tổng thống)rồi lại tự HANH về TRI(nếu quả ông sẽ trở về Harvard) chu kỳ tri hành hợp nhất đi như vậy đẹp lắm thay.

CÁC CÁC ĐẠI HỌC SĨ

TIẾNG NÓI CHIẾN SĨ

(TIẾP THEO TRANG 37)

Đề mỗ. ngày ba sẽ ở gần con út ra vào những buổi tối, để dạy dỗ, an ủi và để con thấy bớt cô đơn và hoang vắng, như ba đã chịu đựng hơn mười năm nay!

Con sẽ là đứa trẻ khôn trước tuổi, bỏ quên tuổi thơ với sự nuông chiều của cha mẹ. cha lo đi đánh giặc, mẹ lo vật lộn với kinh tế mửa thui. Ba cầu nguyện cho gia đình mình, cho quê hương mình sớm thanh bình, khi đó, ba sẽ cố gắng làm sống lại tuổi thơ của con. Con nhé..

Người ba tiễn đôn
VĂN HƯỚNG

XI-RÔ

PROMET

trị các chứng : MẮT NGỦ. HO SUYỄN

PHONG NGŨA. NỔI MỀ ĐAY

KN 50 120M/PYT/PCDP

Tại số 53/18 đường Nguyễn Khắc Nhu
(Ngã tư Cô Bắc — Nguyễn khắc Nhu)

Châm cứu toàn khoa

Sáng 9 giờ — 12 giờ
Chiều 3 giờ — 6 giờ

BỆNH CẤP CỨU TIẾP THUỜNG TRỰC

Nhật Ngũ Tứ Âm

Do 4 nữ giáo sư phụ trách,
có lớp đặc biệt, tuần 10 giờ trong 3 tháng
cho các s.v chuẩn bị du học tại Nhật

LUẬN VỀ TIỂU THUYẾT

(TIẾP THEO TRANG 35)

tiểu thuyết là vừa chú ý đến tình tiết vừa chú ý đến việc xây dựng cả tình nhân vật.

Những tình tiết đó mật thiết liên hệ nhân quả và kết cấu thành cốt truyện hẳn hoi. Qua truyện trào lộng này chúng ta chứng kiến hai mẫu người với hai cá tính đối lập: Don Quixote tiêu biểu hạng người theo đuổi lý tưởng hiệp sĩ cao khiết nhưng không tưởng, Sancho Panza: tiêu biểu hạng người bình dân thực tế. Tác phẩm đã làm một thành công chói lọi của nền văn chương Tây Ban Nha đóng góp vào kho tàng văn học thế giới.

Tóm lại sự tiến triển của thể văn thuật chuyện ở Tây phương từ khởi thủy là ANH HÙNG CA (epic) qua TRUYỆN TÌNH HIỆP SĨ (romance) rồi đến TIỂU THUYẾT là như vậy. Sự khác biệt giữa ba thể văn này như sau:

Anh hùng ca và tiểu thuyết phản ánh hai trạng thái xã hội khác biệt nên trình diện hai mẫu người khác biệt. Một đẳng thì có cái hòa điệu lý tưởng giữa con người, thiên nhiên và thần thánh của một thời cổ vàng son (ILIAD, ODYSSEY chẳng hạn.) một đẳng là xã hội ngày nay với những cá nhân tự ý thức đương vùng vẫy giữa những mâu thuẫn của cuộc sống thực tế. Truyện tình hiệp sĩ xưa như chúng ta biết về nội dung nhuốm tình thần Cơ đốc giáo, nói lên niềm khát vọng một nếp sống tung hoành với những mối tình thơ mộng có hiệp sĩ tính. Còn tiểu thuyết thì diễn tả sát với thực tại.

Cũng cần phải ghi thêm là từ ngữ ROMANCE ngày nay còn được dùng để chỉ loại tiểu thuyết cũng lấy nguyên liệu ở đời sống thực tại, cũng như tiểu thuyết dung hợp thực tại với giả tưởng, chỉ có điều khác là không khí truyện nhân vật truyện được lý tưởng hóa, còn tiểu thuyết thì gần gũi với thực tại hơn. Vậy chữ ROMANCE khi đó không còn thể dịch là TRUYỆN TÌNH HIỆP SĨ như xưa

được nữa mà có thể làm ta liên tưởng đến danh từ VÕ HIỆP KỸ TÌNH TIỂU THUYẾT như truyện BA NGƯỜI LÍNH NGỰ LÂM PHÁO THỦ của Alexandre Dumas, hoặc những truyện tình lý tưởng như CUỐN THEO CHIỀU GIÓ của Margaret Mitchell chẳng hạn.

4) CHIỀU DÀI CỦA MỘT CUỐN TIỂU THUYẾT:

Tây phương luôn luôn quan tâm đến vấn đề định nghĩa, chính danh nên không quên đề ra tác phẩm phải dài bao nhiêu chữ mới được gọi là tiểu thuyết và đã quyết định tác phẩm ít nhất phải khoảng từ bốn mươi hay năm mươi ngàn chữ trở lên (khoảng hai trăm trang in khổ thường). Khoảng từ hai trăm trang trở xuống, trên năm chục trang trở lên họ gọi là TRUYỆN VUA, và năm mươi trang trở xuống là TRUYỆN NGẮN.

Vậy chúng ta hãy ôn lại những danh từ Tây phương dùng như sau:

Tiểu thuyết dài từ hai trăm trang trở lên tiếng Anh gọi là NOVEL; các nước Pháp, Đức, Ý, Nga... gọi là ROMAN.

Tiểu thuyết vừa tiếng Anh có danh từ ngắn tiếng Pháp SHORT STORY; tiếng Pháp NOUVELLE.

Còn loại truyện ngắn năm mươi trang trở xuống tiếng Anh là SHORT STORY, tiếng Pháp CONTE.

Cứ hiện tình trong giới văn chương nước ta thì nhiều khi danh từ TIỂU THUYẾT cũng được dùng thay là TRUYỆN DÀI để đối nghịch với TRUYỆN NGẮN. Loại truyện vừa trên dưới một trăm trang, đôi khi cũng được phân biệt mà gọi là TÂN TRUYỆN.

DOÃN QUỐC SỸ

(1) Nguyễn Nam Anh, Nhà Văn — Nhà Văn Ở Phút Nói Thì, VĂN số 192, ngày 15-12-1971, tr. 8.

(2) Chúng ta có thể liên tưởng đến GIẤC MỘNG CON, tập du ký tưởng tượng của Tân Đa mà Phạm Quỳnh đã gay gắt phê bình là những chuyện đầu Ngô mình Sở, khi đứt khi nối, không đầu không đuôi...

Nhắn tin

— Ông LÊ MINH LIỆT (Bạc Liêu): Nhận được thiệp Xuân — Cảm ơn. DT thơ sẽ chuyển cho trang thơ.

— Ông THÂN VĂN PHÚC (hộp thư 50 Huế): Đã chuyển thư ông sang Sóng Thần về tờ hợp đồng.

— Ông NGUYỄN VĂN GIÁO (Nhà Trang): Tờ soạn không thể đăng như điều kiện ông đã yêu cầu. Xin gửi cho tác phẩm khác.

— Ông ĐẶNG VINH CHÁNH (Qui Nhơn): Chu Tử cảm ơn bài thơ của bạn. Các bài thơ kia sẽ chọn đăng trong mục Thơ.

— Bạn DẠ HUYỀN (KBC 4820): Chờ tác phẩm mới của bạn.

— Bạn DƯƠNG LIỄU (KBC 3742): Đã nhận được thơ — cảm ơn bạn luôn luôn nghĩ tới Đời. Xin gửi thêm tác phẩm khác.

— Bạn NGUYỄN NGỌC LONG (KBC 3450): Mục đích vui hoàn toàn

để giúp bạn đọc giải trí và học hỏi. Xin cảm ơn ý kiến của bạn, nhưng tòa soạn đã có chủ trương giữ như đó, không phải để câu khách đâu.

— Bạn TRẦN QUANG TRUNG (KBC 4432): Cũng xin kính chúc bạn vạn thọ!

— Ông TỪ NGUYỄN Ý (Phước Long) Những lời thành thật trong thư ông làm chúng tôi cảm động lắm. Dù đồng ý hay không chúng tôi cũng có dịp suy nghĩ rất nhiều.

— TÒA SOẠN ĐỜI ĐÀ NHỎ ĐƯỢC THƠ, VĂN CỦA CÁC ĐỘC GIẢ: Ng. thảo Nguyễn (Ninh Hòa) Luận Vũ (Quảng Nam) Nguyễn thương Hoài (Saigon) Nguyễn Văn Giáo (Nhà Trang) Nhóm Tô Văn (Ra Luyên) H. Phúc (KBC 4374) Đặng Vĩnh Chánh (Qui Nhơn) Trần Ngọc Kim (Phan Thiết) Văn Lý Trường Thành (Gia Định) Hy Lạp (Saigon) Dạ Huyền (Phước Long) Lê ngọc Di Nhân (Gò Công) Khuyết Xuyên (KBC 4540).

Xin bạn gửi thơ, văn về tòa soạn để cho Đố Quí Toàn, người phụ trách trang thơ, và ngoài ra thư ghi rõ THƠ.

THIỆU NIÊN CHOAI CHOAI...

(TIẾP THEO TRANG 10)

thắng hay bại, hai (bande) thiếu niên bụi đời bao giờ cũng tìm được một thủ lãnh. Điều này cũng dễ hiểu trong cuộc sống sát thiếu niên nào có bản lãnh sức mạnh như là được bạn hữu suy tôn liền để tiếp tục lãnh đạo tập thể để chống đối lại những thế lực đối kháng. THRASHER có những nhận xét tế nhị đã khuyến cáo rằng đừng bao giờ người lớn đừng bao giờ đàn áp chúng, để mặc chúng, thì tự nhiên những bande bụi đời sẽ tan rã thiếu niên sẽ trở về gia đình học hành tử tế. Vì tuổi trẻ có tinh thần tự trọng rất cao, khi cần tự vệ để sinh tồn thì chúng trở nên mau mắn khăng khít, đoàn kết, tương trợ với nhau vô cùng như hổ sau khi đã có thủ lãnh.

3) Uy quyền của Thủ lãnh:

Thủ lãnh một tập thể Thiếu nhi phạm pháp bao giờ cũng có uy quyền tuyệt đối, độc tài như một lãnh chúa, lệnh truyền ban ra bao giờ cũng là của một giáo chủ.

Luôn luôn những thủ lãnh này tỏ ra phi thường bản lãnh, chúng ăn đe dọa, xâm mình tạo những vẻ huyền bí cho riêng mình.

cười
đơ
buồn
TH. QUANG
sưu tầm

Câu chuyện Kinh tế

Một anh Thư ký đến thưa với ông Giám Đốc một xí nghiệp:

— Đời sống càng ngày càng đắt đỏ, xin ông Giám Đốc tăng lương cho tôi.

— Không được, nếu tăng lương cho anh, khối lượng tiền lệ lưu hành sẽ gia tăng, sẽ có lạm phát

4) Nội quy của bande

Thủ lãnh có toàn quyền ấn định quy luật cho bande của mình như ấn định số đàn em là bao nhiêu đứa, y phục, dấu hiệu, biệt hiệu riêng như thế nào, cách xưng hô vv tất cả những đặc điểm trên bao giờ cũng có dấu hiệu khác thường và độc quyền.

5) Địa bàn hoạt động

Mỗi bande bụi đời có một khu vực hoạt động riêng không khu vực hoạt động sang khu vực của những bande bụi đời khác. Bằng không biến cố sẽ xảy ra, một mất, một còn giữa hai lực lượng.

6) Trụ sở của bande

Mỗi bande có trụ sở riêng để hội họp khộp hện với nhau. Thường trụ sở của chúng là hầm cầu, một quán nước, trong sân một giáo đường vv. Tại nơi đây chúng thường hội họp với nhau theo những định kỳ rõ rệt hoặc bất thường để nghiên cứu kế hoạch hành động trước mỗi vụ ăn hàng hoặc du hí với nhau.

7) Thành tín và bí mật

Chúng ta phải thành thật nhìn nhận rằng tuổi trẻ có tâm hồn cao thượng, tôn trọng lời hứa vô cùng. Điều luật quan trọng nhất và đầu tiên của các thiếu niên bụi đời với nhau là: «Không bỏ rơi đồng bọn, thân hữu bị câu lưu phải được nuôi

nấng tử tế cho đến phút cuối cùng và không bao giờ tiết lộ bí mật của bande».

Ngoài những điều luật căn bản trên, cuộc sống của những thiếu niên phạm pháp hết sức gan bẻ với nhau, có lẽ vì chúng đã trải qua nhiều cuộc tàn khốc đắng cay, bị xã hội, gia đình ruồng bỏ nên yêu thương sót xa nhau thành thật với nhau vô cùng.

Biện pháp phòng ngừa thiếu nhi phạm pháp

Có rất nhiều biện pháp để ngăn ngừa thiếu nhi phạm pháp nhưng tất cả đều thiếu một tấm lòng với chúng. Chúng ta phải đầu tư vào chúng nhiều hơn nữa, vì chúng sống cho tương lai của chúng ta chứ không phải cho hiện tại.

Cuộc đời chúng ta còn gì sau khi xuôi tay nhắm mắt.

«Ruộng người cày, trâu người nuôi

Con ta người mắng mỏ

Vợ ta người yêu thương.

Nếu ngay từ giờ, quốc gia không có một kế hoạch, các nhà lý tài không có một tấm lòng đầu tư vốn liếng vào các kế hoạch giáo dục thanh thiếu phạm pháp thay vì đầu tư với các nghiệp vụ khác thì chẳng hiểu với con số mới nhất: 450.000 thiếu nhi bụi đời; thiếu tình thương gia đình do cuộc chiến này gây nên sẽ đi về đâu?

vật giá lên cao rất nguy hại cho nền kinh tế quốc gia.

— Như vậy, xin ông Giám Đốc sụt lương tôi.

— Càng không nên nữa, sụt lương anh, khả năng, tiểu thụ của anh sẽ giảm sút, mức cung sẽ cao hơn cầu, hàng hóa ứ đọng, thị trường sẽ xáo trộn, nền kinh tế sẽ bị khủng hoảng.

— Ông Giám Đốc nói toàn lý thuyết, tôi chẳng hiểu gì hết, xin ông giám đốc có biện pháp thực tế nào để «nâng cao mức sống» của tôi cho được «đễ thở».

— Được rồi! Kể từ chiều nay, để «nâng cao đời sống» của anh, tôi sẽ dời bàn giấy anh lên lầu hai và để anh được «đễ thở» tôi sẽ để anh ngồi cạnh cửa sổ, tôi sẽ biểu cho anh một cái kéo để anh hớt lông mũi mỗi ngày ít nhất hai lần.

(Một vị Đại Tá, độc giả dài hạn của tuần báo Đời)

GIẢI PHẪU THẨM MỸ VIỆN

NHU HÀ

320 Phan thanh Giản - Saigon Đ.T. 92.807.

GIẢI PHẪU ĐỂ TÔ ĐIỂM SẮC ĐẸP.

GIẢI PHẪU ĐỂ CẢI TẠO TẬT BẨM SINH.

— Quý khách muốn Trẻ lại 20 tuổi, xin mời đến căng da mặt.

— Quý khách muốn trở nên kiều diễm với đôi mắt bồ câu, mũi dọc dừa, cằm chẻ, má núng đồng tiền, xin mời đến giải phẫu thẩm mỹ viện NHU HÀ.

— Đặc biệt và độc nhất Việt Nam, Giải phẫu thẩm mỹ viện NHU HÀ có sẵn:

— Nhiều khuôn mặt mẫu để lựa chọn.

— Chuyên viên thẩm mỹ phối hợp với Bác sĩ giải phẫu thẩm mỹ lựa chọn một sống mũi và đôi mắt phù hợp với khuôn mặt.

— Bác sĩ nội khoa thẩm mỹ phối hợp với bác sĩ giải phẫu thẩm mỹ giúp quý khách có nét mặt đẹp kèm theo vẻ xinh tươi mơn mớn.

GIẢI PHẪU THẨM MỸ THUẦN TÚY

— Mất 2 ml, mũi dọc dừa, cánh mũi gọn, cằm lẹm má núng đồng tiền, cằm chẻ, môi trái tim, mắt bồ câu, căng da mặt, làm ngực lớn, nhỏ, bụng phệ v.v..

QUÍ VỊ SẼ HOÀN TOÀN HÀI LÒNG VÌ:

— Đây là nơi quy tụ nhiều bác sĩ bậc nhất Việt Nam và ngoại quốc, chuyên môn về thẩm mỹ và giải phẫu thẩm mỹ đủ mọi ngành để phụng sự tối đa cho sắc đẹp và sức khỏe quý vị.

— Với các tiện nghi tối tân đúng theo tiêu chuẩn y khoa.

— Với phòng tiện nghi có máy lạnh để quý vị ở xa nằm lại.

— Với sự niềm nở ưu ái và mọi công việc làm với nhiều công tâm của các chuyên viên và phụ tá.

— Sau khi giải phẫu xong, có xe đưa về tận nhà.

MỞ CỬA SUỐT TUẦN

Từ 8 giờ 30 sáng đến 20 giờ tối.

Chó đen nhā lā sang!

Cả một cặp
chó đen trắng
đến với quý vị
trong những
buổi tiếp tân
để tăng thêm
phần sang trọng.

Chắc chắn
cặp chó này
sẽ mãi mãi
trung tín
với quý vị.

SỮA BỘT THỤY SĨ

MATERNA

CORNELIA
UNIVERSITY
JUL 30 1972
LIBRARY

Đầy đủ chất bổ dưỡng
dễ pha - mau tan - thơm
ngon - tinh khiết tốt như
sữa mẹ